Biblioteca Jud. Mureș - Bere
SALA DE LECTURĂ

flacăra

anul XXXII
41 (1478)
VINERI
14 OCTOMBRIE
1983

săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste

Permanent şi rodnic dialog cu ţara

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat miercuri o vizită de lucru în unități agricole din județele Olt și Giurgiu. Secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășul Ion Dincă, precum și de tovarășul Ion Tesu, ministrul agriculturii și industriei alimentare. Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu lucrătorii ogoarelor din cele două județe a prilejuit manifestarea celor mai profunde sentimente de dragoste și prețuire, de recunoștință fierbinte pe care țărănimea le nutrește față de conducătorul partidului și statului pentru grija statornică pe care o poartă agriculturii și înfloririi satului românesc, pentru străduința cu care acționează zi de zi, neobosit, în vederea ridicării nivelului de trai material și spiritual al întregului nostru popor. Peste tot, în unitățile vizitate, mii de țărani l-au întîmpinat cu dragoste și bucurie pe cel mai iubit fiu al poporului, pe omul care își consacră întreaga viață progresului patriei, fericirii și prosperității tuturor celor ce muncesc. Pretutindeni, după datina străbună, secretarul general al partidului a fost întîmpinat cu pîine și sare, cu vin, ca semn al înaltei cinstiri, al căldei ospitalități.

(Citiți reportajul vizitei în pagina a 3-a)

Noi dimensiuni tradiționalei prietenii româno-bulgare

Pagina 2

În numărul de azi:

Rîmnicu Vîlcea, un oraș făcut frumos (Pag. 17)

Moștenirea Odobleja (Pag. 7)

Radiografia unei remarcabile instituții de cultură:

Teatrul Național din Tîrgu Mureș (Pag. 9)

Chemăm în judecată cancerul (Pag. 8)

Alți 115 000 de spectatori la manifestările Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar

Cronicile în pag. 12–13

Bucureşi de oaspeţi

Puternic impuls dezvoltării relaţiilor româno-bulgare

Vizita în ţara noastră, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşului Todor Jivkov

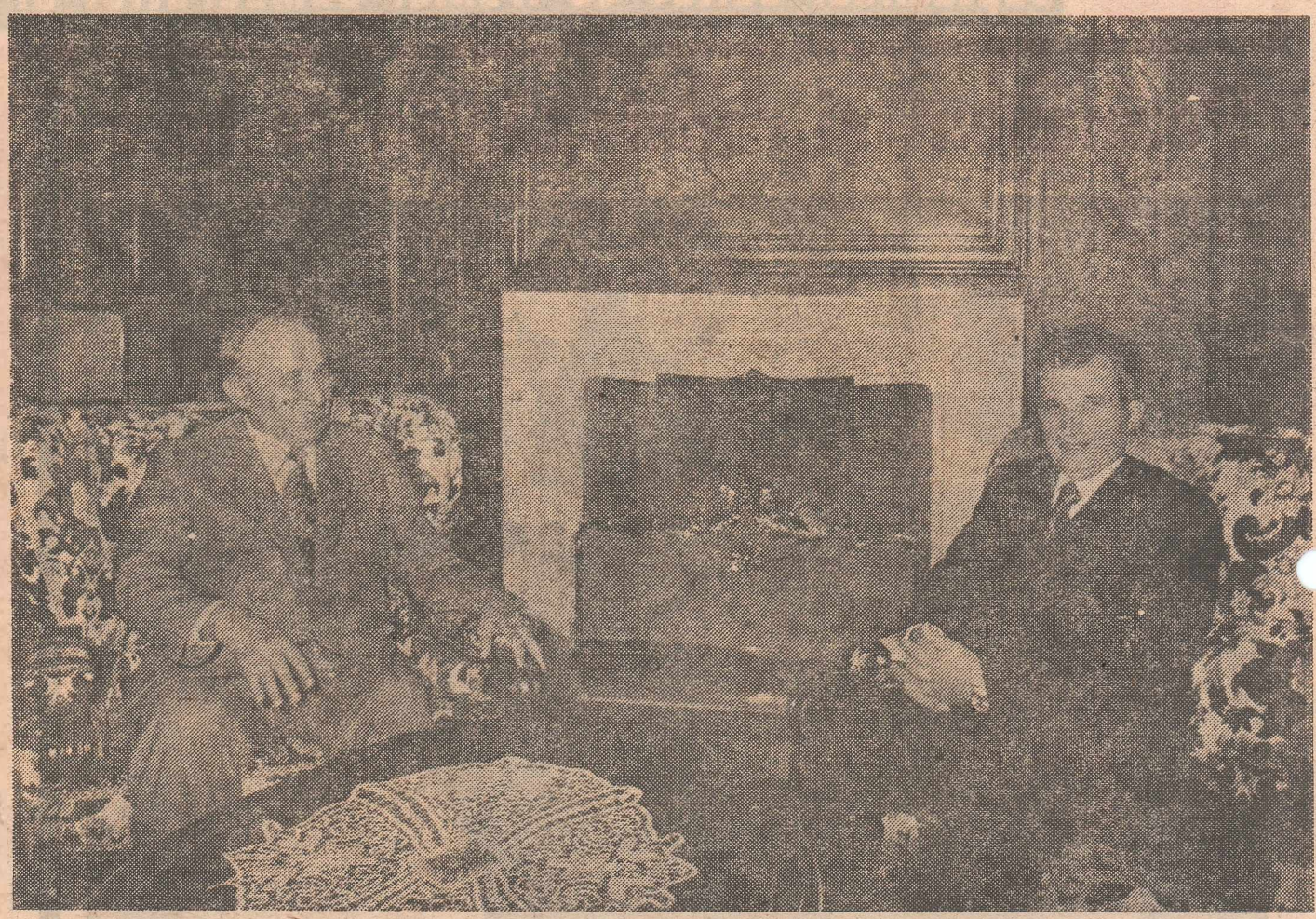

Recenta vizită în ţara noastră, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a tovarăşului Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, s-a desfăşurat, ca de fiecare dată, în spiritul tradiţionalelor legături româno-bulgare, a dorinţei comune de a conferi noi dimensiuni conlucrării multilaterale dintre cele două ţări şi popoare vecine şi prietene.

După cum este cunoscut, relaţiile româno-bulgare au vechi rădăcini istorice ; popoarele român şi bulgar s-au aflat în repetate rînduri alături şi s-au întrajutorat în lupta împotriva asupririi străine, pentru dezvoltare independentă, de sine stătătoare, pentru libertate naţională şi socială. O deosebită amploare şi profunzime a căpătat colaborarea dintre cele două partide şi ţări în anii socialismului, şi mai ales în ultimele două decenii, ca rezultat al dialogului fertil la nivel înalt dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Todor Jivkov. Prin însemnătatea problemelor examinate, prin măsurile convenite, frecventele întîlniri dintre cei doi conducători de partid şi de stat au aşezat conlucrării româno-bulgare temelii solide. Pe linia continuităţii acestui curs se înscriu şi recentele convorbiri de la Bucureşti, care reprezintă o nouă contribuţie de seamă la extinderea şi diversificarea legăturilor de prietenie şi bună vecinătate pe cele mai diverse planuri ale construcţiei socialiste în cele două ţări. Rolul determinant al întîlnirilor dintre conducătorii României şi Bulgariei a fost scos în evidenţă şi cu prilejul ultimului dialog la nivel înalt din Capitala României. „Se poate afirma că întîlnirile noastre — a spus tovarăşul Nicolae Ceauşescu — au contribuit întotdeauna la identificarea de noi domenii de colaborare, la întărirea prieteniei dintre partidele şi popoarele noastre. Am obţinut rezultate bune în dezvoltarea colaborării în toate domeniile de activitate şi, prin colaborarea noastră, am servit interesele ambelor popoare, cît şi interesele socialismului, ale colaborării şi păcii". Iar tovarăşul Todor Jivkov arăta : „Întîlnirile noastre tradiţionale, care au o mare importanţă, au intrat, cum se spune, în istorie, pentru că ele au întărit prietenia şi au impulsionat colaborarea dintre ţările noastre în domeniul economic, precum şi în alte domenii de interes reciproc. Noi îndeplinim voinţa popoarelor noastre de a trăi în pace, prietenie şi colaborare ca popoare vecine, ca popoare aliate în cadrul socialismului".

În manifestările de caldă simpatie şi stimă cu care înalţii oaspeţi bulgari au fost întîmpinaţi pe întreg traseul vizitei, s-au reflectat sentimentele împărtăşite de întregul nostru popor, care corespund pe deplin sentimentelor poporului bulgar faţă de conducătorii României, exprimate prin manifestările de prietenie şi primirile călduroase rezervate de fiecare dată tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu. O expresie elocventă a acestor sentimente a constituit-o înmînarea, cu prilejul recentei vizite în România, tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu, de către tovarăşul Todor Jivkov, a medaliei jubiliare „Ghiorghi Dimitrov", pentru marile merite în promovarea prieteniei româno-bulgare, pentru contribuţia la dezvoltarea mişcării comuniste şi muncitoreşti, la lupta pentru pacea şi fericirea popoarelor.

Convorbirile purtate au prilejuit afirmarea hotărîrii de a acţiona în continuare pentru valorificarea şi mai intensă a posibilităţilor existente, în scopul intensificării şi diversificării cooperării româno-bulgare pe multiple planuri. În acest sens, s-a dat sarcină organelor competente să examineze în continuare posibilităţile existente şi să ia măsurile necesare pentru lărgirea şi adîncirea specializării şi cooperării în producţie, pentru aplicarea unor forme noi, eficiente de colaborare şi cooperare, pentru sporirea şi diversificarea schimburilor economice, tehnico-ştiinţifice şi culturale.

Ca de fiecare dată, convorbirile la nivel înalt româno-bulgare au constituit şi cadrul unui larg schimb de păreri în legătură cu probleme actuale ale vieţii internaţionale şi ale mişcării comuniste şi muncitoreşti, precum şi cu privire la căile şi mijloacele întăririi în continuare a colaborării şi conlucrării româno-bulgare pe arena mondială. Apreciindu-se că situaţia mondială rămîne afectată de creşterea tensiunii şi încordării în relaţiile internaţionale, a fost reafirmată hotărîrea României şi Bulgariei de a acţiona în continuare pentru oprirea creşterii încordării şi reluarea politicii de colaborare, destindere şi pace, pentru statornicirea între state a unor relaţii noi, întemeiate pe deplina egalitate în drepturi, pentru rezolvarea problemelor complexe ce confruntă omenirea corespunzător intereselor generale ale păcii, progresului economic şi social al tuturor popoarelor. O atenţie deosebită a fost acordată problemelor legate de înfăptuirea securităţii europene. În acest cadru au fost apreciate rezultatele reuniunii de la Madrid, considerîndu-se ca deosebit de pozitiv faptul că s-a realizat consensul pentru convocarea Conferinţei consacrate măsurilor de creştere a încrederii, securităţii şi dezarmării în Europa şi s-a convenit organizarea unui şir de reuniuni viitoare care asigură continuitatea procesului iniţiat la Helsinki. A fost subliniată, de asemenea, necesitatea intensificării eforturilor pentru intensificarea colaborării, securităţii şi păcii în Balcani. S-a exprimat convingerea că există toate condiţiile ca prin eforturi comune să se asigure transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii, lipsită de arme nucleare.

Desfăşurat într-o ambianţă de caldă prietenie, de stimă şi înţelegere reciprocă, şi încheiat cu rezultate rodnice, noul dialog la nivel înalt româno-bulgar se înscrie ca un moment de o deosebită importanţă în tradiţia relaţiilor de prietenie, colaborare şi bună vecinătate dintre România şi Bulgaria, deschizînd noi perspective şi dînd noi impulsuri extinderii şi aprofundării raporturilor dintre partidele şi ţările noastre, spre binele celor două popoare vecine şi prietene, în interesul cauzei generale a socialismului, păcii şi colaborării în Balcani, în Europa şi în întreaga lume.

ION CODRU ■

Şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În şedinţa Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ţinută zilele trecute sub preşedinţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost analizat şi aprobat un raport în legătură cu aplicarea Decretului nr. 101/1980, referitor la predarea unor unităţi prestatoare de servicii pentru populaţie, cu volum redus de activitate, în gospodărirea şi gestiunea unor persoane fizice, pe bază de contract. Comitetul Politic Executiv a stabilit o serie de măsuri prin care se asigură sporirea numărului unităţilor menţionate, buna desfăşurare a activităţii şi sporirea eficienţei lor.

Un alt document supus dezbaterii a fost raportul privind prelungirea contractelor de închiriere şi reglementarea unor obligaţii ce revin chiriaşilor pentru întreţinerea şi repararea locuinţelor. Analizînd legislaţia actuală referitoare la obligaţiile chiriaşilor în legătură cu întreţinerea, repararea şi folosirea fondului locativ de stat cu destinaţia de locuinţă, obligaţiile organizaţiilor de stat care închiriază locuinţe, Comitetul Politic Executiv a aprobat prelungirea de drept a contractelor de închiriere pînă la 1 ianuarie 1988. Noile prevederi accentuează obligaţiile chiriaşilor de a folosi în mod corespunzător locuinţa pe care o deţin, de a întreţine starea de curăţenie a apartamentelor şi clădirilor, de a asigura funcţionarea normală a instalaţiilor imobilelor în care locuiesc. Chiriaşii vor executa periodic lucrările de întreţinere a finisajelor interioare, precum şi a tuturor obiectelor şi instalaţiilor aferente clădirii. Ei vor asigura de asemenea repararea şi înlocuirea tuturor obiectelor şi instalaţiilor din interiorul şi exteriorul construcţiei, deteriorate ca urmare a folosirii lor necorespunzătoare. Comitetele asociaţiilor de locatari au obligaţia de a verifica modul în care membrii asociaţiei, titulari ai contractelor de închiriere a locuinţelor din fondul locativ de stat, folosesc şi întreţin suprafaţa locativă închiriată. Potrivit prevederilor, comitetele executive ale consiliilor populare judeţene şi al municipiului Bucureşti vor lua măsuri ca întreprinderile care administrează fondul locativ de stat să controleze şi să acţioneze pentru îndeplinirea de către locatari a obligaţiilor contractuale privind întreţinerea şi repararea locuinţelor, menţinerea în bună stare de funcţionare a instalaţiilor în vederea prevenirii oricăror degradări ale fondului locativ de stat.

Examinînd o informare cu privire la încheierea reuniunii de la Madrid, Comitetul Politic Executiv a aprobat activitatea delegaţiei române la această reuniune. S-a apreciat că delegaţia română, acţionînd pe baza indicaţiilor şi orientărilor stabilite de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi-a adus contribuţia activă la lucrările reuniunii, a prezentat propuneri care şi-au găsit reflectarea în documentul adoptat. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere rolului hotărîtor pe care l-au avut intervenţiile tovarăşului Nicolae Ceauşescu pentru respectarea consensului, a normelor democratice ale Conferinţei general-europene şi pentru realizarea unui acord care să poată fi acceptat de toate statele participante la negocieri.

În cadrul şedinţei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie efectuată în ţara noastră, în perioada 6—11 septembrie 1983, de preşedintele Republicii Botswana, preşedintele Partidului Democratic din Botswana, Quett K.J. Masire. Comitetul Politic Executiv a aprobat întru totul rezultatele dialogului la nivel înalt româno-botswanez, desfăşurat într-o atmosferă de caldă prietenie, înţelegere şi stimă reciprocă, apreciind că acestea vor deschide largi posibilităţi pentru dezvoltarea relaţiilor dintre ţările noastre, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii şi colaborării internaţionale.

Secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a informat, de asemenea, asupra vizitei de prietenie pe care tovarăşul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, a efectuat-o în ţara noastră, în perioada 6—8 octombrie a.c. Aprobînd întru totul înţelegerile stabilite cu prilejul noului dialog româno-bulgar la nivel înalt, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru înfăptuirea lor, pentru amplificarea şi aprofundarea continuă a relaţiilor de strînsă prietenie şi colaborare dintre România şi Bulgaria, dintre partidele şi popoarele noastre.

P. NICOARĂ ■

O agricultură a eficienței și belșugului

Patria, cabinetul de lucru al președintelui

• Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Olt și Giurgiu •

Una din trăsăturile definitorii ale stilului de muncă promovat de secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o constituie prezența continuă în mijlocul făuritorilor de bunuri materiale, consultarea permanentă cu ei asupra măsurilor celor mai eficiente ce trebuie luate în vederea transpunerii în viață a programelor naționale de dezvoltare a industriei, a agriculturii, ramură de bază a economiei naționale, a celorlalte sectoare economice care, împreună, asigură dezvoltarea susținută și armonioasă a tuturor județelor țării. În acest cadru se înscrie și vizita de lucru efectuată miercuri de conducătorul partidului și statului nostru în unități agricole din județele Olt și Giurgiu, două din zonele cu pondere importantă în agricultura țării, care au obținut an de an rezultate bune în folosirea rațională a fondului funciar, în mărirea producției vegetale și creșterea eficienței întregii activități desfășurate.

Reliefînd o dată în plus preocuparea partidului și statului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea intensă a agriculturii, pentru creșterea rapidă a producției agricole, în consens cu obiectivele înfăptuirii revoluției agrare, a hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, vizita a prilejuit o analiză amănunțită, la fața locului, a celor mai eficiente măsuri de exploatare intensivă a pămîntului, de extindere a culturilor duble în vederea obținerii unor producții mari, a utilizării în acest scop a tehnologiilor moderne, de mare eficiență economică, precum și a sistemelor de irigații.

În județul Olt au fost vizitate Cooperativa agricolă de producție din comuna „Ștefan cel Mare", Cooperativa agricolă de producție Vădăstrița, Cooperativa agricolă „Unirea" din Corabia, iar în județul Giurgiu — Institutul de cercetare și inginerie tehnologică pentru irigații și drenaje Băneasa și Cooperativa agricolă de producție din comuna Schitu. Apreciind, în toate unitățile care au figurat pe agenda vizitei, rezultatele obținute de harnicii lucrători ai ogoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se ia măsuri pentru extinderea porumbului în cultură dublă și, de asemenea, pentru realizarea unei desimi mai mari a plantelor. Aceeași indicație cu privire la desime a fost dată și pentru fasole și soia. S-a cerut, totodată, să se cultive în a doua cultură și plante tehnice — cînepă, sfeclă, floarea-soarelui. Pentru deplina reușită a culturilor duble, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat ca încă din timpul verii să se ia măsuri pentru grăbirea secerișului, asigurîndu-se astfel condiții pentru semănatul timpuriu al acestor culturi, folosindu-se, în același timp, semințe din hibrizi și soiuri precoce. În același timp, a fost evidențiată marea însemnătate, pentru producerea porumbului destinat furajării animalelor, a culturilor după orez și grîu. Apreciind preocupările referitoare la cultura bumbacului, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea sporirii eforturilor în vederea creării unor soiuri de bumbac mai timpurii și mai productive și a indicat să se intensifice cercetările privind tehnologia de cultură a bumbacului pe terenuri nisipoase. Aceleași preocupări s-au vădit și în ceea ce privește sfecla de zahăr și alte culturi.

În felul acesta, vizita a prilejuit și de astă-dată prețioase indicații ale secretarului general al partidului în direcția orientărilor specialiștilor din agricultură pentru găsirea celor mai eficiente modalități de îmbunătățire continuă a activității în această ramură de bază a economiei naționale. Căldura cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat pretutindeni, sentimentele de aleasă stimă și profundă dragoste cu care a fost înconjurat au dat expresie hotăririi cu care toți cei ce muncesc în agricultură, întregul nostru popor acționează pentru înfăptuirea neabătută a sarcinilor stabilite de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului privind dezvoltarea țării în toate domeniile, creșterea bunăstării materiale și spirituale ale celor ce muncesc.

ION D. GOIA ■

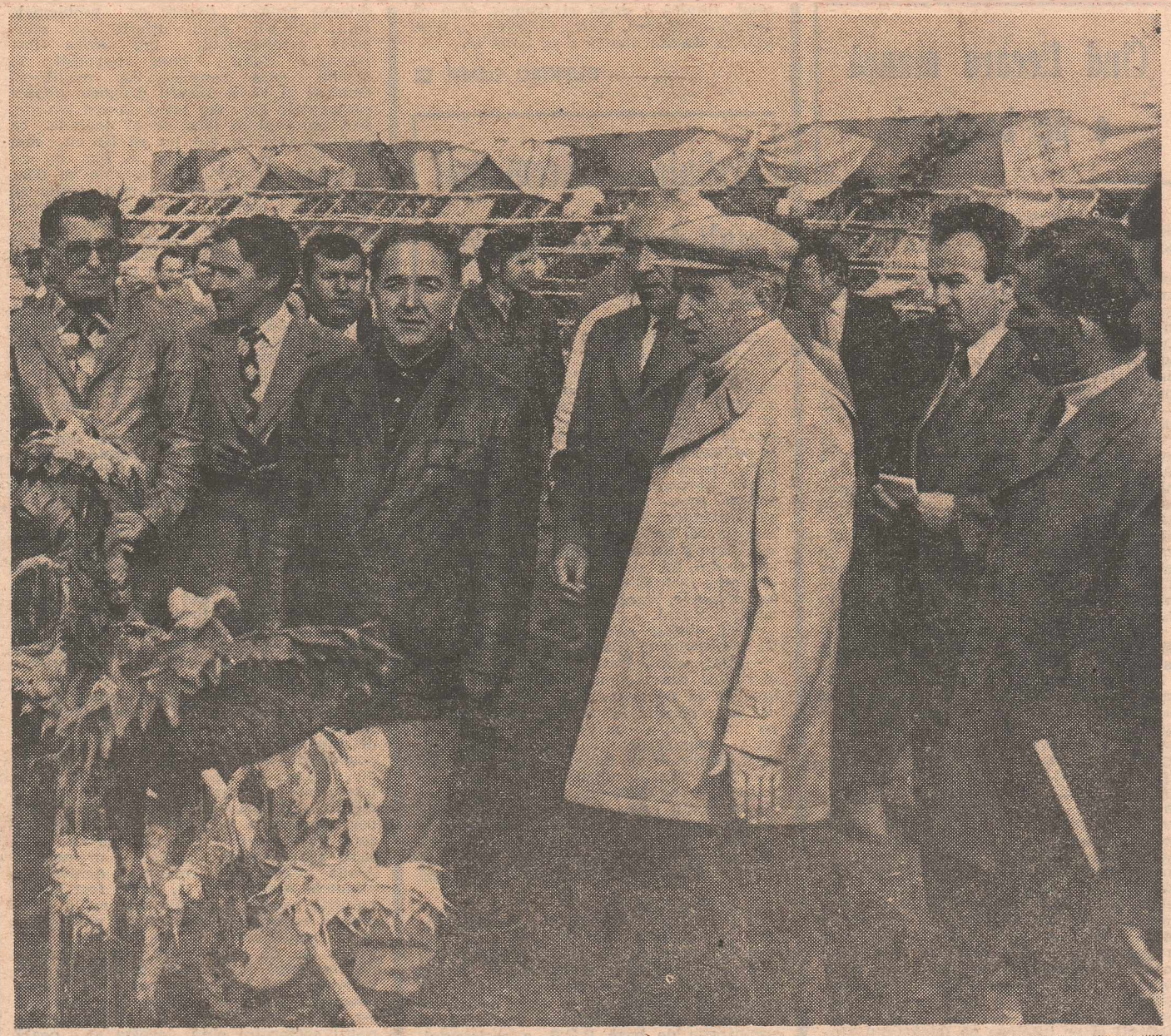

Tribuna democrației

Nici muncă fără pîine,

• Etică și echitate în lumea satului • Deputatul și obștea • Din nou despre

Cînd fiecare muncă e pe banii ei

De la învățătoarea lui, Ecaterina Marinescu, inginerul Tudor Dănacu a aflat pentru prima oară că înmulțirea cu zero a unui număr alcătuit din oricîte cifre tot zero dă, oricît s-ar strădui cineva să succească lucrurile. Abia nouă lei se plăteau unui țăran pentru o zi de muncă în urmă cu vreo cincisprezece ani, cînd Tudor Dănacu s-a întors ca inginer agronom în satul părinților săi, la Cezieni, și de-atunci încoace, mai cu seamă după ce-a fost ales și președinte al C.A.P.-ului, străduința lui și-a consătenilor lui tocmai așa s-ar putea numi că a fost și este, o fugă de înmulțirea cu zero. Și ca să nu încapă nici o îndoială că străduința asta a avut și oarecari urmări în viața satului, ar ajunge să spunem că în ultimii cîțiva ani vreo două sute dintre aceia ce dăduseră bir cu fugiții de pe pămînturile Cezienilor și intraseră ca muncitori la oraș, la Caracal, au renunțat la naveta de 12 kilometri dus și tot atîția întors, găsindu-și un loc de muncă mai pe-aproape de casă, la C.A.P.-ul care între timp și-a dobîndit o anume faimă, pe plan național, fiind căutat de tot felul de delegații venite în „schimb de experiență".

Mai întîi, spune inginerul Tudor Dănacu, munca trebuie să fie organizată în funcție de „bonitarea" pămîntului, care nu e nicidecum o noutate, atît doar că o astfel de cerință, despre care toți studenții învață la agronomie, trebuie mai riguros respectată. În linii mari, și desigur că fără termeni de specialitate, chestiunea e cunoscută, instinctiv, de către orice țăran mai isteț. Așa-numitele note de bonitare rezultă în urma studierii unei serii de 17 elemente ce îngăduie o apreciere economică exactă a pămîntului (precipitații, temperatură, rezervă de humus, grad de poluare etc.). Fiecare dintre acești factori este notat cu un coeficient de la 0 la 1 (0,1 : 0,2 etc.), în primul caz însemnînd că planta nu poate fi cultivată pe acel teren iar în al doilea că sînt întrunite cele mai bune condiții de creștere a ei. Metodica bonitării presupune o înmulțire a celor 17 coeficienți și se înțelege că dacă unul singur este zero, atunci totul — adică orice posibilitate de cultivare a plantei respective pe acel teren — este egal cu zero. Se respectă astfel legea factorului minim, formulată de un neamț, Liebig, acum o sută și ceva de ani, și exemplificată îndeajuns de plastic tot de către un neamț, pe nume Dobenek : recoltele depind de factorul cel mai slab reprezentat, tot așa cum un butoi, de exemplu, care are o doagă mai scurtă nu va putea reține apa — oricît s-ar turna în el — decît pînă la înălțimea acelei doage mai mici.

Toate acestea nu sînt deloc un fel de teorie de dragul teoriei în marginea pămîntului. „În fond, adaugă inginerul Tudor Dănacu, e vorba de a pune ordine, de a face dreptate, de a crea un sistem de criterii care să asigure o echitate desăvîrșită a plății ce se cuvine oamenilor pentru munca lor. Și intră aici în discuție în primul rînd acordul global, care numai ținînd seama de bonitarea terenurilor agricole, adică de aprecierea economică a acestor terenuri, își poate dovedi caracterul stimulativ. E limpede că în absența acestei aprecieri, se poate ajunge la demobilizarea unora. Cînd dădeam oamenilor un teren să-l lucreze, trebuia să stabilim un nivel al producției. Însă treaba asta se făcea cam la întîmplare. De pildă, avînd în vedere media producțiilor din ultimii ani. Dacă se nimerea să fie mai mare decît puterea pămîntului, nu făceam altceva decît că oamenii aceia, în ciuda efortului lor, nu reușeau să ajungă la nivelul așteptat, așadar cîștigau mai puțin decît ar fi meritat. Pe de altă parte, dacă stabileam un nivel mai mic decît ar fi permis potențialul productiv al pămîntului, ne loveam de un rău la fel de mare : apăreau cîștiguri nemuncite, mai bine zis disproporționat de mari față de munca prestată".

Sînt cîțiva ani buni de cînd la Cezieni se lucrează în felul acesta pe care l-am numi, pur și simplu, cinstit, ceea ce înseamnă că de curînd, la culesul porumbului, ca să dăm și un exemplu, n-a încăput nici un fel de mirare că în locul numit Sîrbi s-au recoltat 6 800 kilograme la hectar, la Podul de Pămînt mai puțin cu 300, în locul numit Furtună vreo 7 200 iar în punctul Buciovul, unde terenul e mai puțin fertil, abia 4 600. Planul fusese și el diferențiat, spune președintele C.A.P.-ului, iar plata oamenilor se face chiar după munca lor, nu după închipuirile cuiva. Numai munca fiecăruia îi face pe unii să ia 60 de lei pentru o zi iar pe alții mai bine de 100. Și e plăcut de aflat, fiindcă e drept și frumos, ceea ce spunea o țărancă, Maria Militaru : e bine așa, că fiecare muncă e pe banii ei.

DUMITRU ELIADE

Trebuie să facem mai mult decît cer cetățenii

Ion Călin, deputatul Circumscripției 26 a Consiliului popular al municipiului Ploiești, este unul din cei mai ocupați oameni din oraș. Așa îi place să se recomande și în această afirmație nu este nici o exagerare. Tovarășul Ion Călin este și directorul Întreprinderii comerciale de stat Alimentara a municipiului Ploiești. Pleacă dimineața de acasă și se întoarce noaptea. Însoțindu-l prin cartierul 9 Mai, ceea ce din punct de vedere administrativ înseamnă chiar Circumscripția 26, am constatat că pe tovarășul Ion Călin îl cunoaște aproape toată lumea. La rîndul lui, deputatul și directorul, o îmbinare fericită de funcții de data aceasta, cunoaște, dacă nu pe toți, pe foarte mulți oameni.

— Vă cunosc oamenii, tovarășe Călin. Vă cunoșteau și înainte de a fi ales ?

— Mai puțin. Doar din întîlnirile cu alegătorii din campania electorală. Am început să ne cunoaștem mai bine după ce am pornit la treabă. Am căutat pe cît mi-a stat în putință să nu dezamăgesc oamenii care au avut încredere în mine. La început am fost puțin îngrijorat, mai ales că în zona aceasta a municipiului era un șantier. M-am gîndit care este, să-i spunem așa, deviza mea. Și cînd am găsit-o, m-am liniștit. Trebuie să facem mai mult decît cer cetățenii, să rezolvăm cît mai repede și bine importantele probleme sociale.

— Vorbiți la plural...

— Bineînțeles. Deputatul este un ajutor al consiliului popular, pe care de fapt îl reprezintă, iar activitatea lui poate fi eficientă doar în măsura în care se bazează pe o largă colaborare cu Organizațiile democrației și unității socialiste, cu Comitetul de cetățeni și mai ales cu organizația de bază P.C.R. a cartierului. În acest cartier tînăr și în formare există o puternică organizație de partid cu 80 de membri și O.D.U.S. cu 120 membri. În circumscripție locuiesc 8 000 de oameni, cam cît într-o comună mare sau un oraș mic de altădată. Fără falsă modestie trebuie să spunem că am realizat mai mult decît ne propusesem atunci. Activitatea noastră se bazează în mare măsură pe ajutorul asociațiilor de locatari. Petre Cățoiu, administrator al Asociației 62, 63, 64 și 69, este unul din cei mai activi. Este și secretar adjunct al organizației de bază P.C.R. Într-un cartier nou, în care au venit să locuiască foarte mulți tineri, de diverse profesii, fiecare cu problemele lui, cu un grad diferit de educație cetățenească, are mare importanță felul cum pornești la treabă, cum reușești să mobilizezi oamenii și să le insufli dragoste pentru cartierul în care vor locui de aici înainte, să-i convingi că doar de ei depinde ca locuința și zona din jur să fie cît mai frumoase, mai civilizate. A fost și mai este mult de lucru. Nu speram ca doar după un an să reușim în plin șantier să facem un cartier curat și aspectuos. Aici oamenii n-au înotat în noroi așteptînd constructorul să-și termine lucrările. Am mutat și nivelat sute de metri cubi de pămînt, am plantat peluze, spații verzi.

Mergînd prin cartier în dimineața aceea, după puțin timp ne-am întîlnit cu mulți din cei care au înțeles că activitatea obștească este o datorie asumată, că mai ales într-un cartier în plină formare sînt multe de făcut, încît sînt zile întregi cînd uiți că, de fapt, ești pensionar. Gheorghe Mirică este președintele Comitetului de cetățeni din circumscripție. După lege, această organizație este sprijinul deputatului în mobilizarea cetățenilor la diversele acțiuni. Toți cetățenii au înțeles că drumul cel mai scurt de rezolvare a dorințelor spre Consiliul popular trece pe lîngă masa de lucru a deputatului. Poate că problemele mai mici ar fi putut fi rezolvate prin cîteva zile de muncă obștească, dar cele importante nu se pot realiza decît prin unirea eforturilor tuturor forurilor. Ni se spune că în multe din acțiunile pe care le vom arăta mai jos, sprijinul și înțelegerea primarului, ale Consiliului popular au fost hotărîtoare. S-a reușit activizarea constructorului pentru terminarea înainte de termen a unor construcții strict necesare pentru mersul normal al unui cartier de locuințe. Grupul de gospodărie comunală, I.C.R.A.L., I.R.E.B. au răspuns cu operativitate dorințelor întemeiate ale cetățenilor. La inițiativa deputatului, primarul municipiului, Mircea Ionescu, a venit la fața locului însoțit de specialiști și împreună cu cetățenii s-a hotărît ordinea urgențelor. Aleea Ciucului rămăsese denivelată, punctele termice 10, 11, 13 au fost îmbunătățite pentru a pompa apa caldă și la etajele superioare, s-au fixat platformele de salubrizare și s-a hotărît terminarea lor de către constructor înainte de termenul fixat, s-au repartizat containere, s-au încheiat parcările, s-au evacuat resturile de materiale și molozul, s-a fixat un program fix pentru sectoristul sectorului cînd acesta să poată primi sesizările cetățenilor, s-au mărit spațiile comerciale astfel încît cetățenii să poată găsi aproape de casă cel puțin strictul necesar și să nu mai fie nevoiți să se aprovizioneze în magazinele centrale.

— Nu toate dorințele cetățenilor au fost rezolvate, însă pentru satisfacerea lor ne-am gîndit la soluții, am făcut propuneri. Mașina 2 nu circulă încă în condiții care să satisfacă nevoile cetățenilor. Cu ea se deplasează la locurile de muncă marea majoritate a cetățenilor din cartier. Circumscripția medicală pentru adulți și copii este încă insuficientă. Se va construi una nouă în etapa următoare. Am propus ca într-un apartament nerepartizat să se organizeze provizoriu o circă sanitară. Am propus ca una din cele două școli care urmează să fie construite în etapa a doua să fie devansate.

S-a făcut mult și se va mai face. Am asistat la problemele unui cartier nou, în care oamenii vor și fac totul pentru a trăi civilizat, și am cunoscut oameni care știu cu exactitate că viața lor nu se duce doar între pereții unui apartament, ci printre ceilalți oameni, într-un loc de pe acest pămînt în care trebuie și va fi din ce în ce mai frumos.

OPREA GEORGESCU

Dor de cizme

Comuna Vidra (8 600 locuitori, 9 sate) e la 38 km de Focșani, pe apa Putnei, la poalele bătrînilor munți ai Vrancei. Drumul republican de asfalt taie în două așezarea, înlesnind legături rapide cu lumea. Nu prea fac mulți naveta la Focșani, oamenii locului fiind încă prinși de rădăcinile lor, de un pămînt pe care porumbul „se face", vinul „se face" (bazinul viticol al Odobeștilor e aproape, sub toate casele sînt pivnițe adînci, căptușite cu piatră), dar apropierea de oraș își spune cuvîntul. Omul locului s-a ascuțit. Izolarea, încetineala sau inerția din cătunele ori crîngurile de case pierdute mai sus, prin munți, sînt necunoscute pe-aici, localnicul pricepînd mai înainte de-a te rosti ce vrei să-i spui și ce vînt te aduce la poarta lui. Primarul Nică Micu pricepe totuși mai greu rostul întrebărilor noastre. O discuție despre iarnă și problemele ei i se pare prematură, atîta vreme cît oamenii Vidrei încă se luptă cu toamna, cu culesul porumbului, care absoarbe din zori pînă-n noapte întreaga suflare a satelor. Convine totuși că „e și iarna o problemă", și încă una, iată, presantă, căci în dimineața zilei de 2 octombrie cei ce au luat drumul orașului au văzut undeva, în zarea din dreapta, Măgura Odobeștilor (1 000 m altitudine) strălucind sub straiul de zăpadă.

Cu lemnele de foc, ni se spune, se stă bine. Consiliul popular comunal e stăpîn pe o pădure întinsă (3 300 hectare), mai au și oamenii, vechi răzeși, bucățile lor de codru, așa că sobele caselor au ce să mestece în nopți de iarnă. Fiecare familie primește anual cam 3 metri cubi de lemn de foc, de ajuns ca să încălzești o odaie și plita bucătăriei. Sigur, unii ar pofti lemn mai mult, dar cine-i om de înțeles înțelege că nu poți cotrobăi cu toporul prin codru oricînd și oriunde, lăsînd în urmă goliști care cu greu se mai acoperă de verde.

Cu aprovizionarea pentru iarnă, mai

Opinia unui alegător

Nocivitatea verbului a se descurca

Nu spun noutăți, desigur, atunci cînd aduc iar în discuție acest verb care a căpătat, **pentru unii**, o încărcătură semantică absolut nefericită, dar mi se pare că nu va fi niciodată exagerată denunțarea acestei încărcături.

Un inginer tînăr, pus pe treabă, bolnav, aș zice, de ambiția de a-și face datoria cu prisosință astfel încît să se știe bine că a rămas ceva de pe urma lui, e, în sfîrșit, numit (vreau să spun recunoscut pentru meritele lui) să conducă într-o zonă de dealuri cîteva șantiere consacrate demonstrării valorii economice a microhidrocentralelor și omul se apucă serios de lucru. Însă, firește, astfel de șantiere presupun o dotare tehnică exigentă, nu e destul să faci un plan bun, mai trebuie să-i asiguri și condiții de realizare și iar nu spun noutăți. Dar inginerul nostru e repede, după numire, lăsat **să se descurce singur** și omul, ambițios, o ia pe scările direcțiilor generale, ale ministerelor, ale audiențelor, ale **discuțiilor personale**, parcă această chestiune, a șantierelor pe care a fost pus să le facă viabile, e o chestiune a lui, personală, și el se cuvine să o rezolve pe cont propriu. Nu spun că în acest periplu n-au fost și oameni cu suflet, înțelegători și solidari și gata să-i sară în ajutor, au fost și oameni mari, cum se spune, dar normal era ca el să se consacre muncii, nu alergăturii pe coridoare și prin birouri și prin audiențe ca să explice că pînă și un minibaraj are nevoie de un excavator.

— **Se descurcă el** — auzi pe cîte un responsabil mai mare sau mai mic.

— **Vă descurcați voi** — auzi pe altul, sau chiar indicativ, în loc de răspuns la o cerere firească, îndreptățită, **Vă descurcați !** Sînt, e drept, și unii care se descurcă, adică apar relațiile și forța lor socială operează activ se știe și auzi pe cîte cineva, senin, **„Am fost și eu la direcție și m-am descurcat ! Am pe cineva la minister care m-a înțeles și m-am descurcat ! Mai cunosc și eu pe cîte cineva pe unde trebuie și mă descurc, ce să fac ?!"**

— Bine, tovarășe, îmi spune inginerul pomenit la început, eu nu cunosc mai pe nimeni, eu cunosc bine meseria pe care am învățat-o eu, cunosc politica noastră de propășire a țării, vreau să o slujesc bine, cred în ea, însă n-am timp să umblu după descurcări. Vreau să stau pe șantier și toată lumea să-și facă datoria și mai ales să-și facă datoria nu cu sentimentul că îmi face mie o favoare, că-mi dă la timp un buldozer, pentru că eu cu acest buldozer muncesc pentru socialism, nu pentru mine, și socialismul toți trebuie să-l slujim.

Nu pot să nu-i dau dreptate, și cu atît mai mult cu cît mă întîlnesc nu prea arareori cu mentalitatea, ce **se poate împămînteni**, a descurcării și atunci nu pot să nu-mi pun și eu întrebarea :

— **De ce să ne descurcăm ? Adică de ce să rezolvăm pe căi particulare sau cu mijloace particulare chestiuni de interes public, social ?!**

— **M-am descurcat și eu cum am putut și îmi văd de treabă...**

Cum, adică, m-am descurcat și eu cum am putut ? Sigur, nu mă fac nici eu aici că nu știu ce spune formula, însă e clar că ea n-are ce căuta în spațiul moralei socialiste. Altfel nu e deloc de mirare că te întîlnești și cu oameni care cred că de aceea ocupă un loc anume, pentru ca să știi tu că de ei depinde ca să-ți poți vedea liniștit și cinstit de treabă.

Pe inginerul pomenit la început l-am văzut alergînd cu mașina lui, pe banii lui, dintr-un oraș în altul, ca să obțină ce i se cuvenea în mod foarte normal pentru ca să-și facă datoria, iar el era, și este, hotărît să muncească, să muncească cu orgoliul că și de numele lui se poate lega ceva pe lumea asta.

Și el, săracul, era mereu fericit cînd obținea cîte ceva ca și cînd cei care îi dădeau firescul concurs ca să-și facă datoria îi făceau lui personal un cadou.

Un cadou particular din averea statului !?

Mentalitatea e păgubitoare, e inadmisibilă, numai de noi depinde eradicarea ei. Nu ne onorează. Munca se cuvine să fie liberă și de nefericita încărcătură semantică pe care a ajuns să o poarte acest verb conjugat, cum ziceam, cam liber el de orice morală.

DINU SĂRARU

nici pîine fără muncă

Viața României

pregătirile de iarnă • Acordul global • Inteligența ca materie primă •

zice primarul Micu, lucrurile, după știința sa, nu stau rău, tot omul crește la casa lui măcar doi porci, din care unul pentru contract cu statul, butoaiele din beciuri sînt pline cu must îndeajuns de asprit, devenit de-acum vin în lege, gospodinele sînt prinse pînă peste cap cu murăturile. Au toți oamenii zarzavaturi în curți, C.A.P.-ul și-a mărit și el grădina (de la 1 hectar în '82 la 2,5 ha anul acesta, plus trei solarii întinse pe 1 000 mp), păcat numai că lipsesc borcanele mari, prăvăliile Vidrei neoferind decît unele de proporțiile unor flacoane de parfum. Ca să îndesi în ele conopidă și gogoșari e o operație care, vorba mocanului, „nu se plătie", așa că tradiționalele murături tind să ajungă la Vidra un fel de lux. Altfel, pentru iarnă, magazinele Vidrei ar avea cam de toate, pe cuierele lor spînzură zeci și zeci de paltoane de toate grosimile și de toate prețurile, ba uneori se găsesc (lucru mare !) chiar și broboade de lînă care să învelească umerii frigurosi ai bătrînelor. Bocancii încă nu s-au ivit în rafturi, bocancii ăștia fiind, pare-se, marfă rară, de mai multe ierni nedepășind duzina de perechi puse-n vînzare la magazinul central al comunei. Lipsesc cu desăvîrșire, și anul acesta, ca în toți anii, cizmele de cauciuc, fără de care e greu să înfrunți umezeala toamnelor și a iernilor. Ca o compensație, în anotimpurile calde lipsesc (cum au lipsit și anul acesta) pantofii de tenis, opinca de azi a țăranului, din care omul strică cel puțin o pereche-două pe **an.**

Ar mai fi de zis niște cuvinte, crede primarul Nică, și despre drumuri. Cele 9 sate ale comunei sînt răzlețite, drumurile care le leagă trec de 50 de kilometri. Cînd ninge (și pe-aici, pe la poale de munte, ninge ca lumea, nu se încurcă !), omul din satul Viișoara, ca să ajungă la primărie, trebuie să ia în piept nămeți cît casa cale de vreo 13—14 kilometri. Sigur, astăzi toate drumurile, inclusiv cel dintre Viișoara și satul de reședință, sînt puse la punct, pietruite, „modernizate". Totuși, chiar și drumurile „moderne" se scufundă iernile sub troiene, iar unicul plug de zăpadă din sat (proprietatea cooperației) nu poate face mai mult decît poate face. Plugul merge doar atunci cînd tractorul ce-l trage se îndestulează cu motorină, ceea ce nu-i o treabă de toată ziua. Totuși, oricît de mare ar fi zăpada, oamenii satelor lăturalnice nu mai rămîn, ca acum cîțiva ani, niște izolați. Mai cu tractorul, mai cu caii ori boii (sînt în sat peste 2 000 de bovine), deszăpezirea se face. Numai că boii și caii care ară în gheață trebuie potcoviți, iar caiele pentru potcoave nu găsești cît e Vrancea de mare. Iar oamenii care-i vor mîna prin zăpezi vor trebui și ei — nu-i așa ? — „potcoviți" cu cizme. Dar de unde cizme ?

Privindu-și cu dragoste lucioasele cizme de cauciuc din picioare (procurate, ne spune, „printr-o relație"), primarul Nică Micu conchide că, deocamdată, e totuși toamnă. Și că, după toate semnele, o va mai ține așa, va fi o toamnă frumoasă și lungă, chiar dacă Măgura Odobeștilor s-a grăbit să-și pună căciulă albă. Deci timp ar mai fi ca să se rezolve niște probleme...

ILIE PURCARU

Obligația analizei de profunzime

Întreprinderile de transporturi sînt unități de prestări servicii. Ele nu creează efectiv bunuri materiale, ci colaborează la apariția lor. Prin specificul activității întreprinderile de acest gen au relații contractuale cu aproape toate întreprinderile de pe raza lor de activitate. Exploatînd mașini, au relații cu cei care le fabrică și cu cei care livrează piesele de schimb necesare întreținerii lor. Materia de bază cu care lucrează o întreprindere de transporturi este carburantul. Fără existența lui, aprovizionat ritmic și în cantitățile necesare îndeplinirii sarcinilor de plan, în ultimă instanță creării posibilității de a transporta la timp și în cantitățile necesare mărfurilor destinate economiei naționale, această verigă importantă a unei activități economice poate să creeze neajunsuri sieși și celorlalte întreprinderi. Ne-am zis că într-o întreprindere cu un asemenea specific se pot scoate în evidență mai bine atît inițiativele privind organizarea activității de producție, sesizarea tuturor aspectelor tehnice și economice posibile să ducă la îndeplinirea indicatorilor planificați, cît și corectitudinea și fermitatea respectării clauzelor contractuale cu terții. Iată-ne deci la Întreprinderea de transporturi auto Buzău, unde am cules, pentru dumneavoastră, nu doar opinii și idei, ci mai ales fapte, preocupări pentru o eficiență cît mai ridicată.

Teodor Bunea, director adjunct tehnic : „În materie de exploatare a mașinilor este necesar ca graficele întocmite de întreprindere să corespundă întocmai obligațiilor contractuale. Apar inevitabil situații speciale, urgențe, îndeosebi în agricultură, cărora sîntem pregătiți să le facem față, însă un plus de colaborare este necesar Mai avem situații cînd un beneficiar solicită mașini peste cele prevăzute. La fața locului se constată că din cauza unei necorespunzătoare organizări a procesului de încărcare-descărcare (lipsa forței de muncă, a containerelor sau a paleților) se creează timpi morți în exploatare. Este vorba și de consum și de timp, în ultimă instanță de o eficiență necorespunzătoare.

Ion Avramescu, contabil-șef al întreprinderii : „Eficiența economică și creșterea productivității muncii decid calitatea unei activități economice. Asupra fondului de retribuție alocat acționează un indicator fizic, tone transportate și călători kilometri și cinci indicatori de eficiență, calitate și consum : încadrarea în cheltuielile planificate, realizarea producției nete, realizarea planurilor de venituri brute, respectarea la termen și integrală a contractelor, încadrarea în normele de consum. Legiuitorul a exclus din aprecierile care se fac așa-zisele cauze obiective. Sarcinile de producție, planul, trebuie îndeplinite. Sîntem obligați să acționăm în egală măsură asupra tuturor aspectelor activității noastre. Forurile tutelare au obligația să coordoneze corespunzător indicatorii planificați. Mai este necesar ca materia noastră primă, carburantul, să ne fie livrată conform planificării. Dacă ni se planifică o cantitate de carburant pentru o lună, de exemplu, împărțită în decade și la începutul decadei a treia ea se reduce retroactiv și sîntem anunțați că, de fapt, ne-am consumat deja cantitatea planificată, vom fi puși în situația ca în ultimele zile să nu putem să ne desfășurăm activitatea. Planificarea materiei prime trebuie să fie fermă, mai ales în perioadele de vîrf din agricultură".

Inginerul Ștefan Frățilă, șeful Secției de întreținere și reparații auto, SIRA : „Una din problemele care trebuie rezolvată cît mai repede este cea a pieselor de schimb. Din lipsa lor apar anomalii, care în cele din urmă se soldează cu pagube materiale însemnate, care pot fi lesne evitate. Doar cîteva exemple cred că ar trebui să dea de gîndit și să schimbe optica în acest domeniu. Dealtfel, situația este cunoscută și totuși măsurile eficiente întîrzie să apară. În secția noastră, avem posibilitatea să recondiționăm, să reparăm anumite agregate, însă pentru asta ne trebuie unele piese mărunte, de valoare foarte mică în raport cu valoarea agregatului. O punte recondiționată la SIRA costă 3 000 lei. O primim de la M.I.C.M. sau de la întreprinderile de reparații auto cu 14 000. Întreprinderile respective au beneficii, își fac planul, sînt eficiente și date de exemplu. Care este cîștigul pentru economia noastră în ansamblu ? I.R.A. recondiționează un motor cu 45 000. La SIRA, aceeași operație nu costă mai mult de 18 000. Să nu mai spunem că noi asigurăm motorului o fiabilitate mai ridicată, măcar pentru faptul că știm că îl exploatăm noi. La basculante, una din piesele de bază este agregatul de basculare, format din cilindri și pompă. Valoarea cilindrilor este cam 3 000. A pompei cam tot pe aici. Tot agregatul, în valoare de 6 000, este compromis de furtunurile de legătură, care au valoare sub o sută de lei, care se sparg într-un ritm anormal. O asemenea spargere înseamnă pierderea a 20 litri de ulei hidraulic dacă basculanta are un cilindru și a 40 litri dacă are doi cilindri. Ulei hidraulic nu se găsește și pe șantier șoferii îl înlocuiesc cu ulei ars sau chiar cu apă. În condițiile acestea pompa și cilindrii nu au viață lungă. Să mai spunem că cilindrii nu pot fi recondiționați din cauza lipsei segmenților. În loc să-i reparăm noi prin înlocuirea segmenților, se „recondiționează" la alte întreprinderi și toată această muncă, inutilă în fond, costă de 10—20 de ori mai mult. Segmenții sînt păstrați pentru operații rentabile pentru anumite întreprinderi, nu sînt oferiți așa cum este normal ca piese de schimb. Segmenții sînt păstrați pentru fabricarea altor cilindri. La fel și cu mașinile. O să găsim în fiecare întreprindere de transport mașini puse la conservare, care — vrem, nu vrem s-o recunoaștem — se degradează. Ele nu funcționează din lipsă de anvelope sau baterii, sau chiar din lipsă de combustibil. Sînt prea multe mașini și prea puține piese de schimb. Sînt convins că aspectele care vizează aplicarea acordului global vor merge în profunzimea lucrurilor și vor fi analizate și cele pe care nu numai eu și nu de puțină vreme le ridicăm".

Concluziile care se pot trage din cele spuse de interlocutorii noștri sînt simple, asigurarea materiei prime și a pieselor de schimb strict necesare se cere făcută cu cît mai mult discernămînt. În fiecare întreprindere sînt rezerve pe care specialiștii le vor explora cu și mai multă atenție ca pînă acum. Noul sistem de retribuire stimulează în primul rînd efortul creator.

OPREA GEORGESCU

Buturuga mică poate fi și hîrtia de calc

La Casa Albă din municipiul Arad, într-o încăpere de la etajul al optulea, ticsită de suluri de hîrtie și de planșe de tot felul, în jurul unui birou obișnuit, acoperind cu un cristal fel și fel de ilustrate, s-a născut, în urmă cu cîțiva ani, ideea construirii metroului bucureștean, a demarat adică acest temerar proiect. Aici, la **Centrul de cercetare și inginerie tehnologică pentru construcția de vagoane**, se află unul din cele mai bine pregătite colective de proiectare din țară. **Centrul** deservește întreg Grupul întreprinderilor producătoare de vagoane din țară, în total cinci, specializate fiecare pe tipuri de vagoane, pe producerea de subansambluri și piese. Un adevărat trust, cu o mare valoare de investiție și cu o pondere spectaculoasă în volumul total de exporturi ale României.

Cum e și firesc, într-un astfel de centru de cercetări se dă o luptă necontenită pentru asigurarea industriei producătoare de vagoane cu toate cele necesare, evitîndu-se pe cît posibil și din ce în ce mai mult importul, micșorînd astfel costul de fabricație al fiecărui vagon construit aici. Despre realizările de ultimă oră în acest sens ne-a vorbit — cu degajată siguranță, ca despre lucrurile cele mai firești — inginerul proiectant **Boji Stoia Teodor**, șef de proiect și secretar al Comitetului de partid de la **Centrul de cercetare și inginerie tehnologică pentru construcția de vagoane** — Arad. De curînd, cercetătorii și proiectanții de aici au conceput un **nou sistem de izolare a vagoanelor de marfă**, evident superior celui folosit pînă nu demult și prin adoptarea căruia se economisesc circa 2 000 de lei la fiecare vagon. Sistemul a fost deja aplicat la 180 vagoane destinate unor beneficiari de peste hotare. De asemenea, **tamponul de mare capacitate**, proiectat la Arad, permite alinierea producției noastre de vagoane la prevederile de ultimă oră ale U.I.C. (Union Internationale de Chemins de fer), organism care se ocupă cu standardizarea transporturilor feroviare în Europa. Noul tip de tampon pentru vagoane marfă a fost aplicat pînă la această oră în construcția a circa 2 000 de vagoane. O metodă originală, purtînd și ea marca ingeniozității și creativității colectivului de cercetare și proiectare de la Arad, este aceea de înlocuire a materialelor clasice care intrau în componența planșeelor de vagoane (pluță, lemn de esență tare, etc.) cu un **amestec de beton ușor magnezian**, cu proprietăți deosebite și mult mai ieftin. Rețeta — importată la început — a fost treptat înlocuită cu una de concepție românească, gîndită și aplicată aici. Ar mai fi de amintit și alte inovații, a căror aplicabilitate și eficiență sînt deja verificate în producția de serie : **cupla electrică între vagoane**, a cărei asimilare aduce economii de circa 1 000 dolari per vagon, **noul tip de încălzire cu aer cald** a vagoanelor de călători, folosindu-se cu 30% mai puțin abur decît înainte și altele.

Așadar, aici la Arad materia primă — inteligența — este întotdeauna livrată la timpul oportun — acela cerut de interesele prioritare ale economiei noastre. Un maraton al noului, în care industria noastră constructoare de vagoane și eșalonul său de avangardă — cercetarea de specialitate — se află pe primele locuri. Da, inteligența este aici livrată prompt și eficace. Dar centrul arădean de cercetare și proiectare folosește și alte cîteva — umile și indispensabile — materiale, în dependența cărora se naște practic fiecare vagon de producție românească. Umilele și indispensabilele materiale se numesc... **hîrtia de calc** și **hîrtie ozalid.** Și ce, veți spune, stă în drum carul producției de vagoane pentru... hîrtia de calc ? **Poate sta,** răspundem noi, și oricît de superficial am vrea să privim lucrurile, trebuie totuși să știm că proiectarea unui vagon de călători necesită circa 4 000 de desene, echivalentul a 2,5-3,5 suluri de hîrtie de calc pe zi și că fiecare proiect trebuie multiplicat în 5-7 exemplare. Hîrtia de calc se importă. Dar, nu demult se dusese vestea că Piatra-Neamț a început să producă așa ceva. Ba chiar la Arad au și ajuns vreo două suluri. Și apoi, tăcere. Hîrtia ozalid vine de obicei de la Codlea. Și vine, ce-i drept, dar nu chiar... drept. Ea trece mai întîi prin Baza de aprovizionare Timișoara. Deci, înmagazinaj, timp pierdut, legături C.F.R. etc. „Uneori ne-o aducem singuri de la Timișoara, făcînd rost și noi cum putem de cîte o mașină pentru cele cîteva suluri de hîrtie" — ne spune ing. Boji. N-ar fi mai normal s-o trimită Codlea direct la Arad ? Pentru ce această odisee inutilă ?

Se vede bine și dintr-un astfel de „fleac" că o economie națională nu e o juxtapunere de sectoare, ci un organism cu angrenaje complicate, în care fiecare rotiță trebuie să funcționeze desăvîrșit. Dacă la Arad stau proiectanții, în așteptarea prețioaselor suluri, stau și cele cinci fabrici producătoare de vagoane, stau și beneficiarii și stau și dolarii — dar nu în buzunarele noastre. Și e păcat !

TANIA RADU

Omul — interioare de conștiință

Albu

— De unde poți ști ce-a vrut să facă dacă e mort, îi spun. — **Fiindcă,** zice, **și eu aș fi făcut la fel. Eram în spatele lui pe motocicletă. Duba din față semnaliza că depășește, deci nu venea nimic din sens opus. Dar, imediat a făcut-o la dreapta și noi am rămas față în față cu un autobuz. Grușevschi a murit imediat, într-o fracțiune de secundă, iar eu am zburat 16 metri în spațiu și 24 de ore în timp. Nu mi-am revenit din comă decît a doua zi.** — Inclusiv șocul psihic. — **Da,** zice, **șocul a existat. Dar Grușevschi n-a greșit. În meseria noastră, a nu greși e totul. Întîmplările nu ne impresionează. Întîmplarea îți poate trimite un ghiveci cu flori în cap oricînd. Important este să știi că TU nu ai greșit.** — De aceea ai acceptat acum să execuți cascadoria unei ciocniri cu un camion ? — **Nu. La Constanța am plecat pentru o răsturnare** — E mai ușor să te răstorni ? — **Din moment ce operația o execuți singur, bineînțeles. Într-o ciocnire sîntem doi. Trebuie să prevezi și reacția celuilalt.** — Și de ce ai acceptat, mai ales după întîmplarea tragică cu Grușevschi ? — **Acum știam ce se întîmplă. Hamul mă ține lipit de banchetă. Capul primește șocul. După calculele mele, comoția nu putea dura mai mult de o jumătate de oră.** — Știai că vei suferi o comoție ? — **Care nu va dura mai mult de jumătate de oră, sigur.** — Și dacă intervine ceva... — **Nu poate interveni nimic. Cascadoria presupune o cunoaștere la perfecție a corpului, a reacțiilor lui, a materialelor cu care lucrezi, și antrenament, exercițiu... Important este să nu greșești TU. Iar dacă ai greșit, moartea nu mai contează.** — Cine poate ști ce se întîmplă cu omul în comă. Cum să accepți coma ? — **Trebuia s-o fac, ca să continui...** — Și acum ești cusut peste tot, bărbia, brațul..., ochiul sîngerează... — **Nimeni din lume nu putea să prevadă că volanul se va face țăndări și eu voi fi bombardat cu ebonită...** — Asta contează, că nimeni nu putea ști ?... — Dar ce ? — Înțeleg că nu s-a întîmplat cum ai prevăzut... — **Nu. Șoferul celălalt nefiind cascador, cînd a văzut că vin ca un bolid în el s-a pierdut și n-a mai executat manevra stabilită... Eram la 10 metri de el și am văzut că întîrzie. Într-o fracțiune de secundă am trecut în revistă toate variantele. Cea care mă salva ieșea din unghiul de filmare, ratam scena.** — Și ai intrat în plin. Cît cîștigi pentru asta ? — **Nu aș putea lucra într-o slujbă care nu mi-ar solicita la maximum toate facultățile fizice și intelectuale...** — Confruntarea cu moartea. Totuși, cît iei pentru asta ? — **5 000.** — Și cît ți-a rămas din ei ? — **Nimic.** — Adică ? — **I-am dat la doctori.** — Ei n-au înfruntat moartea. Au primit chiar acești bani ? — ? !

NICOLAE CRISTACHE

Depinde de noi

Nu de nou trebuie să ne temem, ci de stagnarea în gîndire

● Doi oameni de știință, două moduri de a îndrăzni, de a căuta, de a persevera ●

Să cucerim Everestul!

— Publicul larg cunoaște în doctorul Ovidiu Bojor pe omul dăruit de aproape un sfert de veac cercetărilor de fitoterapie, unei activități constante de cartare a florei medicinale din țara noastră sau din alte zone ale lumii, redescoperirii și valorificării pe scară întinsă și cu mijloacele științei contemporane a remediilor naturale. Sînteți însă în același timp — ne-ați spus-o cîndva chiar dumneavoastră — și un îndrăgostit al ascensiunilor montane, pasiune ce se recomandă nu numai prin drumeții ocazionale, ci chiar prin veritabile recorduri în materie. Sînteți primul român care a văzut Terra de la 6 000 de metri înălțime și asta chiar de acolo de pe acoperișul pămîntului, în Munții Himalaia. Nu e greu de bănuit că frăția celor două pasiuni dominante v-au condus spre anumite concluzii de viață în care cititorii noștri vor recunoaște poate unele îndemnuri și modele de comportament civic și profesional.

— Dragostea pentru munte este — sînt sigur de asta — și o componentă de ordin genetic. Sînt născut în zona Munților Gurghiului, colind înălțimile de mic copil, iar părinții și toate rubedeniile mele au iubit muntele nu de la distanță, ci ca turiști și cățărători activi. Mai tîrziu, în timpul și după terminarea facultății, vreme de 25 de ani, am colindat cu piciorul toate zonele înalte ale țării, parcurgînd după calculele mele aproximativ 40 000 de kilometri (cam cît brîul ecuatorului). Mai apoi, în calitate de expert al Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare și industrializare (ONUDI) am făcut parte din mai multe expediții cu profil științific, participînd la escaladarea unora din cei mai renumiți coloși ai planetei. Între aceștia, Hindu-Kuch (Pakistan), Koch-I-Baba (Afganistan), Pamir Sanesh Himal (Himalaia), Kilimanjaro. Ca persoană particulară, am vizitat zonele înalte din Alpi, din Tatra, din Munții Rodopi, dar, evident, nu ca să le văd din teleferic, sau să-mi petrec timpul în localuri de noapte.

— Care sînt, sub raport științific, rezultatele acestui impresionant periplu montan ?

— N-am vizitat niciodată munții doar ca simplu turist. Iubesc la nebunie natura, ea face parte din viața mea, dar munții i-am cunoscut și i-am colindat în primul rînd și înainte de orice pentru a identifica și nota flora cu valoare terapeutică și pentru a descoperi și revaloriza datele științei medicale tradiționale. Am participat ani la rînd la cartarea florei medicinale din România, țara noastră fiind, după cum se știe, prima în lume care a realizat definitiv această operă de o inestimabilă valoare științifică. În zonele înalte din Africa și Asia, și mă refer în special la zonele montane din Nepal și Tanzania, am descoperit și cartat peste o sută de specii de plante medicinale și am cules numeroase date din medicina empirică, ce s-au dovedit extrem de prețioase în dezvoltarea fitoterapiei ca știință și practică a viitorului. Pe această bază am realizat — așa cum am mai spus-o și cu alt prilej — mai multe medicamente cu rezultate promițătoare în tratamentul unor afecțiuni majore, în combaterea aterosclerozei și bolilor cardio-vasculare, în tratamentul bolii lui Parkinson, a unor afecțiuni bronho-pulmonare, în unele forme de cancer, în dermatoze greu vindecabile (între care și psoriazisul), în amoebiaze sau pentru ameliorarea și lecuirea unor maladii produse de paraziți intestinali.

— Care este în opinia dumneavoastră deosebirea de esență dintre medicamentele preparate în exclusivitate din plante și drogurile farmaceutice, rezultate prin reacții de sinteză ?

— Medicamentul natural — spre deosebire de cel sintetic, care repară și strică în același timp, — devine, ca să zic așa, produs fabricat numai după ce pătrunde în organismul omenesc. Sucul gastric și pancreatic preiau selectiv substanțele active, eliminînd tot ceea ce este inutil. Structurile chimice naturale sînt astfel protejate împotriva acțiunii dăunătoare a căldurii sau a unor solvenți polari (cloroform, eter de petrol, benzen metanol) substanțe care, în cazul laboratoarelor farmaceutice pentru medicamentele de sinteză, schimbă calitativ structura biosintetizată de natură. Dar aici trebuie să reamintesc un lucru deosebit de important. Medicamentele din plante sînt și mult mai ieftine, deci mult mai accesibile publicului larg. Cunoașterea și cartarea plantelor medicinale din țările lumii și în special din țările subdezvoltate, acțiune inițiată și tutelată de către ONUDI, reprezintă una din cele mai mișcătoare dovezi de confrerie umană. Se procedează astfel la adunarea de date pentru ca, pe această cale, în țările respective, să se poată pune bazele unor industrii farmaceutice, dedicate în special producerii de medicamente din plante. Am scris mai multe articole în legătură cu această nobilă misiune a științei mondiale. Ultimul a văzut lumina tiparului în **Bulletin of Islamic Medicine Kuwait**, în care arăt, pe baza datelor de sinteză, că, în viitorul apropiat, 80 la sută din populația globului ar putea avea la prețuri accesibile medicamente naturale cu eficiență sporită în combaterea afecțiunilor majore. Acesta este și deziderat unor acțiuni de lungă durată, inițiate de Organizația Mondială a Sănătății sub deviza „Sănătate pentru toți în anul 2000". În esență este vorba de faptul că orice țară, în colaborare cu vecinii ei direcți, poate obține din flora medicinală materia primă pentru fabricarea unor medicamente eficiente și la prețuri modice. În ultima mea misiune în Nepal (1979—1980), am realizat, împreună cu colaboratorii mei locali, peste 50 de produse fito-terapeutice. În țara noastră, numai în ultimul an și jumătate, am izbutit, împreună cu alți patru cercetători, să elaborez pe bază de plante medicinale 20 de produse originale, care, sper, vom ajunge în farmacii prin mijlocirea și solicitudinea laboratoarelor „Plantavorel" din Piatra Neamț.

— Să revenim, însă, la dragostea dumneavoastră pentru munte.

— Ce înseamnă pentru mine muntele ? Ceea ce înseamnă pentru toți cei ce îndrăgesc liniștea, puritatea aerului, măreția ancestrală a naturii. Înseamnă să cunoști oameni de o factură deosebită, deoarece muntenii — și au să mi-o ierte cei de la cîmpie — se particularizează prin trăsături de caracter de o profundă noblețe : curajul, omenia, simțul datoriei, solidaritatea, integritatea sufletească. Înseamnă să te întorci la obîrșia legendelor și doinelor noastre, în spațiul nostru mioritic, aici unde legendele, cîntecele și toate elementele folclorului național și-au conservat întreaga lor originalitate. De marile înălțimi ale globului mă leagă cele mai frumoase amintiri. Am petrecut aici zile memorabile și nu o dată într-o solitudine absolută. Îmi amintesc de pildă că într-un an, exact de ziua mea de naștere, mă aflam pe muntele Negoiu singur, singurel, dar în compania unei capre negre ! Cîțiva ani mai tîrziu, dar exact la data cînd împlineam 56 de ani, eram sub ghețarul Ganesh-Himal, în Munții Himalaia, la 6 000 metri altitudine, în compania unui biolog nepalez și a unui grup de șerpași. Am sărbătorit evenimentul învățîndu-i pe tovarășii mei de drum mai multe cîntece populare românești. Am cîntat împreună, țin minte, cunoscuta melodie transilvană „Măi prietine, io și tu..." Dar tot atunci, plimbîndu-mi privirile peste trei din culmile fără nume ale masivului Ganesh-Himal, m-am gîndit cu regret, dar nu și fără bucuria pe care ți-o dau visele înaripate, că pe unul din aceste piscuri ar fi trebuit să fie înfipt de mai multă vreme tricolorul românesc.

— Avem în țara noastră sportivi capabili pentru o asemenea întreprindere ?

— Întrebarea este inutilă. Bineînțeles că da ! Avem tineri de mari performanțe. Au demonstrat acest lucru pe numeroase vîrfuri montane ale lumii. În 1972 și în 1979, Valeriu Ionescu a ajuns pe Matterhorn și pe Aiquille du Grepon în Alpi. În 1970, doi alpiniști, Ionel Coman și Mircea Mihăilescu, au participat la o expediție internațională pe vîrful Lenin din Pamir. Patru ani mai tîrziu, Emil Coliban, Nae Moldoveanu, Virgil Nicolescu, Aurel Ritișan și Ioan Zincenco au parcurs traseul Kemzițki din Pic Sciurovski în Caucaz. În 1980, două fete, Taina Dutescu și Sanda Isăilă, au urcat creasta Küffner din Mont Maudit, iar în 1982, Ioan Zincenco a fost eroul unei ascensiuni solitare pe Aconcagua în Anzii Cordilieri. Sînt numai cîteva exemple.

— Vă gîndiți la cucerirea muntelui Everest ?

— Everestul, denumit în limba localnicilor Sasarmatha (în nepaleză) și Ciomolumna (în tibetană) este cel mai înalt vîrf al planetei, dar nu și cel mai dificil traseu din Himalaia. El a fost cucerit în 1952 de neozeelandezul E. Hillary și de nepalezul N. Tensing, dar de atunci și alți alpiniști au ajuns pe acoperișul pămîntului. Interesant de arătat că denumirile originare, cele amintite mai sus, se traduc în mod identic. Ele înseamnă „Mama zeiță a pămîntului". Acest lucru arată că localnicii știuseră înaintea lordului Everest că masivul este cel mai înalt din lume. Cel mai înalt, spuneam, dar nu și cel mai dificil. Există numeroase alte culmi greu abordabile, dar care au fost deja urcate de mulți alpiniști din Europa, Asia, America. Pe cîteva din acestea, au fost deja sportivi din Cehoslovacia, Polonia, Iugoslavia și Bulgaria. Ei au finalizat ascensiuni pe Nanga Parbat (8 125 m), pe Makalu (8 481 m), Lhotze (8 511 m), Kanschenjonga (8 490 m), Anapurna (8 075 m), și pe Everest (8 848 m). Pe Everest a ajuns chiar și o fată, este vorba de poloneza Wanda Ruthiewicz, prima europeană care a înfăptuit o asemenea performanță. Ei bine, nu doresc să supraapreciez sau să subestimez pregătirea și curajul acestor sportivi, ei sînt demni de admirație, dar sînt sigur că numai întîmplarea a făcut ca aceștia să fie în Himalaia înaintea sportivilor români, deoarece alpiniștii noștri puteau face de mult dovada unor asemenea performanțe.

LIVIU TIMBUS ■

„Nu putem trăi în afara modelelor"

Traian Rebedea ; profesor doctor docent ; șeful Clinicii de obstetrică-ginecologie de la Spitalul Municipal București ; inițiator de tehnici chirurgicale originale ; autor de cărți, manuale etc. ; membru al unor foruri științifice românești și străine.

— Stimate tovarășe profesor Rebedea, să intrăm direct în subiect : ce rol joacă modelele în viața noastră ?

— Poetul Adrian Păunescu scria recent, în „Flacăra", că omul nu poate trăi fără modele. E și răspunsul meu, cu o completare : omul adevărat, cel decis să lase ceva în urma sa.

— Concret, care au fost modelele pe care le-ați urmat ?

— Am fost marcat, de mic, de exemplul tatălui, învățător în Curtișoara Gorjului, un om dintr-o bucată, harnic, tenace, cumpănit. I-a fost dat să înfrunte, în cei 90 de ani pe care-i are, multe greutăți, dar n-a dezarmat niciodată, n-a dat înapoi. S-a socotit, tot timpul, egalul celorlalți, obișnuind să spună că nu-i decît un țăran trecut printr-o școală. Lui îi datorăm, eu și cei doi frați ai mei, respectul față de muncă. Mai aveam puțin pînă să-mi iau diploma și acasă, în vacanțe, dădeam la coasă pînă făceam bătături ! Cu un singur lucru nu s-a împăcat tata : că nici unul dintre noi, cei trei băieți, n-a rămas în sat, la catedră. Viața însă a vrut altfel.

— N-o luați ca o indiscreție : cum a vrut viața ?

— Doi am ajuns medici, iar al treilea inginer. Soțiile noastre sînt, toate, doctorițe.

— Ca să zicem așa, s-a pierdut o tradiție, dar alta e pe cale să se nască, nu ?

— Oarecum. Frații mei au, fiecare, cîte un copil, eu n-am. Nu s-a putut. E și asta, să nu mă contraziceți, o tristețe : să asiști atîtea și atîtea nașteri și tocmai tu să n-ai parte de una ?! Se mai întîmplă. De-aia și stau atîta în spital : aici e familia mea. Pe tinerii pe care i-am format și-i formez i-am privit, totdeauna, ca pe copiii mei.

— Pentru că veni vorba : trebuie să-i sărutăm pe copii numai cînd dorm ?

— Nu, de ce ? ! Cînd e cazul trebuie să lauzi, nu să te zgîrcești la elogii. Iată, în clinica pe care o conduc, am cîțiva tineri de mare valoare. Radu Mircea Bonescu, de pildă, primul intrat la examenul de secundariat și la cel de medic principal de specialitate, profesionist de elită, el însuși model, la 35 de ani. Cum să nu-l laud, dacă merită ? ! Între altele, a inițiat, în cadrul unei echipe mai largi, electromicrochirurgia tubară și, ca premieră națională, investigarea cu izotopi a permeabilității tubare, contribuții științifice remarcabile. Și Bonescu nu-i singurul. Anca Alexandru, Valeriu Horhoianu, Nicolae Crișan sau Bazil Pascal, ultimul medic primar la 35 de ani, sînt la fel de dotați și de serioși. Cînd i-am descoperit talentați și puși pe treabă, i-am îmboldit să lucreze, le-am dat aripi și cea mai mare satisfacție a mea e să-i văd crescînd, progresînd. Maeștrii pe care i-am avut, îndeobște profesorii Rainer și Aburel, m-au învățat că o școală se formează după puterea exemplului, dar și prin generozitate. E o crimă ca tu, șef de disciplină, să-i tai degetele unuia cînd vezi că-i merge mîna ? !

— Aspru nu sînteți niciodată ?

— Ba da, dar fără să umilesc. Cînd, în prezența altora, depistez o eroare, tac. M-am obișnuit să-mi muște limba. Îl iau pe vinovat și-l săpunesc între patru ochi, nu-l fac de ocara celorlalți. Cred că poți ține o clinică în mîini, fie ea alcătuită din oameni foarte tineri, fără să faci, la fiecare pas, militărie. E, nu-i așa, o măsură în toate.

— Să ne întoarcem, dacă binevoiți, la modelele din facultate. Îl aminteați pe profesorul Rainer.

— Rainer a dat, se știe, definiția anatomiei : știința formei vii. A interpretat, ca nici un altul, fenomenele anatomice în contextul biologic și structural, deschizînd multe drumuri. În clinică, primul contact l-am avut cu Nicolae Lupu, altă personalitate de hotar a istoriei medicinei. Mare clinician, Lupu a avut ceva în plus : a intuit cum trebuie făcută o școală. Lecțiile sale erau foarte vii și deosebit de ingenioase, te atrăgeau, te fascinau. Vorbea stins, folosind apelativul „bre", explica totul, avînd un respect fără egal, parcă religios, pentru bolnav. Mai tîrziu, am avut privilegiul să lucrez, 22 de ani, alături de profesorul Aburel, căruia i-am fost ucenic și, spre sfîrșitul carierei sale, colaborator. De la Aburel am moștenit, cel puțin așa îmi place să cred, generozitatea despre care vorbeam. Aburel ne ținea tot timpul în priză, dar ne și dădea. Era maestrul nostru, dar ne trata cu înțelegere și modestie, purtîndu-se ca între colegi. Avînd asemenea mentori, îndrăznesc să afirm că seria din care am făcut parte a fost norocoasă.

— Prin seria din care ați făcut parte înțelegînd ce ?

— O sumedenie de profesori capabili, ei înșiși, să ducă ștafeta mai departe : Victor Ciobanu, Dan Setlacek, Puiu Dumitrescu, Aurel Denischi, Alexandru Dimitrescu, alții. O generație care, veți fi de acord cu mine, a scris și scrie un capitol important al medicinei românești. Ea și-a adus, exagerez ?, partea ei de contribuție.

— Tovarășe profesor Rebedea, e greu să faci o școală ?

— Să fiu scuzat, întrebarea mi se pare pretențioasă. Am să vă răspund sincer : nu-i ușor să faci o echipă. Sesizați nuanța. De ce nu-i ușor ? Pentru că, o vreme, din cauza unei anume mentalități, nu insist, medicina noastră n-a știut, sau n-a putut să-și protejeze vîrfurile. Au fost, desigur, și erori particulare, dar eroarea fundamentală a ținut de amestecul valorilor. Studenții, și cei foarte dotați, și cei mediocri, au fost băgați în aceeași oală. În ultimii ani, datorită concursurilor, situația s-a remediat în mare măsură, dar rămîne, cum se zice, destul loc pentru mai bine. Șefii de catedre, de discipline, ar trebui să aibă, e o părere personală, mînă liberă să aleagă, pentru că, mai ales în medicină, pierderea unei valori înseamnă un act grav. Vă întreb : cine dacă nu șefii de clinică au cel dintîi interes să aibă cît mai multe valori ? Eu mă știu pe mine, cînd găsesc un tînăr cu perspective, mă dau și peste cap să-l iau ! Și vă asigur că nu-s singurul care procedează așa. Nu-i frumos ce zic, dar zic : stau la pîndă. Dar asta, din păcate, obosește și te rupe de la altele. E, dacă vreți, o luptă de care s-ar cuveni să fiu scutit. Deși, ca să întorc moneda, fără ea viața mi s-ar părea searbădă. Păcatul cel mare e că o valoare, două, mai scapă.

— Să respirăm : credeți în talent ?

— În chirurgie, el e obligatoriu, e o condiție sine qua non. Trebuie depistat cît mai devreme și, cum să mă exprim ?, exersat. Se înșală, amarnic, cel care crede că, azi, chirurgia se mai poate învăța din furate. Tînărul trebuie să vadă, să i se explice, să fie dirijat. Numai talentul, fără muncă, n-ajunge, dar el e indispensabil. Ca la vioară : unul cu mîna impiedicată nu va deveni niciodată Menuhin ! Dar, repet, munca dezvoltă.

— Tinerii dumneavoastră cît muncesc ?

— Cît e nevoie. Fiecare caz se discută înainte și după operație. Raportul de gardă e, la noi, mai degrabă un moment de informare științifică, iar contravizita o lege.

— Stimate tovarășe Rebedea, să ne întoarcem de unde am plecat : ce rol joacă modelele în viața noastră ?

— Nu putem trăi, cred eu, în afara modelelor.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Moştenirea Odobleja

Flacăra revine

● Un tezaur insuficient valorificat ●

Părintele ştiinţei cibernetice

Numeroasele neînţelegeri apărute în legătură cu locul ciberneticii în gîndirea ştiinţifică îşi au temeiul în necunoaşterea adevăratei ei istorii, în interesele unora de a întreţine mituri şi prejudecăţi. Noutatea adusă de categoriile şi legile ciberneticii a determinat un amplu proces de regîndire a legilor diferitelor ştiinţe, a metodelor de cercetare, a unităţii cunoaşterii., etc. O serie de filosofi şi ciberneticieni au căutat să integreze cibernetica în structurile categoriale pe care ea tocmai le depăşise pentru a se putea constitui. Alţii au considerat că ea ar fi, încă, tributară mecanicismului. Astfel, C. Noica vorbea despre mecanicismul ciberneticii în general, neştiind, la data respectivă, de existenţa ciberneticii care depăşise mecanicismul şi se constituise ca teorie a ansamblului dinamic universal. El situa cibernetica pe cea de **a paisprezecea treaptă a realului**, iar nu pe a douăzeci şi şapte (adică pe cea în care ni se dezvăluie dialectica realului). El avea dreptate în măsura în care viza cibernetica descrisă de definiţia lui Wiener. Un fapt este sigur în legătură cu cibernetica lui Wiener : ea nu putea da seamă de dinamicitatea universului, de dinamicitatea sistemelor. Deşi îşi dădea seama de necesitatea de a lua în considerare aspectele dinamice ale lumii obiective. Wiener definea cibernetica drept ştiinţa **controlului şi comunicaţiei** la animale şi maşini.

Cineva făcea observaţia, neîntemeiată, că la Odobleja găsim **legile ciberneticii** şi obiectul ei, dar nu găsim **metoda.** De aceea considera că întemeietorul ei este Wiener pentru că acesta ar fi elaborat metoda ei cu ajutorul matematicii. Dar celui care a făcut observaţia de mai sus nu i-a apărut ca firească următoarea întrebare : cum pot fi determinate obiectul şi legile ştiinţei în afara metodei. O analiză epistemologică consecventă ne dezvăluie faptul că ciberneticii lui Wiener îi lipseşte obiectul general şi legile lui şi din această cauză el nu poate fi considerat fondatorul ciberneticii ca ştiinţă, ci ca unul care a aplicat legea reversibilităţii (feed-back) la cazuri particulare. Îi lipseşte ciberneticii lui Wiener nu orice obiect, ci obiectul general. Dar dacă ciberneticii lui îi lipseşte (definiţia lui limitativă ne spune explicit acest lucru), lui Odobleja nu-i lipseşte. Şi nu-i lipseşte întrucît el porneşte de la om, de la universul lui ireductibil. În legătură cu legile celor două cibernetici observăm o deosebire esenţială. Legile (o lege, feed-back-ul) ciberneticii lui Wiener sînt valabile în lumea animalelor şi a maşinilor cibernetice. A extinde aceste legi dincolo de domeniul indicat de Wiener în definiţia dată ciberneticii înseamnă a proceda nepermis. Găsim, în schimb, legile generale ale ciberneticii în „Psihologia consonantistă" a lui Ştefan Odobleja. Iată ce se afirmă în Studiul introductiv la „Psihologia consonantistă" (Mihai Drăgănescu, Pantelimon Golu) : „Pentru Wiener cibernetica reprezenta ştiinţa controlului şi comunicaţiei la animale şi maşini. Esenţialul în viziunea lui Wiener îl constituia însă noţiunea de feed-back" („Psihologia consonantistă", Editura ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti, 1982, p. 34). Prin urmare, „esenţialul" pentru cibernetica lui Wiener este feed-back-ul, adică, adăugăm noi, legea care separă domeniul nou al ciberneticii ca domeniu specific al cunoaşterii. Dar istoria ne arată cum stau lucrurile cu „Esenţialul" cibernetică numai în cibernetica generală. Căci „esenţialul" „Ciberneticii" lui Wiener (1948) a fost ESENŢIALUL unei alte cibernetici şi pe alte baze : al „Psihologiei consonantiste", care a apărut în două volume (I, 1938, II, 1939). Să mai reţinem că ambele lucrări au apărut în limba franceză şi au fost difuzate la Paris. Referindu-se la articolul „Behavior, purpose and teleology", articol apărut în 1943 şi semnat de A. Rosenblueth, N. Wiener, J. Bigelow, autorii „Studiului introductiv" consideră că aceasta „reprezintă primul efort de generalizare a buclelor cibernetice cunoscut în istoria ştiinţei pînă la redescoperirea operei lui Ştefan Odobleja cuprinzînd neurofiziologia şi automatele inginereşti. Trebuie să arătăm că lucrarea lui Ştefan Odobleja în ceea ce priveşte conceptele cibernetice **se plasează deasupra** acestei lucrări, prin cuprinderea unei arii mult mai largi..., iar în multe privinţe cu detalii şi analize mai aprofundate" (ibid. p. 35). Concluzia este întemeiată : „Este deci evidentă prioritatea lui Odobleja în **formularea** ideilor de bază ale unei cibernetici generalizate" (ibid.). Însuşi Odobleja a arătat cu toată claritatea acest lucru cînd a scris că istoria ciberneticii româneşti se încheia (1938-1939), în timp ce isotria ciberneticii americane abia începea. Simpozionul Internaţional de la Lugoj (22—24 octombrie, 1982), care a culminat cu înfiinţarea Academiei de Cibernetică „Ştefan Odobleja", a furnizat date asupra firelor care duc din volumul I. al **Psihologiei consonantiste** spre cibernetica americană. Nu discutăm acum acest lucru, dar trebuie să le spunem scepticilor că **Psihologia consonantistă** nu a fost în afara marilor biblioteci ale lumii ştiinţifice. Prof. dr. Nicola (Craiova) a prezentat dovezi ferme în acest sens. El a arătat, de pildă, la Simpozionul de la Drobeta-Turnu Severin — Orşova (noiembrie, 1982), situaţia „Psihologiei consonantiste" în marile biblioteci americane. Solicit, cu această ocazie, revistei „Flacăra" de a pune la dispoziţia prof. Nicola paginile ei spre a dezvălui rezultatul laborioaselor şi revelatoarelor sale investigaţii la faţa locului. Este important acest aspect pentru o istorie netrucată a ciberneticii. Şi pentru a arăta că viziunea odoblejiană asupra ciberneticii duce spre universalitatea legilor ei, Mihai Drăgănescu afirmă răspicat şi convingător : „Ştefan Odobleja este... primul gînditor care smulge naturii secretul general al buclelor cibernetice, rolul lor în explicarea proceselor organismului uman care cuprinde şi psihicul. Aplicînd conceptele cibernetice la viaţa socială, la economie şi sociologie, Ştefan Odobleja afirmă universalitatea conceptului cibernetic al circuitelor cu reacţie, al buclelor închise". („Ştefan Odobleja — raportul dintre om şi maşină", „Viitorul social", an. VII, 1978). Şi cu toate că Odobleja afirmă universalitatea conceptului cibernetic al circuitelor cu reacţie, întemeietor al ei este considerat Wiener. Iată ce se afirmă în „Studiul introductiv" ; „André Marie Ampère a previzionat cibernetica ca ştiinţă. Ştefan Odobleja **a elaborat ideile centrale ale ciberneticii şi modul de gîndire** cibernetic. Norbert Wiener a **reobţinut** ceea ce desprinsese în alte condiţii Stefan Odobleja şi a reuşit să întemeieze cibernetica ca ştiinţă" (p. 43). O primă întrebare : de ce o ştiinţă nu o întemeiază cel care îi elaborează **ideile centrale şi modul de gîndire** (modul de gîndire este decisiv în cazul ciberneticii prin noutatea sa metodologică şi epistemologică), ci cel care **reobţine** ceea ce s-a obţinut înainte. Cu zece ani. În plus, nu **reobţine** totul pentru că îi lipseşte modul de gîndire asupra totalităţii. Este limpede că „a reobţine" este mai puţin, (prea puţin) decît „a elaborat ideile centrale ale ciberneticii şi modul de gîndire cibernetic". Metoda lui Odobleja poartă numele de **Consonantism.** Consonantismul este metoda generală care ne deschide drumul spre dinamismul autentic al gîndirii, drum blocat de concepte insinuate de metodologii unilaterale, reducţioniste. Dar să-l lăsăm pe Odobleja să argumenteze el avantajele metodologice şi epistemologice ale consonantismului : „Consonantismul ne furnizează cel mai bun mijloc actual, poate singurul (definitivul şi adevăratul) care permite racordarea şi joncţiunea psihologiei subiective cu psihologia obiectivă şi celelalte ştiinţe obiective şi naturale... El restituie gîndirii caracterul ei fundamental — dinamismul ei" (ibid. p. 188). Accentul gîndirii odoblejiene cade pe un nou concept asupra psihicului şi din această cauză vom vedea în **Psihologia consonantistă** o psihologie diferită de psihologiile de pînă la ea, o psihologie **nouă,** o psihologie elaborată din perspectiva consonantismului elaborat şi definit de Odobleja, o psihologie care comunică cu legile universului, o psihologie în care se integrează, dialectic, dinamica psihicului şi dinamica universului, o psihologie în care psihicul ia act de dinamicitatea sa dialectică. **Psihologia consonantistă** este chiar CIBERNETICA GENERALĂ. ŞTIINŢA CIBERNETICĂ. Ştiinţa Cibernetică s-a constituit prin Metoda CONSONANTISTĂ elaborată de Ştefan Odobleja. OBIECTUL, LEGILE şi METODA fac un TOT organic, dialectic numai în cibernetica lui Odobleja. De aceea **cibernetica generală** o aflăm în Psihologia consonantistă. Iată ce scrie Odobleja în legătură cu geneza ciberneticii : „Real şi autentic, cibernetica s-a născut atunci cînd au apărut ideile ei, atunci cînd ele au apărut toate odată, strîns îmbinate şi specific structurate într-un buchet asortat, atunci cînd a început să fie viabilă şi eficientă, atunci cînd a apărut gîndul înfăptuirilor şi aplicărilor. Acest lucru s-a petrecut o dată, în 1938. Alţii pretind că faptul s-ar mai fi petrecut şi altă dată, ceva mai tîrziu, ca un ecou cu întîrziere de zece ani de la naşterea ei în 1938. După ce s-a născut pe căile naturale, au intervenit încercări **de reconstituire** a naşterii ciberneticii pe alte căi. Cea mai cunoscută încercare de acest fel este aceea a medicului psihiatru Ross Ashby. Istoria ciberneticii înregistrase cu elogii eforturile matematicianului Norbert Wiener de a deveni medic neurofiziolog şi chiar psihiatru, pentru a fundamenta ştiinţa cea nouă pentru studiul sistemului nervos. Istoria urma să înregistreze şi o încercare de sens contrar, la fel de curioasă. Un medic psihiatru face eforturi să nască cibernetica din mecanică, după ce se născuse din psihologie, atît de apropiată de psihiatrie. S-a creat apoi un puternic curent pentru dezantropomorfizarea ciberneticii, după ce se născuse antropomorfic. Cert este că în 1938 a apărut o cibernetică şi anume una integrală, din moment ce nu-i lipsea nici unul din atributele considerate necesar specifice şi definitorii. O cibernetică ce îndeplinea toate condiţiile de omologare stabilite mai tîrziu şi enunţate în numeroasele definiţii ce au fost stipulate. Era prima cibernetică apărută în literatura universală, prima schiţare sau însăilare. Realizare modestă, dacă o considerăm în raport cu o cibernetică generală ce s-ar putea scrie în 1977".

Casa în care s-a născut savantul

După cinci ani de la moartea marelui savant român Ştefan Odobleja (octombrie, 1978), ideile sale cuprinse în monumentala operă „Psihologia consonantistă" au reuşit să fie recunoscute ca definitorii pentru cibernetica generală. Trebuie să amintim că bătălia pentru impunerea lui Odobleja ca părinte al ciberneticii ca ştiinţă nu a fost uşoară şi nici încheiată. În primele rînduri ale acestei bătălii s-a situat revista „Flacăra" în coloanele căreia şi-au găsit locul toate luările de poziţie în favoarea priorităţii lui Odobleja. În ţara noastră au fost ţinute două simpozioane naţionale (noiembrie, 1979, noiembrie, 1982 la Drobeta-Turnu Severin) şi Simpozionul Internaţional de la Lugoj (octombrie 1982) care a culminat cu înfiinţarea Academiei Cibernetice „Ştefan Odobleja".

ION STROIE

Dincolo de aparenţe

Oceanul energetic

Am citit cu atenţie, de mai multe ori, frumoasa carte a celor doi proiectanţi Gheorghe Roşu (amîndoi poartă acelaşi nume) şi îmi îngădui să reproduc un scurt fragment : **„...Aşa că, din anul 1971 şi pînă în prezent, noi am construit foarte multe motoare care puteau fi văzute mergînd, la faţa locului, dar nici cei care ne-au cerut să le facem n-au binevoit să vină pentru a le vedea ...Acum am dori să se ştie că, descoperind motorul acesta, care funcţionează prin echilibrare-dezechilibrare, putem trage concluzia că toate stările de echilibru sau dinamice din timpul şi spaţiul planetar sau al întregului univers se realizează automat prin asemenea motoare naturale, care se pot construi astăzi şi de către om, în număr oricît de mare, pentru menţinerea sa în echilibru".**

Nu-mi propun să comentez familia de motoare cu echilibrare-dezechilibrare — poate o vom face curînd, după ce vom vedea — la faţa locului, cît de reală este opera celor doi proiectanţi Gh. Roşu. Oricum, scrisoarea dumnealor, tulburîndu-mi bine gîndurile, a avut darul să mă smulgă din strînsoarea de zel a programului cotidian şi mi-a dat ghes să trec dincolo de aparenţe, să încerc conturarea unor soluţii inedite, care se impun atît pentru generaţia actuală, din care facem parte şi noi, cît şi pentru cele ce vin şi aspiră la o treaptă superioară de civilizaţie, bunăstare şi omenie.

Ştim că mişcarea şi existenţa, viaţa şi dezvoltarea, urcuşurile şi prăbuşirile, adică orice eveniment ce se produce sub soare, printre stele şi oriunde în univers, necesită un oarecare consum de **energie.** Numai nemişcarea absolută — îngheţul fără sfîrşit — ar putea fi în afara acestei legi, dar cum nu există aşa ceva nu are sens să vorbim despre non-existenţă. Această concluzie îmbrăcată în forma unui „principiu tare" al ştiinţei moderne, îndeosebi al fizicii, nu a fost contestată de nici un fapt real, cunoscut de om pînă astăzi, indiferent dacă e vorba de procese explozive la scară cosmică, cu implicarea unor generări şi consumuri uriaşe de energie, ori de delicate şi microscopice fenomene din creierul nostru, care — vehiculînd energii infime — stau la temeiul gîndirii şi visării omeneşti.

Totuşi, ceva ne roade, ceva cu care nu ne putem împăca oricare ar fi forţa legilor universale descoperite de om. Nu e cu putinţă să mai acceptăm, după ce omenirea a făcut o risipă catastrofală de energie şi materii prime, că viitorul sistemului tehnologic mondial se va întemeia tot pe principiile degradării unor cantităţi uriaşe de energie ; nu mai poate încăpea în mintea noastră ideea, că motoarele anilor 1990—2000, vor mai împrăştia în atmosferă, în ape şi pe pămînt, în plămînii şi în singele nostru murdărie şi zgomot, că omul de mîine va continua să se mişte pe pămînt şi în cosmos cu aceleaşi vehicule primitive şi nesigure cum sînt cele de astăzi.

Mişcările oamenilor pe Terra sînt, dintotdeauna, nemăsurat de îngreunate, după cum se ştie, de către forţa gravitaţiei pămîntene, care, pe de o parte, stabilizează poziţia lucrurilor şi fiinţelor pe suprafaţa planetei noastre, iar pe de alta provoacă — împotriva dorinţei omeneşti — fantastice consumuri de combustibili în toate domeniile activităţii umane şi, mai ales, în transporturi. „Ei şi ?!" vor zîmbi scepticii conservatori. „Ai vreo altă cale la dispoziţie ?" Avem multe temeiuri teoretice şi experimentale să dăm un răspuns pozitiv. Dispunem acum de argumente solide pentru a afirma că se conturează o nouă energetică — de fapt **energetica sinergică** — a viitorului, bazată pe posibilitatea decuplării temporare şi parţiale a oricărui obiect din univers de la orice forţă gravitaţională care îl ţine înlănţuit. Mai simplu spus, orice entitate din cosmos, care se află sub influenţa forţei de atracţie a Pămîntului şi a Soarelui, a altor planete sau stele, poate fi smulsă din îmbrăţişarea de plumb a gravitaţiei şi, prin urmare, se poate deplasa dintr-un loc în altul, pe orice distanţă, cu consumuri infime de energie şi cu viteze incomparabil mai mari decît cele pe care le imaginăm astăzi în limitele impuse de ceea ce se ştie despre timp, spaţiu, materie şi mişcare.

Aş dori să asigur cititorii că nu e vorba de o fantezie — aceasta o fac atunci cînd scriu literatură de anticipaţie — şi nici de o simplă dorinţă : dincolo de aparenta bizară a afirmaţiei făcute, dincolo de ostentaţia nedorită a afrontului ce se aduce astfel unor mari teorii ale fizicii despre tipurile de forţe din univers, ne stau mărturie concluziile desprinse din teoria şi experienţele făcute împreună cu colegul meu Gheorghe Lucaci — acum alături şi el, în aceleaşi laboratoare, de autorul acestor rînduri. Despre esenţa şi principiile teoriei şi experienţelor în cauză, din motive lesne de înţeles, nu putem spune prea multe acum. Ne permitem însă, să expunem următorul aspect : chingile cu care încorsetează forţa gravitaţională terestră, solară sau de altă localizare, pot fi slăbite oricît de mult, prin mijloace tehnice, de tip interferenţial sau de conlucrare sinergică a unor cîmpuri alese în mod corespunzător şi aflate la îndemîna omului, la preţuri de cost foarte scăzute. Cheia soluţiei o constituie — spre stupoarea fizicienilor îngîmfaţi şi rămaşi de căruţă — lichidul, pentru mulţi încă banal, în care s-a născut şi se naşte în permanenţă viaţa : adică **apa !** Fără îndoială, e uşor de priceput că nu e vorba de orice fel de apă, de orice formă structurală a ei şi, mai ales, nu poate fi vorba numai de apă fără alţi factori conlucrativi.

Plecînd de la aceste premise, demonstrate deocamdată în laborator, ne putem permite să credem că **energetica actuală poate să-şi înceapă cîntecul ei de lebădă** şi că, dacă va triumfa raţiunea pe pămînt şi nu demenţa distrugerii, se va putea deschide drumul firesc prin care energia nu va mai trebui căutată, cu trudă şi sudoare, în măruntaiele Terrei şi nici nu va trebui să mai aşteptăm în fiecare dimineaţă să răsară Soarele pentru a-şi revărsa razele peste captatorii energetici : energia va putea fi culeasă de pretutindeni, din oceanul energetic infinit în care toate sînt scufundate, iar noi nu sîntem altceva decît singularităţi superbe şi ciudate, în stare să priceapă şi să folosească tot mai mult din ceea ce este fără sfîrşit...

Aşadar, chiar dacă motoarele proiectanţilor Gheorghe Roşu nu vor fi fiind exact ceea ce pretind dînşii — asta o vom vedea ulterior — scrisoarea trimisă a fost în măsură să deschidă ecluzele unor confesiuni bazate pe realităţi certe.

ION MÂNZATU

Dosar Flacăra

Chemăm în judecată cancerul

● Toate energiile, toate ideile, trebuie unite în lupta împotriva „bolii secolului" ●

Așa cum am anunțat în numărul precedent, paginile „Flacării" rămîn deschise tuturor celor care, prin contribuții originale, prin idei, propuneri, dar mai ales prin soluții terapeutice, vor să se alăture, printr-o conlucrare dezinteresată, luptei generale anti-cancer. Ideea-forță a unei asemenea acțiuni de anvergură nu poate fi — așa cum s-a menționat și în apelul nostru de săptămîna trecută — decît unirea experienței diverse într-o viziune unificatoare. În lumina acestui deziderat — care este și cel al milioanelor de suferinzi, dar și cel al sutelor de milioane de concetățeni ai planetei, amenințați de spectrul teribilului flagel — puplicăm în pagina de față cîteva scurte interviuri și declarații.

CONSTANTIN BĂCANU:

„Imunoterapia, o primă etapă în lupta anticanceroasă"

— Sînt întrutotul de acord — așa cum s-a menționat în apelul publicat în numărul trecut al revistei „Flacăra" — că lupta anticanceroasă reclamă unificarea eforturilor de cercetare într-o acțiune solidară și concentrică. Complexitatea fenomenului impune alcătuirea unor colective cu posibilități materiale și intelectuale deosebite, plasate sub auspiciile unui for competent de înalt nivel. Această acțiune trebuie să cuprindă obligatoriu colective multidisciplinare (medici, farmaciști, biologi, chimiști, fizicieni etc), dar în același timp trebuie să se acorde atenție și interes chiar și unor propuneri și soluții terapeutice sosite din partea medicinei empirice sau a unor cercetători solitari.

Din experiența mea de peste 20 de ani consacrată terapiei imunologice, prin administrarea de autovaccin total celulumicrobian complex, consider că lupta împotriva cancerului trebuie să se bazeze pe obținerea unui prag cît mai ridicat de imunitate, iar aceasta chiar din viața intrauterină. Acest grad ridicat de imunitate este posibil prin autovaccinare preventivă cu aproximativ 6 luni înaintea procreerii. (Experimentul pe care l-am realizat pe animale, la ferma din Periș, a dovedit că prin autovaccinarea mamelor gestante, se ridică apreciabil procentul purceilor entrofici rezultați după fătare). Experiența personală mă îndreptățește apoi să apreciez că autovaccinarea determină de asemenea asanarea infectiilor cronice care provoacă fatalmente scăderea pragului de rezistență imunitară. Un rol important în prevenirea și tratamentul cancerului îl au deopotrivă alimentația rațională (evitarea dulciurilor, grăsimilor, tutunului, alcoolului) și, evident, depistarea precoce a maladiei.

— Ce formulă propuneți pentru tratamentul propriu-zis ?

— În cazul unui cancer confirmat propun o strategie terapeutică cu următoarele etape (în cazurile în care localizarea bolii o permite) : 1. Ridicarea generală a pragului imunitar prin autovaccin, măsură care are și rolul de a proteja organismul de efectul nociv al iradierii (Bolnavii care au procedat în acest fel au prezentat o creștere a leucocitelor, hematiilor și hemoglobinei pînă la valori normale). 2. Folosirea terapiei iradiante, care prin distrugerea și apoi prin resorbția unui număr de celule canceroase, induce un proces de autovaccinare „in vivo". 3. Înlăturarea chirurgicală a restului de tumoră și prepararea din aceasta a unui autovaccin specific, tumoral. Am propus în acest sens înființarea unei „Bănci de tumori", pentru combaterea diverselor forme de cancer inabordabile chirurgical sau cu metastaze, deci pentru prepararea de stockvaccinuri.

Lipsa unui laborator adecvat m-a împiedicat să extind, după dorință, tratamentul bolii neoplazice prin autovaccin. Am totuși mai multi pacienți care sînt în atenția mea de peste 10 ani și la care boala nu a mai recidivat, sau a revenit abia după 2—9 ani, ca urmare a unei agresiuni microbiene sau a unei vieți dezechilibrate.

ION DINU:

„Cercetarea solitară nu poate duce departe"

— Sînteți autorul unei ipoteze privind geneza și etiologia cancerului. Pe această bază ați elaborat, la fel ca și N. Ionescu-Dîmbovița, dar independent de acesta — o metodă de serodiagnoză. Am scris despre toate acestea în „Flacăra". Vă rugăm totuși să reamintiți pe scurt cititorilor noștri care sînt datele esențiale ale ipotezei dumneavoastră și în ce constă depistarea și tratamentul bolii neoplazice ?

— Cancerul, potrivit concepției mele, este un fenomen biologic molecular complex și este de natură genetică. Pe parcursul vieții, datorită unor anumiți factori (stres, stil de viață, influențe meteorologice, obișnuințe alimentare etc.) organismul uman scapă de sub controlul energetic anumite faze ale ciclului celular (mitozei celulare), inducînd printr-o represie enzimatică-metabolică formarea unor substanțe unice cu caracter oncogen. Serodiagnoza, deci procedeul de identificare pe această cale a cancerului, constă din preluarea 5—10 ml de sînge venos și prelucrarea lui colorimetric sau spectrocolorimetric. Am efectuat prin acest procedeu un screening pe 600 de persoane considerate la acea dată perfect sănătoase. Am indicat în mai multe cazuri prezența cancerului incipient, iar faptul a fost confirmat ulterior (cînd boala a evoluat) prin obișnuitele probe clinice și de laborator. Testul a fost efectuat în 1979, iar în toamna acestui an observațiile mele vor face obiectul unei comunicări în care proba timpului va fi principalul meu aliat.

— În ce constă tratamentul prin hipertermie ?

— Este vorba de o metodă fito-fizio-hipertermică. Am vorbit despre ea cu alt prilej. În esență este vorba de băi fierbinți în amestec cu plante. Am obținut cu ajutorul ei ameliorări promițătoare și chiar vindecări. De asemenea am administrat o medicație pe bază de plante cu efecte excelente în combaterea cancerului gastric. Dar în ciuda acestor succese rămîn la convingerea că cercetările solitare nu duc departe. Lupta împotriva cancerului reclamă o acțiune sinergică. Este foarte mult adevăr în articolul semnat în numărul precedent al „Flacării". Lupta anti-cancer pretinde o viziune unificatoare care să unească experiențe diverse. Iată de ce și dorința mea expresă este de a-mi continua investigațiile sub tutela unui for științific, de a întreprinde, deci, sub control științific, atît testarea prin serodiagnoză cît și tratamentul prin hipertermie. Este timpul să fim ascultați și sprijiniți, deoarece nimeni nu deține monopolul adevărului.

LIVIU TIMBUS

GHEORGHE NEAGOE:

„Să ne unim forțele!"

— Doctore Gheorghe Neagoe, care este stadiul luptei dumneavoastră cu cancerul ?

— Rămîn valabile afirmațiile pe care le-am făcut data trecută în FLACĂRA. Rezolvăm cu competență și reușim să vindecăm următoarele forme : **1.** Cancerele operabile, pe care reușim să le scoatem în totalitate prin actul operator și care nu au apucat să trimită metastaze. E vorba numai de acele cancere pe care reușim să le operăm în secția spitalului nostru, în conformitate cu ierarhizarea secției noastre din punct de vedere al competențelor chirurgicale : cancere de stomac, intestin gros și subțire, cancerul corpului uterin, cancer ovarian, cancer de testicol, cancer mamar, cancerele părților moi, superficiale ale trunchiului (sarcoame, epitelioame). Nu avem siguranța rezolvării acelor cancere pe care nu le putem opera în secția noastră. **2.** Rezolvăm, așa cum am mai spus, fără amputație, orice fel de cancer ale membrelor, indiferent de dimensiuni și indiferent dacă le putem îndepărta (cancerele) prin operație parțial sau în totalitate, dar cu condiția să nu fi distrus osul, vasele mari și să nu fi apucat să trimită metastaze la distanță. **3.** Metastazele pulmonare din cancer mamar, cu condiția să nu aibă o vechime mai mare de șase luni și să nu existe alte metastaze cu altă localizare decît plămînii și ganglionii axilari și supraclaviculari. **4.** Vindecăm fără operație, fără citostatice, fără radioterapie și fără nici un alt tratament oncologic clasic **DOUĂ** structuri canceroase : carcinomul hepatic primar cholangiocelular și mezoteliomul malign peritoneal sau pulmonar. Ne străduim să obținem rezultate similare în cancerul primar hepato-celular și în carcinoamele peritonale cu revărsat lichidian (ascită), dar pentru care, la ora actuală, nu avem o siguranță definitivă a rezultatelor. Nu tratăm cu nimic în plus și mai bine decît în altă parte metastazele hepatice ale diverselor localizări de cancer. Menționăm că tratamentul celor două structuri amintite pe care reușim să le rezolvăm este un tratament imunologic și constă în injecții la diverse intervale prin care se reușește necroza și involuția lentă a tumorilor cu această structură, obținîndu-se involuția completă a lor în aproximativ șase luni.

— Ce șanse de extindere la alte forme de cancer are tratamentul dumneavoastră ?

— Tratamentul imunogenetic cu care noi reușim să rezolvăm numai două structuri de cancer poate fi adaptat și făcut util pentru a da rezultate similare și în alte structuri canceroase mult mai răspîndite. Cred cu tărie că reprezintă chiar un tratament de mare viitor în războiul contra cancerului.

— Cum considerați că ați putea fi sprijinit ?

— Pentru a se putea grăbi soluționarea și lămurirea la nivel de structură celulară și infracelulară a mecanismului de acțiune a tratamentului imunogenetic este nevoie de dotare și de colaborare interdisciplinară și interinstituțională. Încă o dată : după părerea noastră acesta va fi adevăratul tratament de viitor, care e și foarte ieftin, lipsit de nocivitate și se poate administra ambulator, fără a scoate bolnavul din familie și din producție. Noi n-am putut și nu putem face mai mult în această direcție datorită necesităților amintite de care nu putem dispune. Am făcut însă observația certă că e posibilă o nouă cale de tratament și, în scopul susținerii ei, am reușit să rezolvăm cele două structuri menționate. Tratamentul imunologic pe care noi îl avem brevetat e aplicabil și foarte util în toate formele de cancer menționate la punctele 1—4 pe care le-am verificat. Rezultatele acestui tratament ar fi incomparabil mai bune dacă am avea măcar posibilitatea de verificare minimă și periodică a statusului imun al bolnavilor pe care îi tratăm pentru a cunoaște mai bine evoluția acestora și momentele optime de vaccinare. Prezăm importanța colaborării noastre cu Institutul de Virusologie din București, fără de care o parte din rezultatele menționate nu ar fi fost posibile. Sperăm — repet din nou — ca acest institut să reușească adaptarea, prin antrenarea pe culturi de celule tumorale, a virusurilor tumoricide la diverse structuri canceroase. Am mare încredere în tratamentul de viitor cu virusuri tumoricide, măcar în cîteva structuri neoplazice.

— Mai sînteți optimist ca la început ?

— Da. Deși nu mai e ca la început. Acum nu mă mai contrazice lumea. Dar mă lasă singur. Muncesc tot ca la început. Dar muncesc tot singur. Or eu n-am să pot lămuri singur, aici, la Drobeta Turnu Severin, mecanismul de acțiune al tratamentului meu la nivelul structurii celulare.

— Care credeți că este, la ora de față, urgența numărul unu în războiul pe care îi poartă omenirea cu cancerul ?

— Nu trebuie renunțat la nimic din tot ce s-a făcut pînă acum de către fiecare în acest aprig război. Este util și necesar să se lămurească grabnic eficiența fiecăruia din tratamente pe structurile și localizările canceroase respective, în care să se aplice cît mai curînd. De pildă, tratamentul Leontopol merge în cutare structuri, și așa mai departe. Spun asta întrucît e de neconceput să se rezolve cu un singur tratament această multitudine de boli canceroase în fața cărora ne pune viața. Fiecare structură canceroasă, fiecare localizare are altă etiologie, altă evoluție și cere alt tratament, pe care avem datoria să-l lămurim cît mai curînd, indiferent de opiniile fiecăruia dintre noi. E momentul să ne unim forțele în rezolvarea acestei probleme, pentru cîștigarea războiului cu cancerul.

DORIN GHERGHINESCU

Ne scrie un medic

Eroarea mea

Eroarea mea datează demult, din timpul marelui avînt, din anii studenției, cînd eu și mulți alți colegi, făuream vise mărețe, de izbăvire a omenirii de suferințe și de boli. Atunci, fiecare în felul lui, gîndeam și făuream pe „furiș" idei și noi metode pentru tratamentul cancerului.

În ceea ce mă privește, credeam atunci și n-am încetat s-o fac nici astăzi, că pe terenul viran, părăginit și al nimănui al acestei îngrozitoare boli, este destul loc pentru orice idee și de aceea am îndrăznit și eu să-mi „întind" cortul și să-mi construiesc în minte o ipoteză ca să zic așa „pentru uz personal".

Boala canceroasă nu este și nici nu poate fi un blestem, nu este și nici nu poate fi incurabilă. Ea este rezultatul nefast al unui echilibru biologic zdruncinat, țintit asupra unei singure celule, sau asupra unui grup de celule, dintr-o regiune a corpului omenesc. Celulă sau celule rupte din ambianța lor, din lumea lor normală, alienate și înfometate, care înainte de-a muri încearcă un ultim și disperat asalt în lupta pentru supraviețuire. Se multiplică, se metamorfozează monstruos, prind în „vîrtejul" lor disperat și alte celule, de unde se desprind „tăciuni" plecați pe diferite căi, în cele mai diferite regiuni ale organismului, unde ajung și declanșează noi incendii, și pe care noi le numim, astăzi, metastaze. Țesuturi care devin friabile, de proastă calitate și fie că se rup și lasă uimitoare cratere care deschid vase și provoacă hemoragii, sau dimpotrivă, proliferează anarhic, devin tumorale, îngustează pînă la obstruare cavități de organe, ridică obstacole în fața circuitelor biologice sau comprimă formațiuni și organe de importanță vitală, pe care le scot din funcțiune și în final duce la moarte. Aceste efracții submicroscopice nu pot fi nici previzibile și nici tratate cu succes, în maniera și cu metodele care sînt astăzi în uz pe tot globul pămîntesc (terapia cu toxice celulare neselective, radiațiile care „dărîmă" organismul și biciuie boala, exerezele chirurgicale mutilante și inutile și atitea și atitea alte metode care de care mai nouă și mai „salutară".

Așa văzută boala canceroasă..., ani și ani m-a stăpînit un gînd, gînd pe care l-am dus cu mine prin toate hățișurile întortocheate ale vieții : să punem la treabă acele forțe nebănuite care „dorm de prea mult timp în străfundurile ființei noastre", acele forțe de autoapărare.

Pe fundalul acestui gînd, am imaginat și aplicat un timp ce-i drept „timid" un tratament de BARAJ dureros de ieftin și de simplu. Bazat pe faptul că orice rană apărută pe corp, orice corp străin intrus în corp etc., etc. este imediat izolat, barat și încercuit cu acel element ubicuitar care ne întărește scheletul din copilărie pînă la adînci bătrînețe și care este roca de calciu.

Calciul farmaceutic, GLUCONATUL DE CALCIU GRANULAT, pentru a ne opri la forma sa cea mai simplă și cea mai ușor de administrat, în doză la adult de 3 linguriță pe zi 3 zile la început, 3 zile la mijloc și 3 zile la sfîrșit de lună, este suficient pentru a da materia primă organismului, care-l transportă spre „zonele calde" acolo unde s-a produs ruptura. Ruptură pe care o barează, o limitează, o cimentează și stăvilește dezastrul. De la caz la caz, doza poate fi crescută sau poate fi restrînsă în funcție de nivelul concentrației sanguine a calciului de asocierea altor boli, unde medicamentul poate fi înlocuit cu alimente bogate în calciu. În sezonul rece completat cu vitamina D fiole de 600 000 buvabile una la două luni, iar în sezonul cald una la 3 luni. Multe lichide și o alimentație hiperproteică. Tratamentul acesta este sigur preventiv și poate chiar curativ.

Eroarea mea, datează de atunci de mult cînd nemotivat am părăsit acest ideal de tinerețe, și m-am abătut din drumul spre al cărui cap întrezărisem o licărire de speranță. Poate tot așa au făcut și acei colegi cu care plecasem să revoluționăm știința. Colegi pe care-i chem la o întîlnire în paginile revistei Flacăra.

ION TUTUNARU

VINERI, 14 octombrie 1983

8 PAGINI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Radiografia

unei instituții

de cultură

Teatrul Național din Tîrgu Mureș

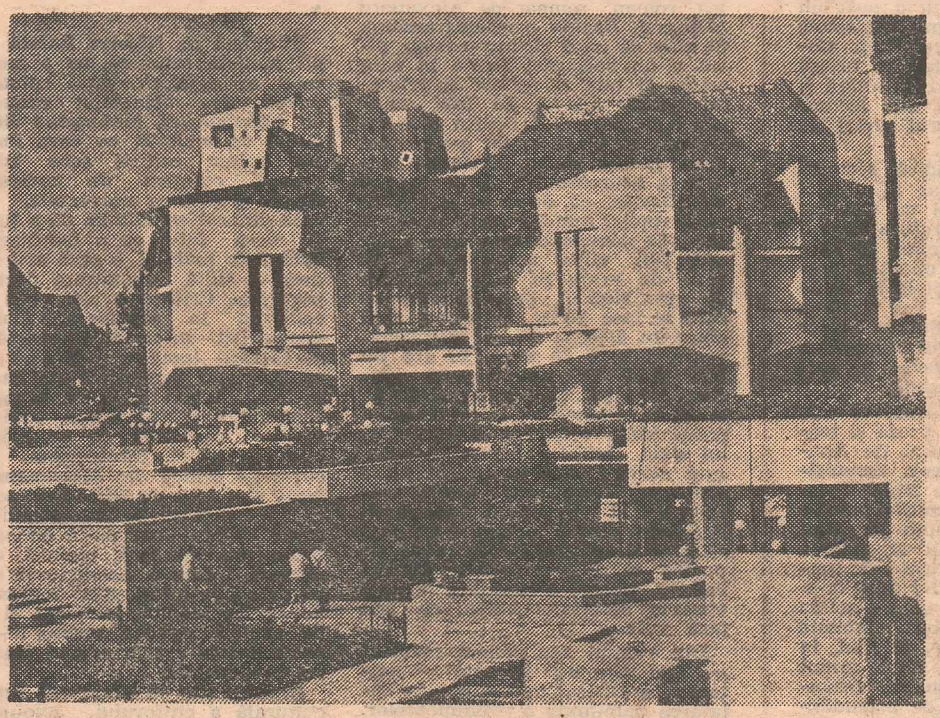

Într-un singur an Teatrul Național din Tîrgu Mureș a avut un sfert de milion de spectatori. E fabulos sau e puțin? În clădirea unuia din cele mai frumoase teatre din țară (și nu numai) se pun însă mult mai multe întrebări. Arta nu se naște numai din răspunsuri. Cu secție în limba română înființată abia din 1962, acest teatru a încercat și a reușit să-și cîștige un loc în mișcarea artistică națională. Nu mai puțin decît anul trecut, la Festivalul teatrului contemporan de la Timișoara, spectacolul **Amurgul burghez** de Romulus Guga în regia lui Dan Alecsandrescu, montat la secția maghiară, a cîștigat marele premiu și alte distincții. Dar au mai fost și **Hamlet** și **Oameni și șoareci**, și **Moartea lui Tarelkin** și **A murit Arlechinul** și **Regele Lear**. Actorii simt nevoia și nostalgia marilor regizori, teatrul e văduvit de prezența tinerilor actori și a tinerilor regizori, piesele de actualitate care să întrunească sufragiile colectivului sînt puține, piesele vechi incluse în repertoriu nu sînt întotdeauna texte de valoare și, pentru a cîștiga spectatori, teatrul se vede pus din ce în ce mai des în situația de-a include în repertoriu secvențe muzicale.

Situat în ansamblul arhitectural din centrul orașului, de-o impresionantă modernitate, Teatrul Național din Tîrgu Mureș tinde spre clasicizare, o clasicizare a formulelor de spectacol și se apropie din ce în ce mai puțin de experiment, de montări curajoase, unice în felul lor, în stilul celor care l-au dus în fruntea unei neoficiale ierarhii alcătuită pe sufragiile criticii și ale spectatorilor. Departe de noi gîndul de-a socoti acest prestigios teatru în impas. Dar el a însemnat mai mult în viața noastră teatrală ca să acceptăm ideea că poate să însemne mai puțin. El are nevoie de un nou impuls de înțelegere și grijă, de regizori și repertoriu, de confruntări cu alte teatre și cu toate categoriile de public, inclusiv cu cel bucureștean. „Teatrul nostru se află în situația de-a evita piesele în care mai multe personaje impun tineri interpreți.

(Continuare în pagina 14)

CORNEL NISTORESCU ■

Pana de egrete

Eram la Brăila, la „Puiul de smirnă" și mă gîndeam să urc la ocoalele Dunării din sus de Insula mică, să pescuiesc. Tocmai dam să mă rup din loc, cînd în local intră și se apropie de masa mea un omuleț mititel, sperlă, cu capul rotund, suav aplecat pe umăr, ca un ins împușcat în ceafă și care continuă să meargă ; părea că glonțul, omorîndu-l, trecuse mai departe și rămăsese înfipt în craniu numai ecoul lui, ca o sticlă în care ar continua zumzăitul unei albine, mult după ce albina a izbutit să se salveze. Se apropia de masa mea nu un om, ci chipul nesomnului pe care-l îmbracă felinarul, iarna, în cîmpie, cînd viscolul te înăbușă. Mîndru de prea multă durere, răvășit și neprevăzător luă loc la masa mea greoi, ca și cum ar fi fost propriul său blestem.

— Bun noroc, ne cunoaștem.

Bun noroc, nu-l cunoșteam. A comandat o sticluță de vin și i-au adus unul galben, parcă anume făcut ca să semene cu el, căci era galben ca dropia care se îvește, toamna, dintre bălării pe țîfna unui mal și se duce să bea Marea, orizontul, sucurile galbene, picla depărtării. Purta haine galbene, o catifea tocită, ieftină, cum pur'au, pe vremuri, contabilii marilor cooperative de consum. Era un mic cais galben și nescuturat, care nu străbătuse niciodată o livadă cu iarbă verde, ci numai pajiști de fin vechi, lanuri de grîu pîrguit galben ca un șanț în care ard mormane de frunze, ca un foc oglindindu-se într-un rîu de ceară.

— Sînt contabil la o brutărie și vă știu de astă vară. Din cîmpie, de la pepeni. Iubeam o fată, Zona o cheamă, și veneam în fiecare seară s-o văd, cu luntrea cu motor, și cîntam.

Nu-l văzusem niciodată, dar îl auzisem seară de seară vreme de trei săptămîni. Se aduna cu Zona într-un prevăleac și cîntau pînă după miezul nopții, amețiți de fastuoasa lunecare a Dunării, de anafoarele ca niște pilnii de argint prin care se scufundă luna în tainele pămîntului, de stele de mirosul fumului de țizic și al cartofilor uitați în spuza de pe vatră de sunetul căruțelor amorțind în depărtări, de vraja subțire pură, intangibilă și totuși atît de vie, ce umple aerul cu o mie de mii de înțelesuri, cu trosnete mici, cu foșnete, cu îndoieli ale vîntului, cu scăpărări prielnice, cu pulsații misterioase — chemarea și amînarea chemării, picla unirii eterne, duhul clipei...

— Îmi spunea Zona : mereu o să vreau numai ce vrei tu — și azi s-a măritat cu altul.

Abia spuse astea și se lăsă noaptea. Vîntul căzuse, rămăsese doar răcoarea fluviului și se simțea în aer respirația brîndușelor, poate și jubilația focurilor mistuind orizontul dincolo de marginea închipuirii. Era noaptea Cen'aurului, jumătate cal de aramă, jumătate peste de argint, noaptea Crapului cel mare și a zeului cu cap de Ibis. Deasupra noastră și a lumii, norii alcătuiau poduri de năluci. Niște gîște se înverșunau prin stufuri, țipate de nagîți, două lebede-și scuturau

Continuare în pag. 11)

FĂNUȘ NEAGU ■

Poezii frumoase

A. E. Baconsky

Poem pentru o cauză

Iluminat șase femei mi-au destrămat în
ochi și în plete,
Șase au cîntat cerebral,
Am defilat ca un amurg snob printre fete
Și un cuvînt dăruit a murit de opal.

Tu mi-ai sclipit un poem care se numea
Ion Aposiol Popescu, șarpe sau munte.
Și cînd au deschis în noapte inima ta,
Simțeam cum albești undeva, un castel
pe o frunte.

Vino, uite, numărul te citește în ape,
Cheamă șase femei să ne scuipe tăcerea ;
Pentru noi, uite, e luna aproape
Și carnea albastră e dulce ca mierea.

— Vino, îl vom săruta pe Esenin,
Vom vorbi cu Dimitrie Stelaru și vom
ride,
Apoi vom înălța din creer și vin
Un muzeu pentru craniile noastre divine
și hide.

Șase orice — vom arcui bolți în Sudan —
Luna se va căsători, vom privi la femei,
Pentru noi păsări vor răsări din ocean
Și toamna cu sîni matematici și grei.

Iluminat șase cetăți ne-au înfrînt
Povestea noastră sucombă în spital,
Simt ochii cum caută gețic pămînt
Și noaptea e cîntecul meu cerebral.

Vîntul

Mă uit la vînt și nu-l văd,
Mă uit îndelung și nu-l văd,
Văd doar arborii cum se clatină
Și frunzele cum aleargă prin iarbă.

Mă uit la timp și nu-l văd,
Mă uit îndelung și nu-l văd —
Văd doar copiii cum cresc
Și oamenii cum încărunțesc și se-apleacă.

„Elegia cărturărească" sau eleganța rostirii

Împreună cu redactorul șef al revistei **Tribuna**, Vasile Sălăjan, am făcut popas în casa poetului Ion Apostol Popescu din Gherla, județul Cluj. Aici l-am regăsit pe Baconsky. L-am regăsit pe **A.E. Baconsky** în imagini și l-am regăsit și în poezii scrise în prima tinerețe. Bărbat înalt, bine legat, chipeș ca un efeb, elegant și distins dar și fotogenic într-atîta că „uimea" pelicula de celuloid, A.E.B. ni se relevă sub toate spectrele timpurii ale înfățișării și personalității sale. Amfitrionul ne relata că poetul, prozatorul și eseistul uimea asistența cu eleganța desăvîrșită a gîndurilor și ideilor, cu rafinamentul „alexandrin" al expresiei și capacitatea plastică de-a evoca. Alteori uimea, ni se spune, prin tăceri lungi de lebădă. Devenea grav, meditativ, încît expresia feței căpăta umbre și părea învăluită într-o „tristețe hieratizată".

În **Antologiile primăverii**, ca și în colecția ziarului **Democratul** (1947), precum și într-o ediție **Prietenii artei** din Carei, am descoperit cîteva poeme din tinerețe, tulburătoare. „Nemuritorul cîine Pierrot" este una dintre acestea. Se pare că pe la 20—21 de ani ar fi scris „Poem pentru o cauză". Nu știm dacă acest poem a fost ori nu antologat în vreun volum antum sau postum. Oricum ar sta însă lucrurile, pentru frumusețea și capacitatea de-a emoționa, pentru **„Și toamna cu sîni matematici și grei"**, (care anunța marele poet), o redăm în cele ce urmează. Nu înainte însă de-a întreba pe cei îndrituiți : pe cînd acest bărbat ales al spiritului și culturii române, trecut prematur în neființă la cutremurul din 4 martie 1977, se va bucura de o antologie selectivă și reprezentativă totodată a operei sale ? Pe cînd autorul **Echinoxului nebunilor**, al **Corabici lui Sebastian** și al exemplarei **Panorame a literaturii universale contemporane** (1972), va fi plasat în rîndul dintîi în circuitul național de valori, acolo unde-i este locul menit, loc pe care îl merită altminteri cu prisosință ?!

DORIN SĂLĂJAN ■

Mihai Gingulescu:

„Actorul nu poate supraviețui ca o sarcină de serviciu"

— Am sentimentul că Teatrul Național din Tîrgu Mureș e chiar viața dumneavoastră de actor !

— Era în anul 1962 și 12 absolvenți ai I.A.T.C.-ului, din clasele R. Beligan, I. Olteanu și G. Carabin am venit la Tg. Mureș cu sentimentul că noi începem un teartu în limba română, că îl luăm de la zero și cu elanul, talentul și priceperea noastră îl vom duce spre împlinire.

— Și l-ați dus ?

— Da. Cînd am venit ne simțeam teribil de importanți. Cu fiecare gest aveam sentimentul că facem ceva. De aceea am și rămas și am și rezistat. Cu timpul am reușit multe spectacole de excepție și teatrul s-a bucurat de un mare interes din partea lumii teatrale. Am cîștigat premii naționale, am avut succes și am intrat în conștiința locuitorilor orașului și nu numai a lor.

— Parcă folosiți prea des timpul trecut !

— Acum poate că și noi, cei veniți în 1962, am îmbătrînit puțin, s-a așezat puțin praf peste starea noastră de început. În plus, e greu să menții un teatru la același nivel. Anii trecuți am avut spectacole de mare ținută, ca să ocolesc cuvîntul extraordinare. O stare de ușor reflux, de respiro mi se pare omenească.

— Da, dar spectatorii nu aplaudă niciodată oboseala sau plafonarea actorilor. Ei vor mereu succese, mereu piese mari !

— Dar și alte teatre au perioade mai bune sau mai slabe. În plus, eu cred că rentabilitatea unui teatru nu se poate măsura decît în procesele de conștiință pe care le declanșează, în sentimentele patriotice pe care le ține aprinse, prin modul în care apără și slujește limba română, în ținuta estetică a spectacolelor pe care le propune.

— Ce spuneți sună frumos, e ca o profesiune de credință.

— Teatrul ori este o bucurie, ori nu este. Iar actorul nu poate supraviețui ca o sarcină de serviciu. Un insucces al teatrului în care lucrez îl simt ca pe al meu și o perioadă a sa de declin o percep ca fiind în primul rînd a mea.

— Cititorii vor crede că Teatrul Națio-

(Continuare în pagina 14)

Eveniment

O carte despre Andreev

A apărut recent **Leonid Andreev — Studii,** lucrare semnată de Ana-Maria Brezuleanu, Tatiana Nicolescu și Nina Vucolov. Acest colectiv de eminente cercetătoare, specializate în literatura rusă, n-au mers pe calea minimei rezistențe, ci și-au pus la probă toate forțele, abordînd pe unul din cei mai dificili, mai proteici, mai contradictorii și mai derutanți scriitori ai veacului nostru. Autoarele și-au împărțit perfect rolurile în dispoziția componentelor din prezentul ansamblu. Regia credem că aparține cunoscutei și mult apreciatei profesoare Tatiana Nicolescu, flancată de cele două strălucite foste studente ale sale (mărturisesc că și ale mele), Ana-Maria Brezuleanu și Nina Vucolov. Laolaltă a ieșit un întreg complet, armonios, bine sudat, alcătuind, am spune chiar pe plan internațional, o lucrare de referință. Colaboratoarele relevă, cu foarte ușoare decalaje, o uriașă erudiție, o capacitate neobișnuită de sondare intuitivă și un real talent literar, calitate care face din lectura acestei cărți o delectare rară prin amețitorul vîrtej de idei și de intuiții cuprinse într-însa.

Tatiana Nicolescu tratează **extremele,** adică sectorul cel mai general și apoi cel mai particular al acestei probleme. În prima categorie intră studiul cu care se și deschide cartea, **Leonid Andreev și literatura vremii sale,** lucrare erudită și de un fin discernămînt, în care autoarea aplică atît de just la complexa operă andreeviană noțiunea de „polimorfism", de „proteism" și de „polivalență a disponibilităților literare". Tot Tatiana Nicolescu dă apoi și cealaltă extremă, studiul cu caracterul cel mai strict delimitat din prezentul ansamblu, romanul **Saşka Jeguliov,** model de analiză tocmai al unei opere care se livrează cu greu comentatorului.

La rîndul lor, colaboratoarele mai tinere tratează cele două mari secțiuni ale creației lui Andreev, proza și teatrul. Primul gen menționat se vede comentat de Ana-Maria Brezuleanu **(Proza lui Leonid Andreev. Semnificații etice și estetice),** iar al doilea gen de Nina Vucolov **(Repere existențiale și embleme ale condiției umane în dramaturgia lui Leonid Andreev).** Erudiția lor, deși bogată și multilaterală, nu atinge volumul și metoda certă a informației, realizate, cum era și firesc, de maestra lor. În schimb atîtea din intuițiile lor apar de-a dreptul copleșitoare, dotate cu impulsiunea de a-l sonda pe Andreev prin antene arhisensibile. Sînt minunate căutări de abisuri în opera marelui scriitor, privind, în toată imensa lor curbă de variații, țipătul, rîsul, graiul ochilor, culoarea, intensitatea modală a muzicii, tezaurizate în această creație, fără a mai vorbi de pătrunderea către straturile metafizice ale operei, pătrundere redată în speculații ideatice de o mare finețe și profunzime.

Această admirabilă lucrare colectivă a mai învins două dificultăți, de a căror obstaculare mărturisesc că mă temeam. Mă temeam 1) ca autoarele să nu se contrazică pe alocuri între ele, în așa fel ca ansamblul să fie grevat de anumite incoerențe, și 2) să nu se repete una pe alta, adică să nu apară la toate aceeași și aceeași idee, determinînd efectul unei inutile prolixități.

Am spus însă că cele trei valoroase cercetătoare au învins, și încă cu mare succes, dificultățile amintite. La faptul de-a nu se contrazice în nici o vedere a lor a contribuit mult rolul, pe care îl bănuim coordonator, al Tatianei Nicolescu. Dar și fără de asta există o intimă convergență între colaboratoare, unite toate sub semnul aceleiași admirații față de genialul scriitor rus. Totuși, fiecare dintr-însele își păstrează propria personalitate, deschizînd mereu cîte o perspectivă neașteptată în legătură cu obiectul supus cercetării lor. Prin aceasta s-a putut învinge și a doua dificultate, adică repetarea de mai multe ori a aceleiași idei. Deși, bunăoară, caracterul de precursor al scriitorului, expresionismul și existențialismul său, structura barocă, ingerințele viziunii de pictor, simbolismul culorilor, prezența măștilor etc., sînt motive care revin la toate trei, totuși fiecare din cercetătoare le împodobește neîncetat cu alte descoperiri de nuanțe și cu alte particularități, încît rezultă mereu cîte o nouă imagine integrală proiectată pe același fond de idei.

Deoarece posed un relativ ansamblu de informații asupra lui Andreev, pot afirma fără nici o exagerare că lucrarea este de o valoare excepțională. Ca atare, neîntîrziata ei traducere într-o limbă de circulație universală ar fi cum nu se poate mai oportună.

EDGAR PAPU

PROZA

De la iluzie la luciditate

Se întîmplă uneori și așa : să ți se spună în copilărie că viața e ca un basm și că merită să fie trăită, că toți vor să te ocrotească și că nenorocirile, fărădelegile îi privesc pe alții și nu pe tine iar tu să crești cu speranța asta minunată, așa cum i se întîmplă și Elenei, eroina din cel de-al doilea roman semnat de Alexandra Stănescu, **Regula paralelogramului.** Și cînd să crezi că într-adevăr totul e un spectacol feeric în care mama și tata și fratele și prietenii joacă alături de tine rolurile unor personaje pentru care bunătatea și cinstea sînt pe primul plan, începe să se insinueze teama că reprezentația e de fapt o mistificație, că decoruri sclipitoare și replici mincinoase încearcă să ascundă adevărata înfățișare a lumii. Din clipa aceea eroina se rupe de vraja în care întîrziase cu atîta deliciu. Descoperirile pe care le face Elena, în primul rînd chiar în familia sa, o marchează profund încă de mică, în așa fel încît și la 33 de ani privește neîncrezătoare tot ce o înconjoară. Alexandra Stănescu întreprinde o remarcabilă cercetare a universului unei femei singure. Analiza este necruțătoare și nimeni nu e absolvit. Judecătorii devin inculpați și inculpații judecători. Nici unul dintre personaje nu pare să aibă dreptatea în întregime de partea sa. Nimeni nu e perfect inocent, fiecare e complice la provocarea suferinței cuiva, cu sau fără voie.

Din primul său roman publicat — **Trei zile de anchetă** — autoarea a păstrat gustul pentru relatarea palpitantă a evenimentelor. Deși nu mai parcurge de astă dată o narațiune polițistă, cititorul străbate totuși cu sufletul la gură dosarul unei existențe ale cărui pagini sînt redactate cît mai captivant. Ambiențele prin care se plimbă eroii sînt admirabil descrise, cu o știință a detaliului revelator. Se reține apoi portrete pitorești de bătrîni pensionari, de mătuși cicălitoare și hapsîne, de vecini profitori, creionate cu ironie fină sau cu un sarcasm nimicitor. Ceea ce sporește tensiunea acestei povești amare e faptul că însăși eroina nu e disculpată, deoarece și-a făurit de mică o platoșă din intransigență și puritate care o împiedică să înțeleagă mai profund mersul lumii, să-i priceapă rosturile tainice, încercînd să-i reducă varietatea la cîteva principii, desigur, nobile, însă găunoase dacă sînt aplicate mecanic. Moartea tatălui îi distruge însă întreg eșafodajul socotit inexpugnabil. Rememorarea traiectoriei sale prin viață îi dezvăluie cu luciditate nu numai erorile celorlalți, dar și pe cele ale sale, astfel încît le poate privi cu mai multă îngăduință faptele. Dar numai în aparență eroina reintră în protocolul pe care îl executase cu docilitate dintotdeauna. În realitate, ea pornește pe drumul înțelegerii mai nuanțate a vieții ce nu poate fi înghesuită în tipare arbitrare.

Regula paralelogramului (Editura Eminescu, 1983) e izbînda literară a unei prozatoare de talent.

GEORGE ARION

ESEU

Prelegeri de literatură universală

Știindu-l pe **Nicolae Balotă** erudit pînă la sațietate, cu o mobilitate a asocierii dusă pînă la pulverizarea obiectului comentat, nu bănuiam că **Mapamond literar** (1983) va schimba cu ceva impresia asupra criticii sale. Totuși, această culegere de comentarii despre literatura universală, prin care autorul se plimbă de-a lungul și de-a latul cu o familiaritate demnă de invidiat, e ceva mai mult decît o suită de exegeze docte și prețioase. Criticul e aici mult mai colocvial în expunere, folosind deopotrivă informația exactă și amănuntul ipotetic, îmbinînd adică biografia romantată cu analiza aplicată. Impresia e de divagație ceremonioasă, agreabilă prin inserțiile confesive, de un didacticism superior întotdeauna. Excursurile critice din **Mapamond literar** sînt întîi de toate instructive. căci ele inițiază pe cititor în fenomene literare mai puțin cunoscute (literatura olandeză, indiană, vietnameză, iraniană, neoafricană etc.), pe care i le înfățișează mereu în latura lor inedită, incitantă și puțin exotică. Așadar, scrisul lui Nicolae Balotă are în primul rînd un rol propedeutic.

Eseistul știe să stîrnească reverie culturală a cititorului, expunerea fiind alertă, epicizată, de o oralitate studiată. Literatura e înfățișată ca un teritoriu al mirajului. Orice intervenție critică presupune, prin urmare, un scenariu în care preponderentă este persuasiunea. Retorica ademenirii e, aici, esențială, captarea bunăvoinței și a interesului fiind primul scop al comentatorului. Apropierea se face prin incitarea curiozității, ceea ce explică într-un fel spectacolul erudiției. Semnificativă e, în acest sens, ultima secțiune a cărții, **Linii pe mapamond,** în care confesiunea își menține mereu cota înaltă a interesului. În majoritatea lor, medalioanele din acest volum au un aspect de prelegere, în stilul oratorilor de școală veche, seducători tocmai prin nota de eleganță căutată. Superioritatea distanței e mascată prin pitorescul expoziției. Popular în aparență, autorul e, în fond, de un orgoliu deghizat. Infatuarea se pierde în generozitate intelectuală. Drumul spre text trece întotdeauna prin luxurianța atmosferei spirituale care l-a produs. La Nicolae Balotă, memoria culturală precede inteligența critică : „După o legendă chineză, Li Tai-pe s-ar fi aflat într-o seară singur într-o barcă, beat ca întotdeauna și pretutindeni. Se pare că, voind să îmbrățișeze imaginea lunii în apa lacului, s-ar fi aplecat și barca răsturnîndu-se, și-ar fi găsit sfîrșitul înecîndu-se în apele amestecate cu razele de lună. Probabil, această grațios-macabră povestire s-a născut în amintirea unei poezii a lui Li Tai-pe, mult celebră. **De unul singur beau sub lună.** Poetul, umbra sa și Luna chefuiesc împreună. «Umbra și luna sînt oricum / de-a pururi împreună / așa că, oaspeți dragi, să bem ! / Bea, umbră, și bea, lună ! / Încep să cînt și luna-n tact / Se leagănă, cochetă / Să dănțui prind, și umbra mea / zănatic mă repetă» (...). Totul este aici, din legenda amintită, pînă și marele popas".

Agreabile, folositoare, spumoase, eseurile din **Mapamond literar** au un caracter elevat tocmai prin amestecul de pedanterie și galanterie, de substanță culturală autentică și elocință fermecătoare.

RADU G. ȚEPOSU

PLASTICA

Metafore ale ascensiunii

Unii artiști se pricep să-și proclame importanța, iar critica — întîmidată, ca mai întotdeauna, de tot ce-i proclamație și ton autoritar — se străduiește s-o dovedească. În aceste cazuri, critica nu-i chiar atît de culpabilă. În triplul contract **public-artist-critică,** una din clauzele mari e bunacredință, și cînd e încălcată, nu-i neapărat cu premeditare. O mulțime de pricini subtile, și în aparență lipsite de însemnătate, pot deteriora o viață de creație începută promițător. Criticii i se pot imputa însă încetineala și prudența în discuția unor opere născînd în discreție și cu un program prea preocupat de sine, ca să mai cheltuiască vreme și energie în parăzi cu manifeste artistice.

Avem cîtiva sculptori buni și foarte buni, care au expus semnificativ doar în selecții naționale și internaționale de „plastică mică". Genul e astăzi deosebit de productiv și prestanța ce-a căpătat-o trebuie pusă în legătură cu nevoia mai nouă a publicului de a colecționa sculptură, de a avea în spațiul, destul de măsurat, al apartamentului și sculptură. E o realitate că piața sculpturii se democratizează, că artiștii nu mai așteaptă totul de la comenzile publice. Să ne gîndim numai la boom-ul comercial cu „multiple", care nu-s altceva decît un tip de „plastică mică".

Elena Hariga (absolventă din 1968 a Institutului „Nicolae Grigorescu") e unul din artiștii ce dau la noi strălucire genului. Ea deschide la „Simeza" o expoziție personală (practic, socotind modestia cadrului unde a debutat în 1970, prima expoziție personală), dar numele ei ne este cunoscut și felul de operă ce-l semnează ne este, de asemenea, cunoscut. Iată, prin urmare, un creator tînăr, ale cărui idei de artă sînt susținute și de-o operă. Ideea aici e chiar opera. (Observația noastră nu-i tocmai tautologică, dacă socotim abundența debuturilor ori a expozițiilor de tineret în care manifestele — elementul teoretic, adică — sînt mai elaborate și mai orgolioase decît creația propriu-zisă.) Ciclurile — în bronz, teracotă și lemn — se impun ca efect al unei teme ades și spornic frecventate de sculptori **(zborul,** care-i și înălțare, dar și cădere) și, totodată, patronajul dublu, al unei amintiri (sublima statuie greacă a Victoriei din Samothrace) și al unei strigări poetice : „Ca din oglinzi, ce singure nu mint, / încerc să dobîndesc o dumirire, / că aripile ce le simt în spate, / aievea sunt din pene de argint, / sau o părere doar

CAP LIMPEDE

● **O revistă de cultură.** A apărut (cu un număr sporit de pagini) nr. 3/1983 al **Revistei de istorie și teorie literară,** etalînd aceleași calități din numerele precedente și care fac din publicația Institutului G. Călinescu una din cele mai prestigioase activități culturale ale momentului : o surprinzătoare varietate a sumarului, probleme de istorie literară din cele mai „fierbinți", semnături marcante, comentarii sobre și erudite, alături de accente polemice. Un amplu grupaj **Călinesciana** reunește „impresii" (Zoe Dumitrescu Bușulenga, D.I. Suchianu, Nicolae Manolescu, Nichita Stănescu), „contribuții" privind doctoratul lui G. Călinescu (corespondență inedită cu Octav Botez), transferul la Universitatea din București și un sejur de 8 zile în Franța, alături de un substanțial text inedit despre Ludwig Tieck și de un incitant recurs la dosarul **Scrinului negru,** semnat de Pavel Țugui și axat pe dimensiunea esențială a libertății de creație. G. Călinescu este prezent și la cronica edițiilor, unde Marcel Duță demontează, cu subtilitate, mecanismul reeditării **Istoriei literaturii,** dar și într-un (inedit) schimb de epigrame cu Tudor Vianu, creații spontane (unele de-a dreptul picante) generate de fizicul unor candidate la filologie. Se continuă publicarea textului eminescian inedit „Despre cugetare" (cu comentarii polemice semnate de D. Vatamaniuc și Eugen S. Cucerzan), a tezei de doctorat realizate de Mircea Eliade, a studiilor semnate de Petru Caraman (motivul morții în folclorul românesc și polonez), Tudor Vianu („În spațiul grădinilor"), Adrian Marino („O teorie comparatistă a literaturii") și Mircea Zaciu (Caragiale și E.A. Poe), alături de un nou fragment din conferința lui Michel Butor despre tehnica discursului narativ în **La Modification.** Aniversările ce fac obiectul rubricii „Saeculum" sînt comentate de Felix Karlinger (N. Cartojan), Augustin Buzura (L. Rebreanu) și Al. Săndulescu (Duiliu Zamfirescu). Reține apoi atenția confesiunile lui Anton Dumitriu (prima parte) și George Bălăiță, analiza polemică a lui Livius Ciocârlie la sistemul lui Hans Robert Jauss, eseul dedicat de Mihai Rădulescu dramaturgiei lui Harold Pinter și considerațiile lui Ion Biberi despre Salvador Dali, ca și inedita satiră versificată din secolul al XVIII-lea **(Învățătura cu certare a lui Răducanu)** prezentată de Mihai Moraru. O fericită inițiativă a revistei — realizarea unei **Biblioteci de poezie românească** — îl are ca antologator pe Marin Sorescu, textele folclorice alese pentru început fiind, în totalitate, excepționale.

● **Zburătorii.** Înștiințați fiind că sub teascurile tipografiei din Bacău se află, în curs de tipărire, cea de-a patra culegere de versuri și proză a cenaclului literar **Zburătorul** a Casei pionierilor și șoimilor patriei, din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, vom face cîteva precizări. Prima dintre ele ar fi aceea că **Zburătorul** a împlinit memorabila vîrstă de... 10 ani. A doua ar fi aceea că, alături de alte cenacluri ale copiilor, cum sînt **Vestitorii,** din Borșa, județul Maramureș, **Săgetătorul,** din București, și, mai recent, **Cireșarii,** din Bîrlad, **Zburătorul** este, ca să zicem așa, cel de-al patrulea punct cardinal al poeziei scrise de copiii țării noastre. În sfîrșit, cea de-a treia precizare, mai degrabă o propunere pentru critica noastră literară, este aceea că poezia de la Zburătorul, precum și a celorlalte trei cenacluri amintite, ar binemerita un temeinic studiu întrucît literatura acestor copii se-arată a fi nu numai de o tulburătoare prospețime și noutate ci, totodată, și de-o surprinzătoare unitate a motivelor, a simbolurilor și chiar a metaforelor ce alcătuiesc, toate la un loc, o viziune poetică demnă de toată atenția.

● **O miniexpoziție Ciucurencu.** Împlinindu-se acum cîteva zile 80 de ani de la nașterea celui ce-avea să fie **Al. Ciucurencu,** unul dintre cei mai importanți pictori ai timpului nostru, **Muzeul de Artă al R.S.R.** a expus, într-un spațiu restrîns, dar suficient, între etajul 1 și 2 al muzeului, cîteva dintre lucrările mai puțin cunoscute ale pictorului. Între ele, **Spălătoreasa, Peisaj la Breaza, Femeie culcată, Natură statică cu trandafiri, Peisaj de iarnă, Natură statică cu vase și flori, Peisaj din Bucium, Natură statică cu fructe și flori,** plus alte trei naturi statice din ultima sa perioadă. Expoziția în sine, deși foarte restrînsă, este, dincolo de omagiu, o reușită trecere în revistă a perioadelor ce au marcat arta acestui mare și sensibil colorist al picturii române. **(Victor Nițâ)**

de greutate". (Lucian Blaga).

Interesul expoziției îl face patetica neodihnă a artistului intru un vis de clasicitate a formei, un vis ce are intensități și obturări dramatice. Forma este, cum zice poetul, „părere" și realitate, tactilitate reprimată și precipitare senzuală. Rar ansamblu de sculptură unde privirea să aibă un mai mare îndemn să pipăie materia, să-i umble făcutul. Primează impresia unui arheologic măreț și, deopotrivă, derizoriu. Elena Hariga are o structură sufletească aptă să găzduiască serii de contrarii și talentul, nu tocmai obișnuit, de a pune aceste contrarii într-o operă cu pregnanță și fluență. „De o monumentalitate continută, implicită", cum observă Mihai Drișcu în catalog, sculptura mică a Elenei Hariga impune memoriei expresive „metafore ale ascensiunii"

TUDOR OCTAVIAN

MUZICA

„Sunetul Dunării"

Într-un context cultural destul de divers, cum e cel al Galațiului, apariția unor colective și formații artistice noi (fie ele și de artiști amatori, cum e, spre exemplu, Orchestra de cameră „Sunetul Dunării", colectiv artistic ce își desfășoară activitatea sub egida sindicatului învățămînt Galați), poate oricînd suscita interesul publicului ; aceasta cu atît mai mult cînd se supune atenției, ca în cazul de față, cultivarea unui gen de manifestare artistică mai puțin reprezentat pe scenele și estradele publice ale „Orașului de la Dunăre" !

Cu o existență ce nu depășește cu mult trei stagiuni (actul de naștere fiind semnat în primăvara lui 1980), Orchestra gălățeană de cameră (avînd ca îndreptar ideea de muzică autentică, „valorificînd — cum remarca un confrate — tezaurul de limpezime și de ordine al pieselor clasice, dar și propensiunea spre folclor din arta contemporană românească") a făcut deja cîțiva pași importanți pe drumul afirmării. Demn de semnalat e interesul manifestat în direcția asigurării unui portofoliu repertorial cît mai bogat, larg accesibil, totodată reprezentativ din punct de vedere artistic și educativ. Dintre compozitorii ale căror opusuri figurează la loc de cinste în programele formației gălățene de cameră, îi amintim pe Bach, Haendel, Mozart („Concertul nr. 1 în Si bemol, pentru fagot și orchestră"), Haydn, Antonio Vivaldi, Corelli, Johann Geissel („Concert pentru contrabas"), Cezar Frank („Simfonia în re"), Britten („Simfonia simplă"), Constantin Dimitrescu („Dans țărănesc"), Paul Constantinescu, Alfred Alessandrescu („Amurg de toamnă"), Anton Zeman, compozitorul gălățean Florin Dimitriu („Fantezie pentru orchestră de coarde") și alții. E aici, neîndoios (și), meritul profesorului Ilie Ranghiloff — muzician pasionat, cel care de fapt a (re)pus bazele acestui colectiv, asumîndu-și totodată și conducerea artistică. Cît despre componenții formației, în număr de 15, aceștia sînt cadre didactice (foști sau actuali profesori la Școala generală 21 ; unitate de învățămînt cu program special rezervat grupelor de artă) — absolvenți proveniți de la Conservatoarele din Iași și București ori absolvenți ai fostului Liceu de muzică și arte plastice Galați. La cea de-a 3-a ediție a Festivalului național „Cîntarea României", acest colectiv a cucerit titlul de formație laureată.

Întîlnirile cu publicul, nu puține la număr (înregistrările pentru radio, aparițiile pe micul ecran), au avut de fiecare dată ca principal argument valoarea artistică și estetică a repertoriului, profundul mesaj umanist pe care acesta îl conține și transmite auditoriului.

DUMITRU SANDU

Sculptură mică de ELENA HARIGA

TEATRU

O operație reușită

Cine a urmărit mai îndeaproape activitatea excelentului regizor care este Harag György, poate să distingă două direcții paralele : promovarea consecventă a noii literaturi maghiare din România (avem în vedere, mai întîi de toate, monumentala trilogie a lui Süto András : **Florile unui geambaș, Stea pe rug** și **Cain și Abel**, realizată pe scena Teatrului Maghiar de Stat din Cluj-Napoca) și reconsiderarea unor piese aproape clasice de-acum, intrate pe nedrept în conul de umbră al uitării, pe un plan spectacologic de o modernitate incitantă, care a pus în evidență mesajul peren al acestor texte. În această ordine de idei cel mai elocvent exemplu este drama regretatului Nagy István, **Înainte de potop**, care neîndoios a marcat nu numai un punct de referință în biografia Naționalului din Tîrgu Mureș, dar a constituit și un bun prilej de afirmare viguroasă a unui program estetic regizoral, îmbinînd la cota unei înalte temperaturi intelectuale reteatralizarea teatrului. Sfîrșitul stagiunii trecute a mai dat un exemplu foarte bun în acest sens. Harag a inclus în repertoriul Teatrului Maghiar de Stat din Cluj-Napoca o piesă a lui Tomcsa Sándor, scrisă cu aproape o jumătate de veac în urmă, considerată îndeobște ca având foarte puține șanse de a deveni ceea ce se cheamă un succes de public. Desigur, aceste observații sînt valabile numai la nivelul primei lecturi. Nu și la nivelul celei de-a doua, al lecturii regizorale întreprinse de Harag, care descoperă în **Operația** (căci despre această piesă a lui Tomcsa este vorba) un filon generos, demn de explorare, tocmai pentru că în straturile profunde ale textului, avînd în centrul său un intelectual neajutorat, complet dezarmat în fața stupidității sociale, agresive și deci foarte vivace, sălășluiește posibilitatea confruntării unei epoci revolute cu cea prezentă. Scopul acestei confruntări care este pîrghia principală a edificiului spectacolului, este experiența interesantă de a urmări — prin reacția publicului de acum — procesul de evoluție sau involuție al unor sentimente existențiale, de a constata, lucid și cu o anumită distanță doctorală, în ce ipostază se reflectă în conștiința spectatorului din zilele noastre, cînd mutațiile de ordin istoric și social și-au pus, amprenta puternic pe însăși structura psihică, avatarurile eroului piesei lui Tomcsa (nu întîmplător se numește dr. Ember, adică Om), Harag ajunge la concluzia bine motivată că — din moment ce există posibilitatea ca spectatorul să reacționeze, cu compasiune la suferințele lui Ember — rădăcinile sentimentului de alienare întîlnit azi în plan individual se află tot într-un sol social. Dar, și diferența e enormă, pe cînd eroul piesei lui Tomcsa se puverizează socialmente în plan macrocelular, alienarea de azi își are cauze și în plan microcelular. Lovitura de teatru în spectacolul lui Harag intervine cu efect întîrziat, anume atunci cînd spectatorul își dă seama că valul de simpatie cu care întîmpină zbuciumul eroului, nu-i decît sentimentalism ieftin, vremelnică deraiere de pe traiectoria realului. Iar cînd începe să disecc starea pasageră căreia îi căzuse victimă, descoperă și mecanismul: romanțele dulcege ce însoțesc acțiunea, ca un șirag de kitsch-uri melo, i-aŭ jucat un renghi, l-au adormit rațiunea, ca în lumina albă a trezirii să fie și mai izbitor contrastul între două moduri de viață net delimitate.

Harag a demonstrat și de această dată, că fără să abandoneze liniile directoare ale programului său — este inepuizabil în surprize. Însăși distribuția, gîndită pe măsura viziunii regizorale, nimerește în plin. În rolul principal evoluează Csiky András, răspunzînd cu promptitudine intențiilor regizorale de o tăioasă inteligență. Partenerii săi : Czikéli László, Bereczky Julia, Sebok Klára, Török Katalin, A. Toszó Ilona, Dorián Ilona, Vajda Zsuzsa, Lázár Erzsébet, Póka Zsombori Erzsébet, Katona Karoly, Biró Levente și Todücz Gyula oferă creații foarte izbutite, vehiculînd cu aplomb sarcasmul care pune mereu între semnele citării Weltschmerz-ul eroului. Hotărît lucru, **Operația** e un spectacol de nota zece.

AL. COVACI

Argument

Iritarea la critică

Există o iritare teribilă la critică, în rîndul actorilor mai ales. Sigur că orgoliul lor e mai sensibil. Ei se confruntă cu publicul seară de seară. Trebuie să fie întotdeauna sinceri. Arta lor e o artă deschisă. O artă care suferă modificări de la un spectacol la altul. Nu se pot repeta în performanță. Actorii sînt și mai vulnerabili pentru că reprezintă modele din viața de toate zilele sau modele din istoria unor secunde care aŭ trecut. Sînt recunoscuți și admonestați sau dimpotrivă gratulați, ziua în amiaza mare, de cunoscuți și de necunoscuți. Setea lor de a se privi în oglindă este imensă. Ei sînt propria lor operă și ar dori, firesc, să fie perfecți. Să fie sublimi. Moralul lor e uneori fragil. Cînd nu e dublat de o enormă încredere în sine. Încredere fondată, nu nejustificată. De aceea ei te întreabă mereu cum ți s-a părut cutare sau cutare situație sau gest, cutare sau cutare intrare în scenă, sau intonație. Simt nevoia să se verifice mereu. Meseria lor e torturantă. Ca a tuturor artiștilor de altfel. Numai că în cazul actorilor care lucrează cu propriul lor corp, corp care îmbătrînește, chip care își modifică trăsăturile, teama de a nu greși este și mai mare. Poate deveni paralizantă. Se cere, de aceea, desigur, o mare grijă în caracterizarea unui actor într-un spectacol și se întîmplă ca adeseori, dintr-o neglijență în tipografie, din lipsă de spațiu, să cadă chiar fraza care stabilește diagnosticul unei interpretări. Ei bine, acest lucru poate exploda în tragedie. Poate provoca crize. Poate declanșa o supărătoare și ridicolă manie a persecuției.

Se întîmplă însă ca un anume cuvînt din cronica unui spectacol să declanșeze și o reacție violentă pentru îndrăzneala de a fi fost critici la adresa unei anume seri din viața unui artist sau pentru un anumit moment dintr-un spectacol. Se întîmplă chiar și scene penibile garnisite cu injurii și satisfacții cerute public sau la telefon, ca să nu mai vorbim de atentatul la „cauciucurile mașinii proprietate personală a cronicarului sau la limpezimea parbrizului.

Incapacitatea de a primi critica, de a reflecta sau de a a detașa, chiar dacă lucrul acesta se face public, demonstrează o carență de educație. Sînt oameni care nu acceptă un alt punct de vedere. Oamenii care puși într-o situație operațională sau de decizie ar fi în stare să-ți pună pumnul în gură numai pentru că ai altă părere despre un anumit fenomen, despre o anumită situație, să-i zicem limită. A reacționa la critică în mod violent, uneori huliganic nu constituie un certificat de garanție morală față de societate. Incapacitatea de a accepta critica, de a accepta alt punct de vedere, face pulbere orice climat de democrație. Cînd în artă trebuie să guverneze legile democrației, nu ale bunului plac, ale dictaturii de buzunar. Orice atitudine critică atunci cînd nu e vorba de rea intenție, poate fi la rîndul ei amendată prin **dreptul la replică**. Poate că în institut, odată cu primele lecții de teatru, vor trebui predate și cîteva lecții de etică profesională, sau pur și simplu de comportament în societate, mai ales atunci cînd e vorba de actori pe care mulți oameni și-i iau drept model în viață. Pentru că incapacitatea de a accepta și alt punct de vedere poate deveni monstruoasă. Poate întrerupe orice dialog.

ADRIAN DOHOTARU

Iubirea de frumos

Civilizația sumeriană

Marele nostru învățat Constantin Daniel tipărește o nouă carte importantă, asupra Civilizației sumeriene care deocamdată este tot atît de originală ca și cea egipteană (pînă se vor descoperi izvoare mai vechi).

Este cea de-a unsprezecea carte a savantului român, toate publicate din 1974 încoace. Ca și Eliade, Noica, Stăniloae, Edgar Papu și atîția alții dintre învățații noștri, Constantin Daniel este pilda adîncii creativități pînă în anii tîrzii ai geniului românesc științific, așa cum Sadoveanu, Arghezi, Coșbuc, Blaga, Iorga l-au adeverit pe cel în Cuvîntul versului, istoriei, scrisului.

Nu ne epuizăm după primele cărți nici după zece, nici după douăzeci, așa cum ți-e dat să auzi uneori din vorbe care ignoră cu bună știință atîtea evidențe.

Constantin Daniel are acest dar în știință de a rămîne cursiv și accesibil de a folosi știința în slujba unui înțeles mai înalt spiritual, așa cum o face Eliade în sinteza sa din Istoria religiilor.

Iată avem în față Civilizația unei culturi de unde a pornit în lume **Roata olarului** ce l-a fermecat în versuri și pe Arghezi.

Apoi sumerienii cu cinci milenii în urmă sînt cei dintîi după cîte știm pînă astăzi care au văzut unitatea cosmosului, care au tins dacă nu spre honoteism spre henoteism, înaintea revelării acestui adevăr în lumea semită mai tîrziu.

Apoi, sumerienii, demonstrează Daniel, sînt cei dintîi **„scriitori"** care scriu enorm pe tot ce apucă putîndu-se vorbi la ei „de o adevărată furie a scrisului" (p. 247).

Însă faptul cel mai de luat în seamă din această lume ce-l premerge pe Noe și Abraham, adeverit de texte și opere de cult și care a rămas o permanentă a spiritului uman pînă la civilizațiile moderne, este ceea ce grecii vor numi eusebea și Virgiliu pietate, iar noi evlavie.

Nu știm dacă se poate vorbi, pe plan spiritual de un **miracol** sumerian. Noica într-un cuvînt al său vorbea de un singur miracol în spiritualitățile lumii, cel ce începe era noastră cea a Logosului întrupat în istorie și întemeiază spiritualitatea europeană din care vor apare Dante și Rembrandt pînă la zborurile cosmice actuale, dar de evlavie de omul care de cînd se știe își vede măsura, puținătatea, dar și măreția și care se simte implicat în întreg față de care are datorii morale, acest adevăr al evlaviei omului îață-l fiintînd cu cinci milenii în urmă în jurul Roții Olarului.

IOAN ALEXANDRU

Biblioteca în aer liber

Bilci la Văleni de Munte

Gogoși calde, călușei, muzică făcînd să vibreze crunt pielea insensibilă a difuzoarelor — jazz, jazz, hai la circ, hai la pălărioare pe care scrie „Gioni", americănești foc, hai la circ, hai să ne luăm cîte-o planetă. O planetă, asta da ! Cine minte, minte din interes. Ce interes ar avea să mă mintă bietul papagal ce smulge cu ciocul planetele de hîrtie din cutia de pantofi ? Bietul papagal simpatic, ce seamănă atît de bine cu o vrăbiuță dată cu ceva vopsea... Nu, el îmi va spune adevărul, tot adevărul — și de mai multe ori, pentru că, uite, nu mă mulțumesc cu una, cumpăr trei planete o dată. Prima zice : **„Îți place vinul și convorbirile manierelor, aceasta însă nu te împiedică de a lucra, ești iute de mînă, mintea ageră în lucrurile tale. În trebuințele tale ai necazuri cu un neam al tău, acasă ai să te împaci și n-ai să pierzi nimic, cu copiii tăi vei avea mare bucurie, dar cu o fetită vei avea supărări cînd vei mărita-o. Are să-ți ceară avere de care la bătrînețe vei trage bune foloase. Ai să trăiești 98 de ani".** Să trăiești 98 de ani nu e rău deloc, mai ales că o să am ce discuta pînă la adînci bătrînețe : după „convorbirile manierelor" pur și simplu mă înnebunesc ! A doua planetă începe senzațional : **„Sînteți un om foarte bun, dar lumea nu vă cunoaște".** Așa e, ce să mai vorbim ! Continuă : **„Destinul Dvs. ați suferit multe amărăciuni din cauza treburilor dv., dar toate a trecut, o să fiți gelos. O să fiți cunoscut de multă lume și fiecare din rivali o să cadă înaintea dv. Vei trăi 99 de ani".** Sigur că, dacă o să trăiesc cu un an în plus față de planeta anterioară, n-o să mai apuce să vină la înmormîntarea mea nici fiii rivalilor, darmite ei personal. Două cîștiguri aci : vîrsta (99 !) și perspectiva de a deveni un tip gelos, care mi se pare extrem de promițătoare. Cea de-a treia planetă are darul să mă intrige, dar nedumerirea se risipește repede. Zice : **„Planeta i-ți vestește un noroc foarte rar, care îl vei găsi pe neașteptate la toate întreprinderile tale unde vei fi norocoasă. Vecinele dumitale cele mai bune i-ți vor invidia fericirea însă nu pot să ți-o strice. Steaua cu norocul tău i-ți vestește că v-ei trăi cu bărbatul tău ani mulți fericiți. Vei trăi 68 de ani și vei avea 7 copii".** Bine-bine, de acord, o să mă mărit și o să fac 7 copii, dar cu nevastă-mea cum mă descurc ?

Recunoscător autorului acestor minunate scrieri, ținînd toate de ceea ce oribil se numea acum cîțiva ani „genul scurt", să-i compun și eu o planetă : **„Ți se vestește un noroc deosebit : vei renunța la convorbirile manierelor și chiar de mîine o să te apuci să înveți să te exprimi corect. În vorbire. În scris. Te vei căsători cu o profesoară de limba și literatura română și vei avea 8 copii și 56 de nepoți care-ți vor cere toți să le ajuți să-și facă temele la gramatică. Ai să-i convingi că nu se spune „toate a trecut", „a-ți suferit", „i-ți vestește", „v-ei trăi" etc. Vei deveni un mare dușman al stricătorilor de limbă, autori de planete care se tipăresc în zeci de mii de exemplare, și vei muri de oboseală — dar fericit — la 104 ani și o lună, corectînd greșeala cu numărul un milion, găsită în tema scrisă a strănepotului Gică. Vei (era să scriu „v-ei") descoperi cît de utilă poate fi uneori virgula și toate vecinele te vor vorbi de bine. Te vor vorbi de bine chiar și vecinii, și totdeauna corect. La mulți ani !".**

FLORIN MUGUR

Pana de egrete

(urmare din pag. 9)

fantomele printr-un mănunchi de raze frînte — ele răstoarnă destinul tuturor celor ce le privesc — Crapul cel mare poleit cu multă rugină, se oprise în vadul Chirei Chiralina, închegîndu-l și umplîndu-l c-o lumină nesupusă irizărilor. Ducea în trup multe lăncii de fier aruncate în el prin veacuri, iar în buza de jos un snop de undițe și chiar un harpon.

— I-am trimis un om c-o pană de egrete și n-a primit-o. V-o dau dumneavoastră, o vreți ?

Am luat-o și-am ieșit pe malul fluviului. Privind atent am văzut cum Crapul cel mare îndruma puhoaiele de obleți și de carași spre locuri nepîndite de somn și de știuci. Un cormoran, cocoțat pe creștetul lui săltat din val, se uita zăpăcit cum prin toate vadurile Brăilei coborau în Dunăre, într-un amestec confuz și grotesc, toți peștii de sticlă din casele orașului. O dată pe an — și se potrivise să fie acum noaptea aia — au dreptul să învieze, să înoate, să se zbenguie, să facă prada sau să fie înghițiți. După ei, soseau în cîrduri amare și cotite, storși de orice răspundere, alte sute de șuvoaie de pești, dar ăștia erau de nailon și veneau să plutească pe fața apei cu burțile în sus. Și mai venea, ca o batjocură a firii, un strat de pești de lut făcuți de un zeu nesăbuit pe roata olarului. Cred că se răzbuna astfel zeul riurilor care n-au dobîndit favoarea să se verse în Dunăre. Și, împreună cu el, zeul iubirilor trădate, zeul micului cais, galben și nescuturat care n-a străbătut niciodată o livadă cu iarbă verde.

A se ţine minte: în paşnica toamnă a anului 1983, stadioanele nu-i mai încăpeau pe tinerii români în neîntreruptul lor cîntec de veghe pentru libertate, pentru pace, pentru patrie

Alţi 115 000 de spectatori la manifestările Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluţionar

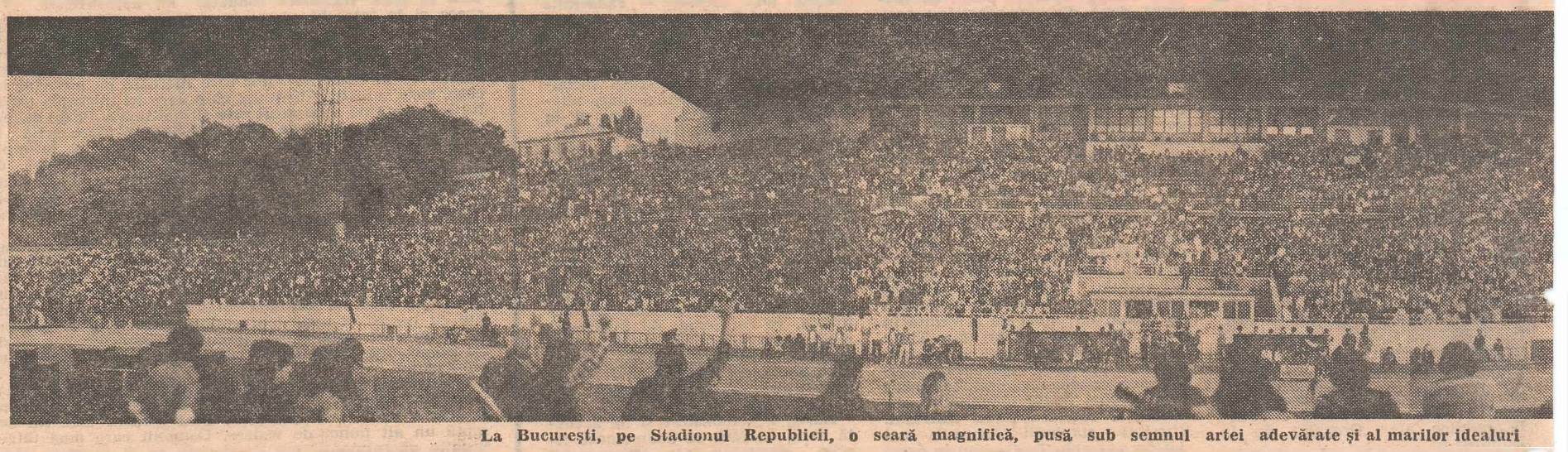

La Bucureşti, pe Stadionul Republicii, o seară magnifică, pusă sub semnul artei adevărate şi al marilor idealuri

La Giurgiu, într-un amfiteatru al păcii

Localitatea : **Giurgiu, 6 octombrie 1983, stadionul din localitate.**
Număr de spectatori : **15 000.**
Calitatea spectacolului : **bună.**
Atmosfera : **în total un spectacol de 85 de puncte. A contribuit la aceasta cu plus dragostea arătată faţă de valorile eterne iar cu minus lipsa de adecvare la unele momente.**

Noutăţi : **Carmen Antal a lansat cu deosebit succes un nou cîntec al lui Adrian Păunescu, „Toate femininele vor pace" şi noua variantă a cîntecului „Să fie pace în lume". De asemenea, Ducu Bertzi a prezentat în premieră compoziţia sa „Salcia din poartă" (versuri Zaharia Stancu). Tot la capitolul piese noi notăm un rock al trupei Iris, „Doar pentru voi", şi cîntecul Tatianei Filipoiu, „Aşteptare". A revenit pe scena cenaclului Mihaela Giurgiu.**

Aportul organizatorilor : **foarte bun.**

Gong pentru un nou turneu al cenaclului începînd, iată, la Giurgiu o nouă serie de întîlniri cu iubitori ai muzicii şi poeziei. Tribuna arhiplină îşi revarsă prinosul pînă în buza scenei. O mulţime de oameni umple pista şi terenul şi chiar de la început, prin exprimarea publicului din Giurgiu, simţim disponibilităţile pe care aveau să le dovedească în desfăşurarea manifestării noastre. Un recital mai larg ca de obicei a avut Tatiana Filipoiu, chiar în deschidere. După momentele de umor susţinute cu vervă de Nicolae Cenan şi Ducu Bertzi, alternînd în repertoriul său cîntece maramureşene şi cîntece din repertoriul internaţional, adăugînd la acestea compoziţii apreciate pentru bunul lor gust, putem realiza în mic imaginea marii varietăţi pe care o impune Cenaclul Flacăra în acţiune. Din păcate, intenţia noastră de a face loc mai mult poeziei, profitînd de prezenţa actorului Mihail Stan, se loveşte de obstacolul ridicat de obtuzitatea unora. Larma generată de aceştia este greu de suportat, fapt ce decide scurtarea programului la doar o singură poezie în loc de trei promise iniţial. Curînd vom avea şi alte motive pentru a putea considera întemeiată aprecierea finală a spectacolului cu doar 85 de puncte. O petardă aruncată din tribune, exteriorizare condamnabilă chiar şi la manifestările sportive şi cu atît mai mult la cele culturale, ne face să simţim securitatea oamenilor şi a spectacolului în pericol. Astăzi cînd cluburi sportive plătesc pentru nesăbuinţa aşa-zişilor lor „suporteri" trebuie să ne ridicăm cu vehemenţă împotriva acelora care „din prea mult entuziasm" uită convenienţele, interesele generale, binele tuturor. Se acţionează rapid ca toţi oamenii să stea doar în perimetrul din care se putea auzi încercînd să eliminăm astfel o permanentă sursă de neatenţie în care s-ar fi putut pulveriza fluidul acestui spectacol. După grupul Poesis, care-şi încheia recitalul său cu binecunoscuta piesă a Beatles-ilor, „Get back", trupa Totuşi, prin valul de tinereţe revărsat de cîntecele sale, a reînviorat atmosfera. O revelaţie în această seară — bateristul grupului, Radu Popescu, care, după ce fusese înlocuit în spectacolul ultim de la Bucureşti, se îndîrjise acum într-atît încît reuşea să ne uimească pe toţi. Afirmaţia lui Adrian Păunescu că există o generaţie deosebit de înzestrată, lipsită de prejudecăţi, un nou val urcînd cu rapiditate în conştiinţa oamenilor, este fondată pe exemplele atît de convingătoare pe care le oferă Cenaclul Flacăra azi. Iată, după Andrei Păunescu de mai multă vreme locul întîi în topurile de preferinţe stabilite în diferite locuri prin opţiunile publicului, Carmen Antal dovedea şi în această seară forţa acestui fenomen. Noul cîntec al lui Adrian Păunescu, „Toate femininele vor pace", era prin sensibilă interpretare „făcut al oamenilor" aşa cum se întîmplă de obicei cu şlagărele autentice. Refrenul acestui cîntec, „Să fie pace şi să ne iubim", reluat de toată asistenţa, este o adevărată lecţie de competenţă, de conştiinţă politică, de dăruire artistică. Se scandează dintr-o pornire lăuntrică, sinceră, adevărată „Ceauşescu — Pace" şi simţim că aici, la Giurgiu, soarta lumii este în grija oamenilor buni. Acum stadionul acesta arată excepţional, ca un „amfiteatru al păcii planetare". În aceste momente publicul din Giurgiu ar fi meritat nota maximă. Şi pentru că atmosfera era fertilă am făcut o reparaţie ce se cuvenea. Mihail Stan a revenit şi a fost primit pe măsura marelui său talent, recitînd din creaţia poeţilor Viktor Sivetidis şi Romulus Vulpescu, Marin Sorescu şi Evgheni Evtuşenko. Mai notăm că la „Jurămînt la Putna", unul din cîntecele noastre emblematice, s-a instituit o competiţie între cei aflaţi în tribună şi cei aflaţi pe gazon. A cîştigat tribuna care ne-a apărut la nivelul notei maxime. „Iancu la Ţebea", adoptat şi ca nou semnal al cenaclului, a fost cîntat de toată asistenţa la capacitate de vîrf. Cîteva reveniri au premers recitalurilor ample ale lui Ştefan Hruşcă şi Vasile Şeicaru, intercalate de Flapo şi Costas Caracostas, punctînd într-o manifestare caldă în multe dintre momentele ei ideea că şi prin cultură trebuie şi putem fi slujitorii marilor aspiraţii ale României spre înţelegere şi pace, cultivînd prin cîntec patriotismul revoluţionar, arta pusă în slujba omului.

Ploieşti, ca o mare pictură a veacului

Localitatea : **Ploieşti, 7 octombrie 1983, Stadionul Petrolul.**
Număr de spectatori : **20 000.**
Calitatea spectacolului : **excepţională.**
Atmosfera : **fantastică. Publicul ploieştean nu s-a dezmînţit nici de această dată împlinind prin participarea sa un spectacol de 100 de puncte.**

Noutăţi : **au debutat pe scena cenaclului surorile Alice şi Oana Ionescu (14 şi 15 ani) şi Dana Vişan (15 ani). Au revenit Gigi Ciobanu şi Lucian Bosoancă. În total bune şi foarte bune prezenţele prahovenilor pe scena cenaclului nostru. Au revenit de asemenea Sanda Lăcătuşu, din Cluj-Napoca şi Valeria Gramaticu, din Bucureşti. Adrian Păunescu a scris şi a citit „Rana Eminescu".**

Aportul organizatorilor : **foarte bun.**

Stadionul din Ploieşti este un vulcan de tinereţe. Aşa îl ştiam şi tot astfel ni s-a arătat şi acum. În tribună o lozincă traduce focul acestei arderi : „Să îndrăznim să facem noi / Un pămînt fără păcate / Sub aceste trei idei / Lumină, Luptă, Libertate !". Întreaga atmosferă o exprimă pe larg. Primim la scenă o cutie din care se va înălţa spre seninul cerului un porumbel al cărui simbol este astăzi nu doar un scump ideal dar şi mai mult un imperativ suprem. În tribună apare înscrisul tricolor, ca şi eşarfa agăţată de piciorul acelui porumbel : „Lumină", „Luptă", „Libertate", „Pace". Cîntăm „O şansă păcii" iar glasurile puternice ale celor prezenţi arată tuturor că politica de pace a României se sprijină pe voinţa întregii ţări, pe vocaţia de bine a acestui popor. Ne bucurăm că sînt prezenţi şi cîţiva colegi chinezi de la agenţia de presă „China nouă" veniţi să vadă pe viu manifestarea noastră despre care ştiau din auzite. Aveau acum ocazia să constate singuri felul în care tinerii din România se manifestă, se exprimă liber, afirmîndu-şi idealurile, dreptul la viaţă. Asistăm la o superbă manifestare de prietenie a tribunei care scandează impresionant : „România — China". Avem să cîntăm pentru România eternă şi pentru Libertate. Un portret al preşedintelui Nicolae Ceauşescu se înalţa peste falduri tricolore ca o dovadă de dragoste sinceră din partea acestor oameni. Şi ca la un semn mii de făclii s-au aprins arătîndu-ne ochilor „o mare pictură a veacului". Impresionantă ni s-a părut diversitatea paletei exprimărilor acestui colos de frumuseţe. L-am simţit adus la condiţia unei săli intime ascultînd şi cîntînd dorurile noastre scumpe, hohotind de rîs, molipsindu-se de umorul celor de la grupul Mesaj, uitînd de orice reţineri odată cu tînărul Ovidiu Haidu cu „Puştoaica", un cîntec al unui coleg de-al său — Rareş Saghin (dovadă că oamenii au astăzi nevoie parcă mai mult ca oricînd de sentimentalism şi candoare), scandînd cu spontaneitate pentru unitate naţională, pentru libertate şi pace. Carmen Antal are şi aici o evoluţie bună iar „Toate femininele vor pace", cîntat prima oară la Ploieşti este reluat ca şi cînd ar fi fost cunoscut de cînd lumea. Momente emoţionante au loc atunci cînd prin difuzoarele instalaţiei noastre se aude deodată muzică din China prietenă. Cîntăm „Să fie pace în lume" şi ne despărţim de oaspeţii noştri într-o atmosferă extraordinară. Adrian Păunescu se retrage pentru a-i asculta pe cei cîteva zeci de aspiranţi la scena cenaclului, în timp ce spectacolul curge în nota sa obişnuită. Un incident cu o petardă aruncată în scenă ne întristează dar ne şi prilejuieşte curînd după aceea dovada unei conştiinţe colective superioare. Cine n-ar fi cedat scandărilor disperate prin care ni se cereau scuze ? Am continuat deci fără modificări de program. La „Clopotul reîntregirii", împreună cu Ştefan Hruşcă, Prahova a sărbătorit divin Marea Unire. Mii de făclii ardeau reflectate parcă într-o mare fără seamăn cu infinite străluciri dintr-un străfund de spirit şi simţire. La recitalul lui Vasile Şeicaru, în acordurile cîntecului „Iancu la Ţebea", desluşim în tribună portretul Craiului munţilor şi apariţia sa este parcă o alcătuire din vechimi de istorie. După Vali Şerban cu „Din nou Beatles", „Dor de Eminescu" este o probă la care publicul minunat de pînă acum are o primă, dealtfel singulară, cădere. Vor cere cîntece de dans şi, pentru a-i pune în situaţia de a înţelege eroarea pe cale de-a o face, unele din cîntecele noastre mai mişcate vor fi reluate pînă la voită saţietate. După ce convins că lecţia aceasta a fost înţ „Dor de Eminescu" a fost „o perbă spălare a unei mici e într-un spectacol general de 100 ale cărui scăderi au fost compen de vîrfurile sale situate toate peste aş tă limită. Ploieşti a fost astfel întru parea nu doar a unui coridor între B reşti şi munţi ci a unei vetre de oa sănătoşi, frumoşi şi extraordinari. Ne despărţit de ei parcă smulgîndu-ne tr-o îmbrăţişare în care riscam să ne focăm. Şi asta nu e doar o figură de ci o realitate încă fierbinte şi tulburăt

Bucureştenii au adeverit ideea de tinereţe la români

Localitatea : **Bucureşti, 8 octo 1983, Stadionul Republicii.**
Număr de spectatori : **25 000.**
Calitatea spectacolului : **foarte bun**
Atmosfera : **fantastică. De această bucureştenii au obţinut 100 de p**
Aportul organizatorilor : **foarte**

De multă vreme Cenaclul Flacăra mai susţinut un spectacol pe un st bucureştean. Şi chiar dacă am mai spectacole în aer liber, presărate în celor susţinute în Capitală, de multă me, din cauza insuficienţei spaţiului port cu numărul mare al cererilor de ticipare la manifestările noastre, nu avusese loc un spectacol ca acesta cărui premise să certifice prin ele împlinirea ce avea să decurgă cu n tate din ele. Tribunele pline pînă la pe raza comunicării noastre aveau să teze prin coerenţa exprimării lor în măsură modalitatea de desfăşura manifestării. Iată, ne gîndeam să înc cu „Zurgălăul", cîntecul Mihaelei Po scris pe versurile poetului Nicolae al cărui mesaj pacifist să troneze a întregii manifestări dar tribuna noastră, cîntînd cu toată forţa simţeam în stare a impus scenei „Să fie pace în lume / Să fie pa Pămînt". Îl reia tînăra Carmen An putem consemna deja prima imagin semnificaţie a serii, imaginea entuzi lui angajat al tinerilor bucureşteni. pe care o constituie peste tot rece poeziei este trecută cu bine de un care de această dată n-o face doar tr-o bună disciplină cît mai ales di cere. Predispoziţia lor îi este transm lui Mihail Stan care pare acum formă de zile mari. Şi tot tribuna, după aceea avea să dicteze scenei

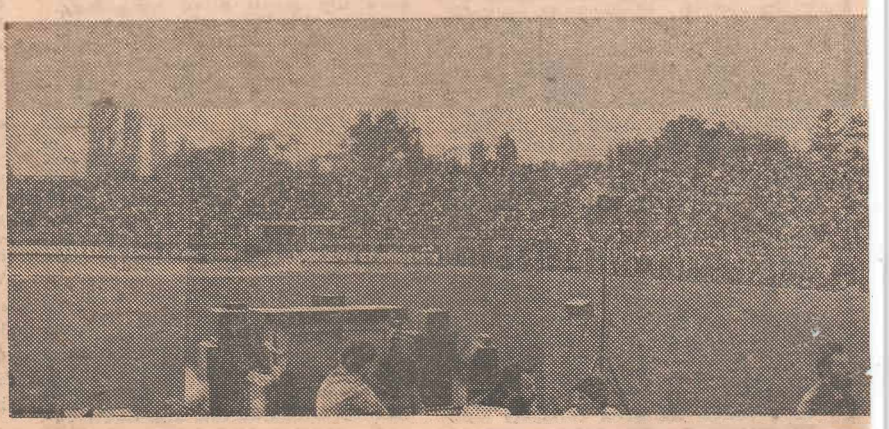

Cîntînd pentru libertate şi pace, pe

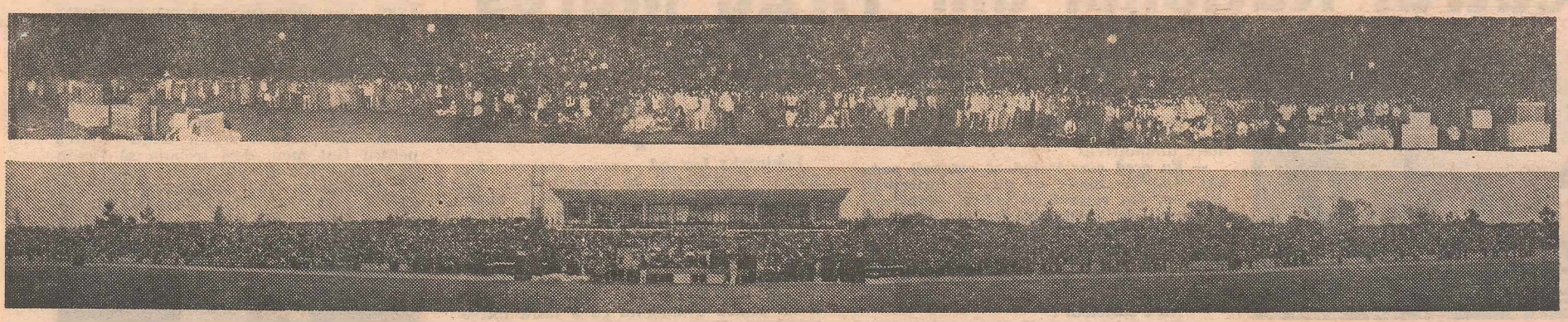

La Cîmpulung Muscel și Pitești, tribunele arhipline și-au unit glasurile și conștiințele, exprimîndu-și bucuria de a trăi într-o Românie liberă, independentă și fericită

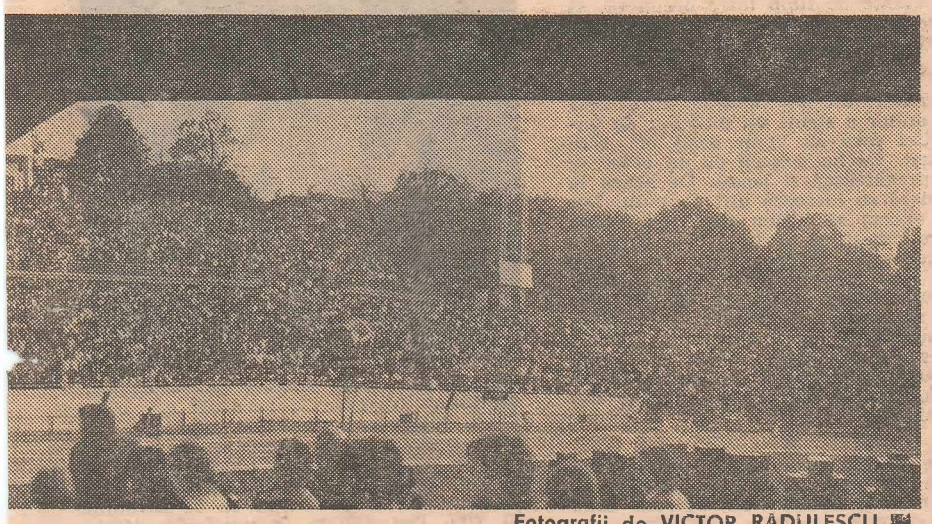

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

„Să fie pace în lume". Vom cînta împreună apoi, tot ei vor fi aceia care cîndînd „România, România", ne vor determina să cîntăm pentru țară, pentru președintele Nicolae Ceaușescu. Și chiar dacă anunțăm cîntecul „Căciula", dacă tinerele au scandat „Dezarmare — Pace", „Ceaușescu — Pace" nu ne-a fost greu să schimbăm programul oferind oamenilor exact ceea ce voiau și simțeau în acele momente. Arpad Domokoș este foarte bine primit de bucureșteni ca un răspuns la calomniatorilor de aiurea care neagă împotriva oricărei realități forța unității noastre naționale. Iris și Ovidiu Haidu, o veche și binecunoscută și un cvasidebutant obțin același succes într-o competiție a generațiilor ce rămîne mereu deschisă. În memoria lui John Lennon, un luptător pentru pace cu mijloacele artei, trupa Sapo cu Jerry Schwartz solist vocal cîntă „Yellow submarine", Ducu Bertzi „Let it be" și Vali Șerban „Din nou Beatles". Atmosfera este în continuare exemplară. La masa cenaclului pe două mere, ele îngemănate simbol de generozitate afectivă, cineva a scris în chiar substanța lor : „Iubiți-vă" pe unul, „Pace" pe celălalt. Salutăm prezența și la acest spectacol a unor oaspeți chinezi, membri ai ambasadei și ai agenției de presă „China nouă". Acorduri ale unui cîntec chinez aduc mai aproape de sufletele noastre orizontul țării prietene. Pe acest fundal se scandează cu emoționantă spontaneitate : „România — China, Pacea și Lumina". Ionuț Văduva face și el să plece din cutia de sunete a interpretizatorului său un cîntec chinez. Apoi Carmen Antal reia refrenul „Să fie pace în lume" și tot stadionul este acum un singur glas. Reluăm „O șansă păcii" și „Trăiască România". Tot atunci primim cel mai emoționant mesaj, un Tricolor pe care stă scris în fiecare dintre culorile sale : „O șansă vieții, o șansă șansei", „Give peace a chance" și „O șansă Cenaclului Flacăra în lume". Dar iată și un bilet dintre multele foarte frumoase ale acestei seri, semnat simplu „Un tînăr din publicul adevărat al cenaclului" : „Aici, acum și veșnic este locul cetățenilor români ! Ardem ca o flacără și cu flacăra" pentru România, pentru cultura ei, pentru locul de onoare al românilor într-o nouă ordine pacifică internațională. Noi sîntem patrioți ! Iubim viața!" Impresionantă ni s-a părut în acest context recitarea poemului „Repetabila poveste" de și cu Adrian Păunescu. Ștefan Rușcă a prelungit fiorul acestei poezii printr-un emoționantul cîntec „Rugă pentru părinți" continuîndu-și recitalul așteptat aici ca pretutindeni cu aceeași îndreptățită bucurie. O nouă dovadă de implicare în actul artistic, de conștiință revoluționară primim la cîntecul lui Valeriu Sârbu, elevă a Liceului „Viitorul" al cărui refren, „Să învățăm ce-nseamnă omenia / Și comuniști să învățăm să fim", este de-a dreptul mobilizator. Se scandează din nou „România, România" și vom cînta „Cîntec pentru Tricolori", apoi „Treceți batalioane române Carpații". Cîntecele de țară, „Clopotul reîntregirii" și „Jurămînt la Putna" sînt cupole vii peste lumina pornită doar din sufletele și inimile oamenilor. Mariana Șarba și Ducu Bertzi aduc acestor tineri dintr-un București „ca o Românie concentrată" cîntece ale Maramureșului. Simțim tot mai mult în manifestarea tinerilor cum se împlinește dezideratul nostru mai vechi de a avea la București o seară magnifică. Și ce poate fi mai minunat decît ca oamenii să fie uniți sub aceleași idealuri de adevăr și iubire. Ne amintim de cuvintele lui Nicolae Bălcescu, „în junie este entuziasmul lucrurilor mari și devotamentul pentru adevăr". Aceste cuvinte au fost scandate de întreg stadionul bucureștean, măsură pentru competență și profunzime redînd în această seară publicului Capitalei locul pe care-l merită în inimile noastre. Am regăsit aici publicul amiral al cenaclului.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Un fel de croism, la Pitești

Localități : **Pitești, 9 octombrie, Stadionul 1 Mai ; Cîmpulung Muscel, 10 octombrie, Stadionul 23 August ; Curtea de Argeș, 11 octombrie, stadionul din localitate.**

Număr de spectatori : **20 000 la Pitești; 20 000 la Cîmpulung ; 15 000 la Curtea de Argeș.**

Calitatea spectacolelor : **extraordinar la Pitești, punctajul obținut de publicul piteștean fiind maxim, 100 de puncte; foarte bun la Cîmpulung, doar graba unora determinîndu-ne să scădem nota la 90 de puncte ; la Curtea de Argeș, inconstant dar, în ultima sa parte, foarte bun. Nota publicului : 80 de puncte.**

Atmosfera : **excelentă la Pitești ; de sărbătoare la Cîmpulung ; la Curtea de Argeș, în prima parte, stingheritoare datorită condițiilor improprii și afluenței deosebite, excepțională în a doua parte.**

Noutăți : **au cîntat la Pitești surorile Rădulescu, Veronica Nichifor și Liliana Dumiță, Constantin Chiva, Daniela Năstăsoiu și Miruna Georgescu (5 ani) ; la Cîmpulung Geanina Munteanu (11 ani) foarte bine. A revenit Anca Heroiu. Poetul Adrian Păunescu a scris și a recitat poezia „Greaua zidire".**

Aportul organizatorilor : **foarte bun.**

Spectacolul de la Pitești a început cu o bună participare dar departe încă de nota în care eram obișnuiți aici. Porumbelul sosit pe masa cenaclului, simbol al aderiunii la chemarea înflăcărată a tovarășului Nicolae Ceaușescu la apărarea păcii pe planeta Pămînt, a ridicat mult cota spectacolului. Din acest moment în care cîntecele de pace s-au făcut auzite, prin intermediul foarte tinerei cîntărețe Carmen Antal, întreg spectacolul s-a sprijinit pe comuniunea sufletească creată în jurul acestei mari idei de pace și libertate. Publicul piteștean scandează minute în șir „Ceaușescu — Tinerii", „Ceaușescu — Pace", dovadă că în jurul unei mari năzuințe sprijinite de garantul libertății noastre, „în fiecare conștiință există cîte o pancartă".

Spectacolul de la Pitești, în amploarea și căldura sa, a fost incontestabil un exercițiu istoric. A început o furtună rea, cu ploaie și spic de ninsoare. Boxele au fost clătinate. Dacă la o oră cînd vremea nu mai era alături de noi, cum dealtfel s-a întîmplat deseori în istorie, tinerii fluturau cu mîndrie supremele drapele tricolore sau ridicau drapele ale partidului nostru, dacă la cîntecul lui Valeriu Penișoară, „Cuvîntul lui Ion Roată către Divan", strigau „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească" ca imediat tot ei să dea tonul la „Hora Unirii", dacă la „Dor de Eminescu" au ridicat un portret al Domnului limbii noastre, Mihai Eminescu, dacă în condițiile unei toamne aspre care își cerea pe deplin drepturile tinerii Piteștiului au rămas să-și cînte cîntecele de dragoste înseamnă că într-adevăr generațiile născute în ultimii 18 ani sînt crescute într-adevăr în cultul eroismului și adevărului, în cultul compatibilității necesare dintre vorbă și faptă. Arta adevărată pe care oamenii și-o însușesc își are rolul ei determinant în acest sens iar ideea de „a trăi pentru oameni și ei să trăiască pentru ideile mari" își găsește încă o dată pe deplin justificarea căci jertfa în slujba binelui omului este de-a pururi blîndă condamnare pe care o poartă susținătorii adevăratei culturi.

Cum în acea noapte soarele nu mai putea să apară, la Pitești au reapărut doar stelele, la „Rugă pentru părinți", pentru a saluta din univers un oraș planetar — Pitești.

Sărbătoare în Muscel

A doua zi vom poposi în Cîmpulung Muscel, „Țară a Moților Munteniei". Toamna ne apasă pe suflete cu auriu după ce abia scăpasem de culorile de carnaval în care s-au îmbrăcat livezile de mere ale Argeșului. Seara parcă vine mai repede și frigul e aproape năpraznic dar nu ne va împiedica să desfășurăm un spectacol care se anunță dificil prin afluența mare de public, aflat pe tot locul care prezenta o înălțare dătătoare de bună vizibilitate. Extraordinar spectacolul. Condițiile atmosferice (3 grade la ora 20, 2 grade la orele 22) nu alterează cu nimic calitatea spectacolului. Și totul mergea la un total de 100 de puncte dacă unii dintre minunații spectatori musceleni ar fi îngăduit întîi să plece oaspeții... Păcat dar în orice condiții lecțiile de etică sînt valabile. Chiar și cu acest mic incident, Cîmpulung Muscel a intrat hotărît pe lista marilor orașe. Modul cum s-au comportat de-a lungul a 6 ore și jumătate ne-a determinat să-i așezăm la loc de cinste între prietenii noștri de suflet. Un moment dintre multe altele semnificativ la „Clopotul reîntregirii", clopotele din orga admirabilului Ionuț Văduva nu au putut să se audă, prilej pentru poetul Adrian Păunescu de a ne reaminti că și de-a lungul istoriei au fost perioade asemănătoare. Coincidență bizară dar iată că istoria se repetă uneori sub diferite forme.

Mult stoicism și sete de cultură ne-au relevat spectatorii musceleni. Dacă toate acestea erau duse la bun sfîrșit, azi erau printre cei mai buni. (A.P. a anunțat că spectacolul se va încheia peste 2 minute.) Oricum, am reveni cu drag pe aceste dulci meleaguri, printre, sîntem convinși, prieteni adevărați.

Încrederea în oameni a fost hotărîtoare

Spectacolul de la Curtea de Argeș poate fi împărțit în două părți distincte : prima pînă la ora 21, cea de-a doua după ora 21 cînd spectacolul a cunoscut o vertiginoasă ascensiune în calitate și desfășurare, momentul-cheie fiind recitalul lui Vali Șerban, din care piesa „A plecat motul în țară" a cunoscut cel mai mare succes, fiind cîntată de public ca nicăieri. Organizarea depășită de numărul mare de spectatori ni s-a părut ca inexistentă și numai cuvîntul hotărît al conducătorului cenaclului a repus lucrurile în starea lor normală. Decis să facă totuși dintr-un spectacol care amenința să se prăbușească în neantul superficialului, un mare spectacol, Adrian Păunescu reușește să-i convingă pe toți cei prezenți că spectacolul, chiar desfășurat pe stadion, în aer liber, are regulile sale. De-abia din acest moment se poate cînta „Iancu la Țebea", de-abia acum sînt cu adevărat recepționate și preluate cîntecele noastre de publicul spectator. Ca simplu cronicar al acestei seri, nu voi putea să reamintesc în întregime fenomenul transformării publicului care, la ora 22, era cu totul și cu totul altul. Cu totul o altă participare, o altă manifestare. Să fie mitul care ne apasă aici, de jertfă a ființei iubite, repetabil și în această seară ? Se prea poate, dar parcă uneori jertfa e prea mare. În această seară, cel ce conduce manifestările noastre a încercat de două ori să remonteze spectacolul și doar a doua oară încercarea i-a fost încununată de succes. I-am simțit dorința de-a demonstra spectatorilor din Curtea de Argeș că sînt totuși capabili de o mare trăire. Și astfel, după ora 21, atmosfera excelentă a determinat și repetarea unor momente, spectatorii argeșeni fiind la înălțime, lumea dansînd pe stadion la „Sîrba în căruță", felul în care au cîntat „Dor de Eminescu", toate momentele pînă în finalul spectacolului s-au desfășurat, de fapt, la o înaltă cotă de vibrație. Cu jertfe, cu renunțări, cu reveniri, cu bucurii nemăsurate, spectacolul de la Curtea de Argeș a fost, în totalitatea lui, ca viața. Trebuie să mai revenim o dată, cel puțin, în aceste locuri, acum fiind create toate premisele. Încheiem la Curtea de Argeș turneul nostru prin Argeș, stagiune încărcată de frumoase evenimente, cu adînci semnificații în viața oamenilor din aceste locuri.

Cei mai tineri, Carmen Antal de la Liceul Decebal din Deva, Ovidiu Haidu de la Liceul industrial nr. 2 din Brașov, Anca Heroiu de la Liceul Vlaicu Vodă din Curtea de Argeș, Andrei Păunescu de la Liceul Zoia Kosmodemianskaia și Ioana Păunescu de la Liceul de artă Nicolae Tonitza din București, pentru prezența cărora mulțumim școlilor care ni i-au dat, se vor întoarce la orele de clasă obosiți și glorioși. Ei au participat la un orar de conștiință în cadrul căruia și-au făcut cu prisosință datoria. Unele din cîntecele lor vor fi preluate de noi ceilalți iar cînd orarul școlar va fi mai puțin aglomerat îi așteptăm din nou în cenaclul ai căror membri de drept sînt. Dealtfel, A.P. crede și a susținut asta public că iarna apropiată va găsi altfel cenaclul. Probabil o schimbare de serie.

DUCU BERTZI

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele : 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124.

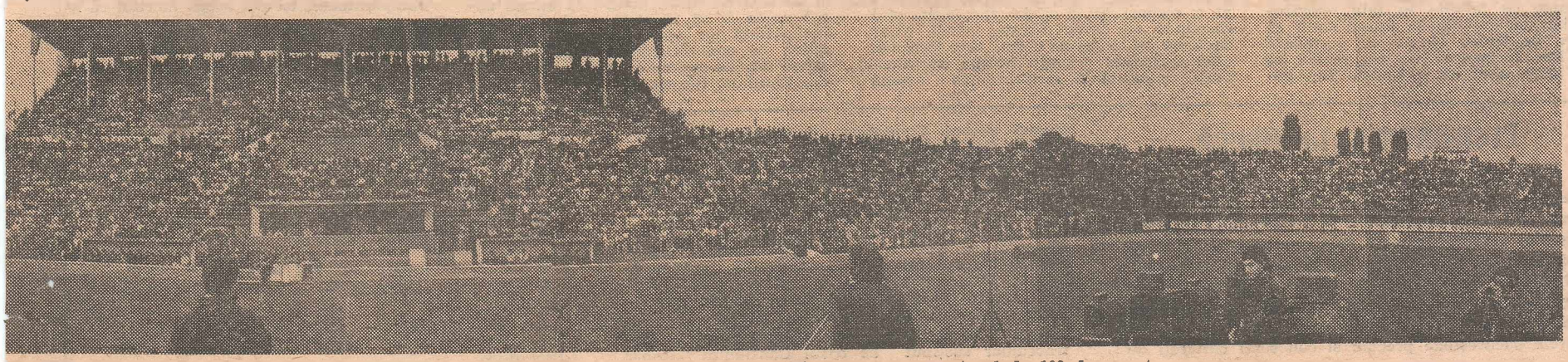

ul destinului național, publicul ploieștean, competent și fierbinte, a îndeplinit prin participarea sa un spectacol de 100 de puncte

Teatrul Național din Tîrgu Mureș

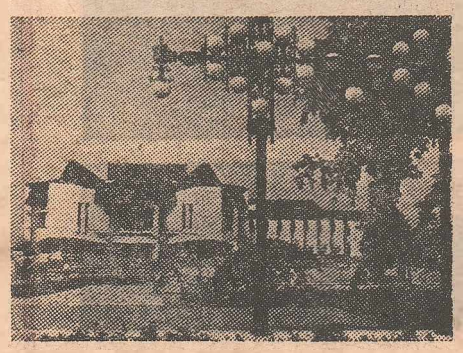

(urmare din pag. 9)

nal din Tîrgu Mureș se și află într-un moment neprielnic. Sper că nu vreți să înțeleagă asta ?

— Nici pe departe. Cînd acești cititori vor deveni spectatorii noștri ei vor descoperi starea exactă a teatrului nostru. Ea nu este nici extraordinară, dar nici de compătimit. Că avem niște probleme, asta e altceva.

— Spuneți-le acum !

— Poate că noi ne-am obișnuit să montăm numai cu regizori mari, cu Ciulei, Harag, cu Dan Micu și acum ne lipsesc. Dar ne lipsește și suflul adus de regizorii tineri și de actorii tineri. Nu i-am mai văzut de mult. O îndrăzneală artistică în plus nu ne-ar strica deloc.

Și cu regizorii tineri e la fel. Tare mult mi-aș dori un regizor tînăr care să-mi dea sentimentul că m-am „anchilozat" artistic, că nu știu nimic, care să mă relanseze într-o competiție cu mine însumi.

Kinkses Elemèr

„În esență, o seară de teatru e o formă superbă prin care oamenii se simt împreună"

— Încercați să definiți perioada pe care o traversează acum teatrul dumneavoastră !

— Ea este una de mari transformări în structura vieții teatrale din toată țara. În acest timp se și pierd unele lucruri, dar se și cîștigă ceva. De acum înainte nu ne vom mai putea permite de-a juca pentru săli goale. Aceasta cere de la noi schimbarea opticii în multe aspecte, inclusiv în montarea unei piese de Shakespeare, Caragiale sau Lorca.

— În ce sens ?

— Va trebui să lucrăm mai repede, mai bine, mai eficient. Va trebui ca actorii să vină pregătiți de acasă. Ne vom consuma mai mult decît pînă acum, vom arde mai mult.

— La început vă propuneam radiografia momentului teatral cu referire la Teatrul Național din Tîrgu Mureș al cărui director artistic și sînteți. Dar dv. v-ați referit doar la general.

— Nivelul teatrului nostru, față de acum 2—3 ani, e în sensibilă creștere.

— Unii vă împărtășesc punctul de vedere, alții dimpotrivă.

— Trebuie să știți că nu există actor fericit. Actorul este ca un copil mare. Orice se întîmplă în jurul lui, dacă nu e distribuit și el, i se pare că nu e bine. Probabil cei care joacă mai puțin se îndoiesc.

— Nu neapărat. Un asemenea punct de vedere l-am reținut și la unii oameni din afara teatrului.

— Poate că au și ei dreptate. Noi de ani de zile ne străduim să aducem pe scena noastră marii regizori ai teatrului românesc. Un regizor de prestigiu poate însemna enorm. Dar aceștia preferă Bucureștiul.

— Nu știu dacă ați aflat, dar și dumneavoastră sînteți considerat un mare regizor !

— Să trecem peste asta. Poate că și noi am greșit cu Melania Ursu sau cu Constantin Codrescu. Cred că ei n-au rămas cu noi și din vina noastră.

— Prin ce-ar trebui să se deosebească acest teatru de celelalte ?

— Prin nimic. A face teatru demn înseamnă același lucru și pe scenele de la Bulandra sau de la Timișoara. Teatrul are menirea de-a face viața mai frumoasă, dar nu prin menajare, ci prin focul luptei, al gîndirii. În esență, o seară de teatru e o formă superbă prin care oamenii se simt împreună într-o perioadă cînd în lume există riscul de-a ne închide cu familia în fața televizorului. Iar noi trebuie să facem totul ca noțiunea de teatru să nu se degradeze deloc. Dar încercarea de a-l păstra ca pe un lucru sfînt nu e ușoară. Din păcate, pe zi ce trece sînt mai puțini nebuni frumoși și mai mulți meșteșugari care nu trăiesc pentru teatru, ci din teatru.

— Dacă mîine ar trebui să deveniți funcționar ce-ați face ?

— Nu cred că ducem lipsă de funcționari, dimpotrivă.

— Eu cred c-ar trebui să refuzați pentru simplul motiv că nu vă pricepeți. Apropo, am reținut că sînteți puțin nemulțumit de spectatori. De cei mureșeni sau în general ? De ce-i certați ?

— Pentru mulți dintre ei teatrul a devenit dintr-un loc de gîndire, de meditație, un loc de distracție. Vin la teatru să se destindă.

— Nu e suficient ?

— Eu cred că nu. Gustul pentru facil ne trage și pe noi spre superficialitate. Jucăm din ce în ce mai puțin Sofocle, Cehov, Lorca etc. și montăm din ce în ce mai des comedii muzicale, adaptări muzicale. Dar acum nu pot regiza o piesă care să mă exprime pe mine și concepția mea despre lume. Acum trebuie să mă gîndesc la teatrul pe care-l servesc. Nu-i pot trăda interesele. Nu știu dacă acum, montînd **Antigona**, aș aduce spectatori.

— Ce n-ați dori să se spună despre teatrul din Tîrgu Mureș ?

— Că e mediocru și provincial !

★

Monica Ristea : Niciodată nu mi-am dorit alt teatru din țară. Înainte de-a fi studentă, cînd eram elevă la liceul de artă în clasa de pian, poezia devenise a doua mea natură. La un moment dat am fost selecționată pentru un spectacol și de la primele aplauze pe care le-am cîștigat cu **Adolescenții** de I.C. Cătină m-am legat de acest teatru care are o trupă pe măsura construcției sale. Și a numelui său. Eu dacă mă atașez de un grup de oameni, de o idee, n-aș mai putea să încep altă poveste de dragoste în care nu numai cred. Chiar dacă

mi-am început viața de actriță cu un rol ingrat sînt în situația de-a face comediei o declarație de dragoste și una de atașament față de o instituție culturală pe a cărei scenă m-am format și care m-a primit fără nici o ezitare.

Alexandru Făgărășanu : Mă bucur că sînt printre cei care, cu mulți ani în urmă, am pledat pentru existența unui Teatru Național la Tîrgu Mureș. Ulterior, Tompa Miklos a îmbrățișat ideea și a susținut-o pînă cînd ea a prins viață. Și după 20 de ani, din care două treimi i-am trăit pe scenă sau în teatru, pot spune că el a fost chiar viața mea și este tot ce mai pot da din ce mi-a mai rămas ca putere artistică. Eu joc și-n piesele regizate la secția maghiară și pentru mine întîlnirile cu publicul mureșean sînt totdeauna niște sărbători. Teatrul acesta și-a cîștigat denumirea de teatru național prin muncă și seriozitate, prin spectacole de marcă. Aș dori din tot sufletul ca publicul, care uneori ne lipsește, să fie alături de noi. Un teatru în care nu e viață decît pe scenă nu e teatru. Și multe cadre didactice, mulți ingineri și tehnicieni au renunțat la această bucurie. Păcat. Și un păcat și mai mare este că nu încearcă să le prilejuiască o asemenea întîlnire nici copiilor lor.

★

Lohinszky Lorand — artist emerit : Am mereu sentimentul că teatrul este în declin, că atmosfera nu e grozavă. Poate că eu sînt prea bătrîn, de modă veche, că tînjesc după atmosfera de muncă de pe vremea monștrilor sacri ai teatrului din Tîrgu Mureș, Belly Ferenc, Szabo Ernö, Köszegi Margit și Kovacs György. Eu sînt ateu dar pentru mine a intra într-un teatru e sinonim cu a intra într-o catedrală. După mine teatrul ar trebui condus cu foarte mari pretenții față de spectacol, cu punctualitate, ca să nu fie mari distanțe de timp între premiere, să aibă mereu o generație de actori tineri, bine pregătiți. O generație veche de tehnicieni se apropie de pensie și cei care vin ar trebui crescuți cu grijă. Era aici un recuziter, un om minunat care de-a lungul anilor a strîns un mobilier de valoare. Cei care au venit după el l-au deteriorat. Eu nu concep ca un actor să nu se pregătească și acasă. De aceea la o premieră se lucrează atît de mult. Îmi doresc enorm să jucăm cele mai bune piese românești și străine, cele care ridică probleme acute pentru existența omului contemporan. Din păcate, jucăm prea multe piese vechi, de pe la 1890-1910 și nu mă refer la Cehov ci la piese și la autori mediocri. Doresc ca acest teatru să fie un teatru ideal, să avem toată buna credință, să tindem spre asta și să luptăm să nu pierdem nimic din ce-am cîștigat.

★

Vasile Vasiliu : Cu ani în urmă presa centrală nu omitea nici un spectacol al teatrelor din provincie iar acestea erau extrem de preocupate de imaginea lor la public. Și asta le crea sentimentul că poziția geografică nu le afectează cu nimic poziția în viața teatrală. Dar acum evenimentele artistice ale teatrelor din afara Bucureștilor nu mai constituie subiecte de dezbatere. Actorul teatrelor din țară nu e curtat nici de radio, nici de televiziune, nici de film. Ca atare, el are și mai puține satisfacții și e mai puțin cunoscut. Dacă televiziunea ar acorda încredere organizării unor programe de divertisment pe rînd cîte unui teatru, acesta ar fi interesat să demonstreze că potențialul lui artistic depășește granița celor 200 de kilometri de la sediu, pe unde se învîrte în turnee. Spectatorul are nevoie de vedete. Iar tinerii actori se visează vedete și migrează spre București. Și acolo mulți îmbătrînesc tot ca tinere speranțe. Pe cînd posibilitatea de-a dobîndi un asemenea statut și la un teatru din afara Capitalei ar atrage și spectatori și ar crea posibilitatea ca pe afișele teatrelor din provincie să apară nume mari.

Adam Erszebet : Cîțiva ani în care am avut mai puține satisfacții artistice m-au determinat să iau totul pe cont propriu. Așa s-a născut primul meu recital. Îmi era teamă și la primul spectacol îmi simțeam inima în gît. Cînd, la al douăzecilea spectacol, sala rămînea plină, mi-am dat seama că prin această modalitate, cu bani puțini, cu un decor sumar se poate realiza o fericită comunicare cu spectatorii. Aceste recitaluri mi-au adus satisfacții enorme, cu ele am făcut înconjurul lumii și mi-am întărit convingerea că teatrul este o fericită modalitate de comunicare între oameni. Această modalitate mi-e atît de apropiată încît cu greu aș putea renunța la formula recitalului individual. Chiar dacă acum pregătim un alt spectacol de acest gen simt o nostalgie după jocul de echipă, după un rol alături de colegii mei, într-o piesă de succes. Teatrul din Tîrgu Mureș este chiar viața mea. Am sentimentul că dacă el n-ar fi aici n-aș fi nici eu. Omul înseamnă muncă. Iar munca mi-a creat aici sentimentul că oricîte trec, satisfacția artistică rămîne.

★

Cornel Popescu : Întîlnirea mea cu acest teatru e legată de un fapt de viață. Am preferat orașul Tîrgu Mureș pentru fiul meu, deși trebuia să rămîn la Teatrul Mic din București. Și aici am încercat să-mi demonstrez că opțiunea mea pentru teatru în defavoarea picturii a fost fericită, că n-am greșit. Dar

după atîția ani de succese am sentimentul că nu traversez o perioadă de vîrf. Poate tot colectivul a fost răsfățat cu mari regizori și cu montări de succes. Dar în numele tradiției acestui teatru și al amintirilor mele frumoase rămîn aici și încerc să pun umărul ca să revenim în vîrf. Noi sîntem compuși din sentimente și cred că teatrului, nu numai acestuia de aici, îi cam lipsește iubirea. Noi, actorii, sîntem niște copii. Oricîte lucruri am avea și am mai primi, nimic nu poate echivala cu aplauzele furtunoase și cu o piesă de succes. Teatrul, implicit actorul,are nevoie de dragoste. Aici am trăit enorm de multe bucurii. Niciodată n-am crezut că mi se cuvine să joc un Hamlet. Mi-am adunat toată energia și rolul acesta a fost bucuria vieții mele. Din păcate o undă de tristețe m-a atins de curînd.La radio cineva vorbea despre acest rol, despre actorii care s-au confruntat cu el. Nu se spunea nimic despre **Hamlet** montat la Tîrgu Mureș și asta mi-a creat un sentiment de amărăciune. O asemenea piesă este oglinda unui colectiv la un moment dat. Și piesa a fost un succes.

★

Szilagyi Enikö : Teatrul a ajuns într-o fază în care nu-și mai poate permite să păcălească spectatorii deoarece ei îi asigură existența. El trebuie să-și recîștige armonia pierdută, să cîștige mai multă iubire. Pe cei care nu mai vor să dea totul, i-aș trimite undeva unde ca să trăiască ar trebui să lupte. Atunci ar descoperi că și ca actor ar fi trebuit să fie un soldat înarmat cu cuvinte. Și prima noastră bătălie ar trebui să fie cea de-a ridica profesionalismul la rangul de valoare supremă. Teatrul Național din Tîrgu Mureș are o echipă de foarte buni actori, are chiar mari actori, dar, după cîteva piese de răsunet nivelul profesionalismului a început să scadă. Or, noul statut al teatrului este incompatibil cu o asemenea stare care trebuie să genereze o regrupare a forțelor. Abia acum am descoperit și noi că prestigiul se apără cel puțin la fel de greu cum se cîștigă.

CORNEL NISTORESCU

Două piese

(urmare din pag. 9)

Două din recentele spectacole ale secției române. **Nu ucideți caii verzi** de Radu Iftimovici în regia Ralucăi Iorga-Mindrilă și **Tata, fata și trei crai** de B.P. Hașdeu în versiunea muzicală a lui Al. Popovici și-n regia lui Constantin Săsăreanu sînt simptomatice pentru starea și direcțiile actuale ale teatrului. În vreme ce prima piesă se înscrie pe linia dramaturgiei de actualitate, avînd în centru o dezbatere etică, cea de-a doua, „Tata, fata și trei crai", reprezintă o valorificare a dramaturgiei noastre clasice.

Nu ucideți caii verzi este fără îndoială un spectacol de mare succes. Multă vreme el se va juca fără probleme de soecctatori. Există la ora aceasta o nevoie a omului obișnuit de a-și vedea dezbătute problemele sale, dar nu fals și superficial, ci responsabil și corect. Iar spectacolul răspunde pe deplin acestei nevoi, chiar dacă pe ici pe colo textul face concesii unei asemenea intenții. Echipa de interpreți, omogenă și inspirată, își asumă convingător dezbaterea, aproape pătimaș pe alocuri, și creează spectatorilor sentimentul unei participări totale. **Nu ucideți caii verzi** e un spectacol care nu creează impresia unei întîlniri cu o ficțiune, dimpotrivă, el dă o notă presantă și gravă tuturor ideilor puse în discuție. Dacă **Aurel Ștefănescu** și **Monica Ristea** realizează două roluri foarte bune, surpriza cea mai frumoasă o furnizează actorul **Dan Glasu** în rolul a patru personaje secundare pe care le transpune strălucit.

Tata, fata și trei crai e o piesă aproape uitată, pe care nici absolvenții facultăților de filologie n-o mai știu bine. În epocă ea a însemnat mult, a slujit o idee dar n-a făcut carieră ca și **Răzvan și Vidra**. Gestul teatrului din Tîrgu Mureș de-a pune în scenă o caricaturală poveste de dragoste care de fapt este o necruțătoare satiră la adresa stricătorilor de limbă este un gest de restituire culturală. Poate și un gest de curaj, pentru că numai curaj poate fi să montezi o piesă relativ îndepărtată de gusturile zilei. Oricît ar părea de contradictorie, această piesă scrisă într-un anume context al unei epoci are totuși un farmec și implicit succes la spectatori. E o piesă ușoară „împănată" muzical (nu prea fericită fiind însă formula play-back) cu multe momente comice, cu cîteva gaguri (nu multe) și cu notă relaxantă (pe care n-o obțin prin mijloace superficiale). Actorii joacă și se joacă și publicul le simte plăcerea și ride, savurează acest stil, mai aproape de commedia del'arte decît de stilul actual. Cu actori mediocri această piesă ar fi însemnat o cădere. Dar calitatea interpreților și lejeritatea textului (care în final conține o patetică pledoarie pentru o limbă română curată, fără ciuntisme și pelticisme) prilejuiesc un spectacol extrem de agreabil. **Alexandru Făgărășanu** în rolul lui Hagi Pană, **Doina Preda** în rolul Mariței **Mihai Gingulescu** în cel al lui Numa Consule, **Cornel Răileanu** în rolul lui Jorj, **Vasile Vasiliu** în rolul lui Petrică, băiatul de prăvălie, și mai ales **Cornel Popescu**, o apariție insolită în rolul unei cumpărătoare, își pot aroga meritul că această nouă premieră a Teatrului Național din Tîrgu Mureș în loc să fie o premieră oarecare a marcat debutul unui spectacol de succes.

Evenimente la Operă

Zilele ce urmează rezervă iubitorilor operei cîteva evenimente inedite. Mîine, simbătă 15 octombrie, scena, sala și elegantele foaiere ale instituției vor găzdui „Balul Operei", manifestare ce tinde să devină o frumoasă tradiție cu un parfum aparte. La întîlnirea cu publicul vor veni artiști îndrăgiți, cîntăreți și balerini, orchestra și ansamblul de balet ale Operei, alături de invitați de la teatrele bucureștene precum și cunoscuți cîntăreți de muzică ușoară. Conducerea muzicală va fi asigurată de Constantin Petrovici, Lucian Anca și Gelu Solomonescu. Regia spectacolului care se va desfășura în cadrul scenografic imaginat de Elisabeta Benedek și în coregrafia lui Vasile Marcu și Cornel Patrichi va fi semnată de Hero Lupescu.

Duminică, melomanii vor avea ocazia s-o urmărească pe talentata Ruxandra Vlad ca protagonistă în „Carmen" de Bizet, alături de Victoria Bezetti, Eleonora Enăchescu, Corina Circa, Valentin Loghin, Anatol Covali, Dan Zancu. Conducerea muzicală : Carol Litvin.

Luni 17 octombrie va avea loc un recital extraordinar susținut de basul Constantin Gabor și invitații săi Elena Grigorescu, Silvia Voinea și Lucian Marinescu. La pian, Cristian Veis. Ei vor parcurge un voiaj muzical în lumea comicului, adică în creația unor maeștri ai genului ca Telemann, Pergolesi, Haydn, Mozart, Donizetti, Rossini, Paul Constantinescu, Pascal Bențoiu și alții.

Vă mai recomandăm cîteva din spectacolele săptămînii viitoare :

Marți, 18 octombrie — **Bal mascat** de Verdi.

Miercuri, 19 octombrie — **Flautul fermecat** de Mozart.

Joi, 20 octombrie — **Anotimpurile** de Vivaldi; **Tristan și Isolda** de Wagner; **Simfonia clasică** de Prokofiev.

atelier literar

* G. Dumitrescu

Vera H. Răscol : Cele mai multe pagini nu depășesc nivelul unor improvizații facile, inconsistente, superficiale. Citeva, însă, poartă semnele unor perspective mai bune („La drum", „Iarbă", „Păsări", „Dorință", „Așteptare"). Ne rămîne să sperăm că o mai mare concentrare și un plus de exigență în minuirea condeiului vor face ca aceste perspective să se adeverească.

3A : Ceva mai bine, de data asta, mai ales în „Fără să știi", „Blestem". Judicioase, sesizante, și observațiile din scrisoare.

I. Grecu: Diminuare a substanței nobile, rarefiere, semne de stagnare și manierism. Ceva, în „Scrisoare", „Dacă poeții", „Atît de intens".

Aladin : N-am putut reține nimic din acest plic — lucruri grăbite, improvizate, însăilate stingaci, inconsistent, neconvingător (inclusiv cele în proză).

V. P. Gaj : Uimitoare decădere în banalitate și dulcegărie, în „făcătură" de gust rău și metaforită roz-delirantă.

Daniela Anton : Sînt evidente aptitudinile lirice (ne-ați mai trimis, se pare, niște pagini, sub pseudonim), dar lucrurile sînt încă prea tulburi, pline de ambiguități și asociații haotic întîmplătoare, insuficient decantate, insuficient supravegheate de „ochiul treaz din frunte". Cu un efort de limpezire și organizare, versurile dv. vor ajunge, fără doar și poate, în sferele poeziei adevărate.

Bătrîn ucenic : Auspicii favorabile, promițătoare, în pagini caligrafice, echilibrate, degajind semnificație și freamăt. („O rază", „Însoțitorul", „Istorie", „Mangalia", „Invocație", „Fabulă" — încă nu destul de clară și pregnantă.) E cazul deci să ne comunicați semnătura dv.

Daniela Matea : Vom fi bucuroși să descoperim lucruri noi, semne de progres, în viitoarele dv. manuscrise.

E. Radu : Mai tulburi, mai puțin convingătoare, de data asta, insuficient finisate, limpezite. Ceva, în „Romanța naivă".

Ioan Soare : Relatări simple, sumare, relativ îngrijite, dar mai aproape de reportaj („O femeie cu porci", „Seara Opritoilor"). Un început de relief narativ, în „Ingropatul".

Al. Pleșcan : Nu sînt noutăți demne de atenție, din păcate. Dimpotrivă, lucruri rigide, ghețoase, hermetizante, fără ecou și freamăt. Ceva, în „Poezie de dragoste".

MANUSCRISE NEISCĂLITE : „Ninsori decisive", „Războiul insectelor", „Patetice întîlniri", etc. ; „Confesiune", „Clar de vin", „Neputință", etc; „Omul și infinitul", „Într-o galaxie", „Jocul vieții", etc. ; „Nimeni nu m-a iubit pe mine", „Că te-am iubit zadarnic", etc. ; „Zbor", „Zbucium", „Stea", etc. ; „Strada", „Doar pentru tine", „Căutare", etc. ; „De sus în jos", „Mirați și albaștri", etc. ; „Mi-e versul stindard", „M-ascund", „Veghe" ; „Domnul prefect", „Trenul", „Regrete" etc.; „Lacrimi dulci de amintire", „Fir albastru murmurat" etc. ; „Moartea picăturii", „Iarna din ochii tăi", „Înecul iubirii", etc. ; „Celesta copilărie", „Cercul singurătății", etc.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

LA DRUM

Așa, din cînd în cînd,
E cald și bine
S-o iei la drum
printre substantive
și verbe
și adjective,
Încercînd să desfaci
piatra de piatră,
lumina de lumină,
pînă cînd, îți va rămîne
în palmă,
Curată,
Privirea omului !

VERA RĂSCOL

DON QUIJOTE

Trece bătrînul Don Quijote
ca pe o minciună colorată
călcînd în picioare
amurgul
rămîn morile
în varul zilei
ca urmele bătăliei
pe scuturi.

LIVIU CAPȘA

PRINCIPALUL

Iubirea de oameni — se spune
e o boală moștenită
de la niște părinți nevinovați
să traversăm totuși gîndul
pătat de erori
principalul e să nu ții capul în pămînt
te împiedici în fleacuri
n-am uitat
aștept încă să-mi aduci scara
să culeg tot ce s-a pîrguit
în înțelepciunea ta.

EMIL ACHELARIȚEI

ATÎT DE INTENS

Visez cum obrazul meu se-atinge de-al tău.
Atît de intens trăiesc clipa aceasta
Încît chiar dacă
S-ar întîmpla astfel
Ar fi prea puțin.

IORDAN GRECU

STARE

Iată întind brațul
privește cum la capătul degetelor
materia se face dintr-o dată piatră
mai prejos decît piatra
sînt ierele de nisip
sterpe și lipsite de întregime
totuși înmulțindu-se totuși proliferînd
asemeni lacrimei fără greutate
din ochiul zeiței
iată întind mîna și pricep de la sine
copacul rostindu-și fructul său
punct de odihnă
și mîna întinsă iar
în altă direcție.

COSTIN GRIGORAȘ

EXIST

Mă devoră lumina
Cu dinții ei tăioși și duri,
Aducîndu-mi aminte mereu
De plînsul mamei, de mînia tatălui,
De identitatea mea lumească,
Miracolul acesta sublim :
Iată-mi carnea
Înfrumusețînd oasele acestea prelungi,
Iată-mi sîngele, încălzind
Teritoriul acesta ciudat
În care cineva urlă : Există
Zdrobind amorțeală materiei !

ADRIANA LĂSCAU

MIHAI PINZARU-PIM

RACUL

Rubrică săptămînală realizată de SORIN POSTOLACHE

Sfaturi unor fotbaliști

GROSU (F.C. Bihor) să treacă la PANĂ (Sp. studențesc).
CLIPA (F.C.M. Brașov) să vină și la CĂMĂTARU (Univ. Craiova).
URSU (Poli Iași) să nu dea peste VINĂTORU (Jiul).
MIA (C.S. Tîrgoviște) să aibă grijă de TULPAN (F.C. Arges).
POPA (Steaua) să vadă de BOTEZ (S.C. Bacău).
MORARU (Dinamo) să se ocupe de PITARU (C.S. Tîrgoviște).
MOVILĂ (S.C. Bacău) să nu se măsoare cu LUNG (Univ. Craiova).
STANCA (Chimia) să nu umble după ȘOARECE (F.C. Olt).
BĂLAN (F.C.M. Brașov) să nu se lase dus de VIZITIU (Jiul).
CIOCÎRLAN (Poli Iași) să nu dea de PUȘCAS (F.C. Bihor).
SPERIATU (Sp. Studențesc) să nu se teamă de BALAUR (F.C. Olt).
COJOCARU (Corvinul) să se ocupe de ȘUBA (Poli Timișoara).
LUNCA (S.C. Bacău) să treacă de ZARE (F.C. Bihor).
DULĂU (A.S.A.) să se ferească de VARGA (Jiul).
ARICIU (F.C. Olt) să se teamă de ȘOIMAN (S.C. Bacău).
PĂUNA (Chimia) să-l lase în pace pe ECONOMU (C.S. Tîrgoviște).
CIUPITU (Univ. Craiova) să nu treacă la STATE (F.C. Olt).
ALBU (F.C. Bihor) să nu rămînă mult la SOARE (Dunărea C.S.U. Galați).
CÎRCIUMARU (Poli Timișoara) să meargă la DOGARU (Chimia).
ANCUȚA (F.C. Arges) să nu lasă în calea lui BUCUR (Corvinul).

V. D. POPA

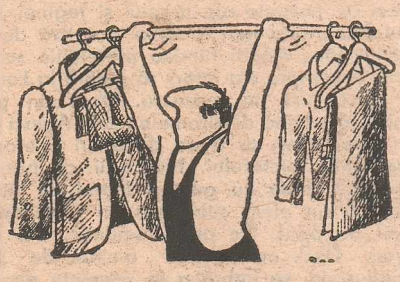

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

H. MĂLĂELE

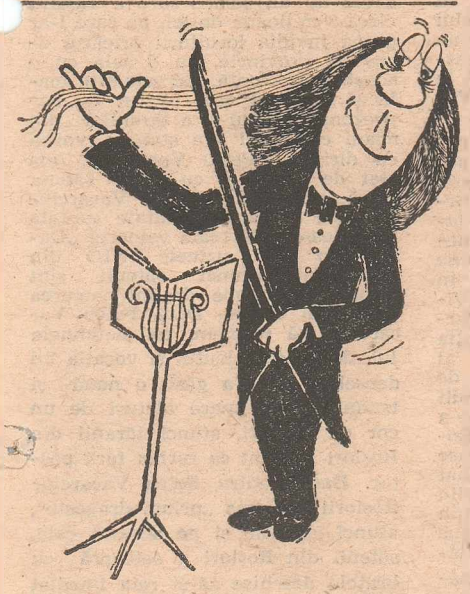

GH. D. CONSTANTINESCU

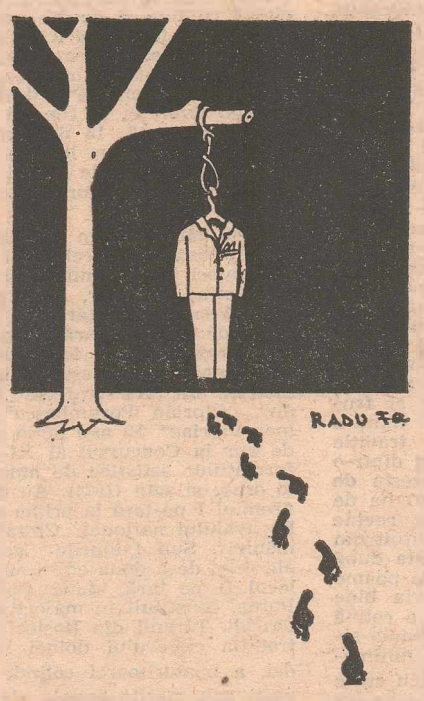

RADU IULIAN

N. MIRODONE

P. SORIN

Topul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra
al Tineretului
Revoluționar
TOPUL
MUZICII TINERE
Talon nr. 2
Octombrie 1983

Configurația definitivă a topului nostru pentru luna septembrie este următoarea :

1.	Da, da, da (Andrei Păunescu)	— 2 902	puncte
2.	La nunta ta (Ștefan Hrușcă)	— 2 278	„
3.	Antiprimăvară (Vasile Șeicaru)	— 1 821	„
4.	Partaj (Ecoul)	— 1 509	„
5.	Maria (Costas Caracostas)	— 1 279	„
6.	Totuși iubirea (Màjay Gyözö)	— 1 218	„
7.	Totuși (Totuși)	— 1 126	„
8.	Elegie II (Poesis)	— 912	„
9.	Moartea căprioarei (Frații Chiriac)	— 833	„
10.	Te salut generație-n blugi (Pro Musica)	— 672	„

Așteptăm în continuare, pe adresa redacției, propunerile dumneavoastră.

Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă turneul său prin țară. Întrucît manifestările programate la Alexandria și Zimnicea n-au putut avea loc din motive organizatorice, am primit cu plăcere invitația de-a merge în Vîlcea. Dar iată programul următoarelor zile :

Vineri, 14 octombrie — RÎMNICU VÎLCEA
Simbătă, 15 octombrie — CRAIOVA
Duminică, 16 octombrie — DĂBULENI
Luni, 17 octombrie — CALAFAT
Marți, 18 octombrie — TÎRGU JIU

În funcție de starea sănătății conducătorului cenaclului, turneul va putea continua pe următorul traseu :

Miercuri, 19 octombrie — REȘIȚA
Joi, 20 octombrie — LUGOJ

Toate spectacolele vor începe la orele 16.

Dacă vremea o va permite intenționăm ca spectacolele noastre să aibă în continuare loc pe stadioane. În caz de timp nefavorabil, rugăm organizatorii să fie pregătiți pentru varianta desfășurării lor în săli.

Așteptăm în continuare propuneri pentru manifestările Cenaclului Flacăra.

Un muzeu in labirint

Norocul și nenorocul lui Van Dyck

Van Dyck: Autoportret

Altădată mă încînta plăcerea evidentă cu care Van Dyck s-a pictat în autoportrete. Dar acum mi se întîmplă, văzîndu-l, să mă îndoiesc (abuziv) la un masacru.

Masacru ? Ce poate fi mai străin de acest pictor distins, cu trupul firav și maniere aristocratice ? El n-are nimic din aerul insolent al lui Caravaggio, pus totdeauna pe hartă și pe scandal. N-are nimic din vehemența brutală a lui Goya, care se dă uneori senzația că a surit pentru a nu mai auzi prostiile ce-l vor fi agasat. N-are nimic din înclinația lui Delacroix de a picta masacre. E prea bine educat ca să se bată pe stradă cu sabia ca diavolul de Caravaggio și prea dependent ca să se încrunte ca Goya. Dealtfel, nici nu iubește pictura periculoasă.

Și, mai ales, cum am putea uita asta ? Van Dyck este un pictor al eleganței. Chiar principalul pictor al eleganței, nu-i așa ? Nici măcar Dürer nu poate concura în această privință cu el. Nu mai vorbesc de ceilalți pictori. Pe lîngă Van Dyck, o bună parte din istoria artei pare populată cu barbari sau semibarbari.

Atunci de ce masacru ?

Poate un masacru de flori. De mătăsuri.

Biografii repetă, ce-i drept, cîteva date care numai la prima vedere nu lămuresc nimic. De pildă, că Van Dyck, ucenic și colaborator al lui Rubens, a fost excedat de gloria maestrului, a dorit să lucreze pe contul său și a reușit asta la douăzeci și unu de ani cînd a părăsit Anversul, acceptînd invitația curții Angliei. Că acolo n-a suportat concurența unui pictor mai slab decît el și, în consecință, a plecat în Italia și înapoi în Flandra. Că, simțind din nou în preajmă prestigiul copleșitor al lui Rubens, a preferat să ia din nou calea Angliei și să concureze cu un rival pe care-l putea strivi el. Că a pictat patru sute de portrete de aristocrați englezi și optzeci de portrete ale regelui și reginei, dar că, la moartea lui Rubens, a mai făcut o tentativă de a lua locul maestrului său; numai fiindcă pretențiile sale exorbitante n-au fost acceptate s-a întors să moară la Londra.

Deci, nici un masacru. Doar un pictor vanitos și o pictură străină de dramele lumii. Atunci ?

Bineînțeles, ar fi de două ori o eroare să condamnăm vanitatea pictorului. Mai întîi că părul coafat cu grijă, hainele alese cu gust și lanțul de aur care produce în tablou un efect subtil au un scop evident, să-i dea un aer de prinț. De prinț romantic, am spune azi. Elegant, Van Dyck ne aduce aminte de Machiavelli, care, cînd scria, se îmbrăca în veșminte princiare. Apoi, pentru că vanitatea unui artist nu e, în sine, scandaloasă, nici arbitrară. Prin chiar esența ei, creația nu poate fi umilă, întrucît ea nu poate accepta că totul a fost spus.

Dar nu cumva trebuie să-i dăm dreptate lui Rilke ? Orice înger e teribil, zicea el.

Și parcă se află ceva în plus, nu numai vanitate, în eleganța intolerantă a lui Van Dyck. În fond, ce vrea să ne dovedească el ? Că lumea arată așa ? Ori că lui nu-i pasă cum arată lumea ?

Ne putem imagina cu mare ușurință, fără îndoială, plăcerea cu care se privea în oglindă. Pare convins, observa cineva, că lumea se învîrte în jurul lui; norii înșiși și cerul continuă pliurile veșmintelor sale de mătase sau buclele părului său ; și avem motive să presupunem, adăuga ironic același comentator, că floarea soarelui însăși se întoarce spre el.

Cu alte cuvinte, de data aceasta Narcis nu mai e disperat. E chiar mulțumit de sine. Și nemulțumit de ceilalți. Motiv pentru care Van Dyck pare să murmure : cînd nu mă gîndesc la mine, nu mă gîndesc la nimic. Privirea lui ne dezvăluie, într-adevăr, o mare și mistuitoare iubire de sine ; „admirați-mă, altminteri voi suferi", e avertismentul ei tandru.

Răsfățat de noroc, Van Dyck forțează norocul. Copleșit de onoruri, i se pare că nu e onorat de ajuns. De aceea își mărește pretențiile și poate să pară unora nu numai irritabil, ci și arogant ; nu numai sensibil, ci și agresiv ușuratec. Ceea ce i-a adus nu puține daune. Iar o ciudată nervozitate, pe care mai mult o presimțim în autoportretele acestui pictor elegant și virtuoz, ne aduce aminte că, la urma urmei, pot exista și masacre nesîngeroase, suportate, vai, chiar de cei ce le săvîrșesc bătîndu-se parcă pentru a-și micșora legătura cu lumea.

Dealtfel, legenda lui Narcis păcătuiește, o știm, prin simplificare, întrucît iubirea de sine are în realitate două extreme. La una, ea se adîncește în singurătate și se ucide. La cealaltă, preferă să-i masacreze sau să-i nege prin nemulțumire pe alții.

Un pictor ca Van Dyck nu poate împinge, firește, iritarea prea departe, pînă la a rămîne singur cu oglinda în care se privește. Într-o lume pustie n-ar avea cine să-l admire. Mai mult, e nevoie de croitori care să execute aceste haine elegante. E nevoie de bijutieri care să cizeleze lanțuri de aur. E nevoie de femei care să-l iubească, de protectori mărinimoși care să-l scutească de orice griji și, evident de meșteri care să facă alte oglinzi. În rest, putem bănui că pentru un om atît de dornic să placă, lumea nu e decît un cadru, o scenă, un pretext. Și că, deci, Van Dyck a plecat din Anvers întrucît nu suporta să fie al doilea, după Rubens, sau nici măcar egalul său. În definitiv, ce este un masacru dacă nu rezultatul ultim al unei subiectivități intolerante, cum pare să fi fost uneori subiectivitatea talentatului flamand ?

Norocul lui Van Dyck a fost că s-a născut pictor și că orice artist adevărat descoperă totuși că arta nu trăiește decît în măsura în care e privită.

Nenorocul lui a fost, poate, că și-a iubit prea mult talentul.

OCTAVIAN PALER

Mălinii lui Labiș (II)

Am văzut Mălinii în toate anotimpurile, primăvara cînd ochii mei au căutat în zadar tufele de... mălini, în tîrziul verii, cînd casele somnolau, aromite de soare sub ploi de lumină mierie, toamna, la despodobirea bizantină a pădurilor și, bineînțeles, iarna, atunci cînd oamenii satului vin pe geruri năpraznice, cu capul descoperit spre a evoca în decembrie și nașterea și moartea celui ce a fost pentru ei „copchilușul", „băietul lui domn' Eujen", eroul, cel mai tînăr, al mitologiei lor țărănești. Fiecare are o amintire **cu el.** Adesea aceeași, semn că și amintirile se pot împrumuta. Chiar cei mai tineri, ce n-au apucat să-l vadă, colecționează întîmplări cu Nicu'ae, Laie, Nelu, Nelutu ori cu — pur și simplu — Poetu' și, povestite, toate par credibile. Sigur, ca și ipotezații istorisind copilăria fiului năzdrăvan al căminarului Eminovici și mălinenii cred în „năzdrăvăniile" celui crescut sub ochii lor și par a vedea în fiecare gest al lui misterioase prevestiri pe care viața avea să le confirme. Și lui Labiș i se pune în seamă capacitatea magică de a dialoga cu lighioanele (la nevoie chiar cu „lupchii"), și el ar fi prevestit, pe cer senin, iminenta izbucnire a ploii ori grindinei.

Ei continuă a se minuna de toate aceste întîmplări și cînd aud la radio ori la televizor versuri de Nelutu își strigă vestea, peste gard, unul altuia cu neascunsă mîndrie. Și bucurie. Dar, am observat lesne, deși cu aparențe ieșite din „normal", lor nu li se pare nefirească ascensiunea pe cerul gloriei a miculul lor consătean. Ei, cei ce pot — recitîndu-le sincopat ca pe o poezie — să pomenească zeci de nume de oameni de ispravă (doctori, ingineri, ofițeri, activiști) plecați dintre ei și aflîndu-și un rost în marile cetăți, se cred îndreptățiți să **dea** și un mare poet țării. E încă un semn al trufiilor lor de care poetul făcea „caz" în fumegos-fastuoasa sa „Rapsodie" a pădurii. Semn al acelei „vieți pătimașe" ce putea rodi, al resurselor neobișnuite de generare și regenerare de care dispun, chiar împilați, oamenii munților ce se cred (și deci **sînt**) singuratici și **liberi.**

Sînt nutriți într-un perfect respect al valorilor. O seară întreagă mi-am petrecut-o cîndva în „separeul" circiumii vechi (distruse azi) a comunei, tăifăsuind cu un bătrîn ce fusese o zi, o singură zi din viața lui, hăitaș în echipa de vînătoare a lui Sadoveanu pe care — fără a-l vedea măcar de-aproape — îl numea dascălul sufletește Conu Mihai. Chiar pe mine m-a mustrat blajin că rostesc cu prea mare ușurință **Sadoveanu,** neînsoțind copleșitorul (și tunătorul) mănunchi de silabe de vreo altă vorbă în stare să-mi justifice „cutezanța" de a-l invoca pe scriitor și altfel decît cu numele lui cel mare... O **singură** vînătoare cu Sadoveanu fusese se vede îndeajuns spre a marca o existență. Și bătrînul, hăitaș de cînd se știa, fusese, în aceleași păduri cu — succesiv — doi regi ai României, cu cîțiva prim-miniștri și cu o mulțime — nediferențiată — de... boieri.

Autor al cîtorva dintre paginile cele mai profunde scrise despre lumea lui Labiș, Romulus Rusan îi vede pe locuitorii Mălinilor („băștinași" pentru el) ca fiind mai duri, ponderați, metaflzici, marcați de legile aspre ale munților (solitudine impusă, hrană precară, zile împărțite polar cu zone periodice de întuneric, tăcere și interiorizare). Primejdii ca pîndind din... Cosmos i-ar amenința pe oamenii muntelui „între Sfînta Maria-Mare și Sfîntu' Constantin — datele limită ale transhumanței", nerăminîndu-le decît șansa coborîrii în sine, „intrînd într-un ciclu liric al ființei" lor, într-un timp curgînd fără „regularitate", mulîndu-se fluid după ceremonialul trecerii anotimpurilor. Casele de lemn, cu cerdacuri înguste și cu ferestre și ele mici, de spaima gerurilor s-ar preface peste iarnă în adevărate arce ale lui Noe în care, devălmășindu-se în spații imposibile, oameni și animale vietuiesc în așteptarea primăverii. În asemenea case, crede Rusan, e condensat un întreg univers gata să conserve, la nevoie, chiar sămînța perpetuării vieții. Omul devine nu stăpînul obiectelor ce-l înconjoară ci chiar **obiectul** esențial al atemporalului spațiu, lucru ce-l face să se cerceteze meticulos, să-și regîndească întîmplările și, mai ales, mișcîndu-le cu o misterioasă lentoare, să-și cumoănească la nesfîrșit puținele vorbe rostite.

Poate chiar așa va fi fost viața Mălinilor, zidit în mutenii hibernale ori, vara, tresărind de o vibrație vitală violent exteriorizată. așa va fi fost la vremea cînd între sate drumurile erau bătute numai cu pasul și, mai rar, cu calul, cînd veștile veneau din marile orașe soseau aici cu întîrziere... Ființînd cu trupul lor de moșie ancestrală pe „Domeniile Coroanei". Mălinii primeau vizitele exotice și ele ale administratorilor de păduri și instalarea, fie și pentru cîteva luni, a vreunui inginer silvic printre ei devenea un eveniment de maximă rezonanță. Amintirea unui asemenea romantic Făt-Frumos-Inginer a tulburat într-atît mintile iilave de dor ale unor vădane dar și neprihănitul somn al fecioarelor, încît ea dăinuie ca o poveste și azi...

Mălinii, cînd scriu aceste rînduri, se „modernizează", au apărut multe case de zid, de inspirație periferic-urbană, sînt mai rar solicitați — ori au dispărut — tîmplarii autori de broderii în lemn, suspendate deasupra cerdacurilor ori împodobind „turle" de pduri-acoperișuri. „Arca lui Noe" se îndepărtează din memoria locurilor lunecînd în trecut. (Oricum, ar fi greu de conceput o „arcă" prevăzută cu extrem de înalte antene de televiziune captînd din eter imaginile emisiunilor naționale, dar și ale unei Moldove vecine, o arcă în care pompe Kama trag apa din pînzele freatice și o duc în case, pe conducte savant arcuite...) Mulți mălineni muncesc la oraș, nu neapărat în foarte apropiații Fălticeni, pe șantiere sau în uzine și — ca în multe alte locuri din țară — comuna, vizitată duminica pare populată mai ales de bătrîni și copii. Înghebările gospodărești sînt orgolioase : magazine ca la oraș, un restaurant-hală, ca la oraș, un local al poștei pe măsura acestor ambiții...

GHEORGHE TOMOZEI

De ce s-a desființat corul țărănesc din Roșiori?

Nu sîntem „atemporali", încît să nu ne dăm seama că este ceasul fierbinte al campaniei de toamnă și dacă ne permitem să scriem despre un cor țărănesc, știm foarte bine de ce o facem. Scrim despre corul din Roșiori știind exact că în anii trecuți oamenii aceștia admirabili, care îl compun, țărani unul ca unul pînă la 100, îmbinau cum nu se poate mai plăcut și util muncile și zilele cîmpului cu repetițiile severe, seară de seară. La cîteva repetiții am participat noi înșine. La astfel de repetiții au participat și scriitori de renume. Iar multe prestații ale roșiorenilor au fost televizate. Corul fiind, așadar, cunoscut.

Gospodarii roșioreni știau bine (și mai știu, sîntem convinși de asta) să îmbine grija față de soarta porumbului, care trebuie pus repede la adăpost, atenta aolecare față de treburile propriei lor gospodării, cu sîrgul și priceperea față de arta adevărată, față de cîntec. Înțeleapta lor povățuire față de pruncii lor (mulți la număr, sănătoși și frumoși) a mers (și merge) mînă-n mînă cu acel cîntec de tradiție rupt din viață. Te convingi dintr-o repede privire că satul acesta de 165 de fumuri și circa 4 000 ha de pămînt (deci, mult pămînt revine pe brat lucrător) este constituit din buni gospodari. Se vede asta după aspectul caselor și șoura de poame din ogrăzi ; se vede pe via bine lucrată și bine plasată pe o colină domoală ; se vede pe orînduiala șirelor de pție și de fin, pe milimetrica aranjare a lemnelor din curte ș.a. Nu este nici un secret să vă spunem însă că satul acesta este un cuib nobil de spiritualitate românească. Nu mai este pentru mulți nici un secret că numele acestui sat se leagă strîns și de existența unui cor țărănesc de nume și renume.

Ne întoarcem la sat și la vechimea lui pentru a demonstra, dacă mai este cazul, cît de mult înseamnă el pentru nordul transilvănean. Satul Roșiori (județul Satu Mare) este atestat scriptic la 1300, cînd pe meleagurile Roșiorilor aveau să se așeze călugări franciscani aparținînd Ordinului Paulinilor, avînd scop de-a catoliciza localnicii. Desigur, acești călugări nu s-au așezat în pustie. Au venit în sate bine constituite, consolidate. Unul dintre cei mai mari paleografi ai lumii, Aloisie Tăutu (născut la Valea Vinului — comuna de reședință), amintește în studiul său **Vechimea românilor din Transilvania** despre satul Roșiori, cît și despre apartenența sa la **Castrum de Megesalia (Castrul de Medieș).** Dacă din timpuri imemoriale roșiorenii sînt cunoscuți ca buni lucrători ai pămîntului și recunoscuți crescători de animale, atunci să nu uităm nici o clipă că ei și-au cîștigat o bună faimă de păstrători și tezaurizatori ai datinilor, obiceiurilor noastre din această parte de țară mult încercată de istorie. Iată de ce demersul nostru istoric se impunea și se impune, categoric.

Cuvine-se, cu adevărat, să spunem cîteva cuvinte și despre acest frumos cor de frumoasă tradiție al țăranilor din satul așezat pe malul sting al Someșului, într-o zonă domoală care „îmbucă" dealul cu cîmpia. Evoluția în timp a corului este interesantă. 15 dirijori s-au succedat în fruntea lui, de la dascălul inițiator Vasile Ilut și pînă la ultimul dintre dirijori, Petre Vacarciuc.

Corul țărănesc din Roșiori a cunoscut însă cotele cele mai de sus ale valorii în ultimii 10—15 ani. (Exceptînd, desigur, anul din urmă). Acest cor de țărani a fost laureat de 5 ori pe țară. În patrimoniul acestor țărani le „sade" bine celor mai prestigioase distincții în materie din țară: trofeele „Ion Vidu", „Ciprian Porumbescu", „Carmen Patriae". Ei mai dețin medalia de aur la Concursul al XI-lea al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate (1974). Au dobîndit premiul I pe țară la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României". Sub feldurile generoase ale celei de-a doua ediții au ocupat locul II pe țară, după Corul din Putna, constituit în majoritate din dascăli. Țăranii din Roșiori au dus tradiția cîntecului doinei și baladei, a nemuritoarei colinde românești sub marile cupole ale lumii, la Haarlem, Rotterdam, Haga etc.

Aici ar trebui să încheiem periplul prezentării satului și a corului de țărani din Roșiori. Am revăzut satul și l-am revăzut și pe „fostul" dirijor al corului, Petru Vacarciuc. La faza intercooperatistă și județeană a ultimei ediții a Marii Cantate Naționale, roșiorenii, cu strîngere de inimă o spunem, n-au fost prezenți. Din 29 decembrie 1982 corul nu s-a mai reunit. În fond, ce s-a întîmplat la Roșiori ? Unii coriști au avut niște solicitări pe care alții le-au taxat drept pretenții, s-au ivit niște discuții, unii le-au înțeles, alții ba. Cert este că impasul ține mai mult de personalitatea și orgoliul lor de țărani frumoși. Au cerut ca primăria comunei, Maria Izvoran, și cineva din partea factorilor de cultură județeni să fie prezenți măcar o dată la o discuție cu ei. N-au catadicsit să vină nici unii, nici alții. Atunci s-au supărat foc roșiorenii. Așadar, cred sincer că pînă la urmă nu este vorba de niște pretenții, ci cum spuneam, este vorba de demnitatea și mîndria lor. Știau bine că fac o treabă de excepție, iar cineva îndrăznea să-i minimalizeze, să-i desconsidere. La urma urmei, cine are interesul să fie desființat corul țărănesc de strălucită tradiție și valoare, din Roșiori ?! Iată întrebarea care ne neliniștește.

Dacă în anii trecuți veneau țăranii „ciopor" la repetiții, seara tîrziu după muncile cîmpului, după strînsul porumbului, dacă se adunau ca sardelele într-o sală onestă de clasă (și totul era bine), iată că, acum au un cămin care a valorat circa 2 milioane de lei, pe care l-ar putea invidia locuitorii oricărui oraș de provincie, cu o sală cu o acustică excelentă, dar sala este goală și căminul este pustiit de neprezența corului și a țăranilor din neam cîntăreț ! Am stat de vorbă cu dirijorul Petru Vacarciuc, am stat de vorbă și cu cîțiva sătenii. Dacă dirijorul Petru Vacarciuc conduce cu bune rezultate cantata bărbătească (de reală valoare) „Dariu Pop" de la uzinele UNIO din Satu Mare, atunci sătenii sînt mîhniți la culme de întreruperea activității corale. Dacă Petru Vacarciuc, să reținem, cu metehnele lui, dar și cu talentul și vocația lui deosebite — și-a găsit o nouă și trudnică preocupare alături de un cor de bărbați, atunci țăranii din Roșiori se simt ca turma fără păstor. Dacă pentru Petru Vacarciuc Roșiorii a rămas „prima dragoste", atunci, să afle și pe această cale, sătenii din Roșiori îl așteaptă cu brațele deschise să-și reia imediat activitatea ! Factorii de resort știu bine ce au de făcut. Au privit cam superficial această ...chestiune țărănească !

Propunerea noastră este ca acest cor țărănesc de valoare să-și reia imediat repetițiile. Ascultîndu-i cum interpretează doinele și baladele noastre străvechi, multiseculare și nepieritoarele colinde ale românilor, ai certitudinea că viața culturală este știrbită fără ei.

Dat fiind faptul că acest cor țărănesc de nume și renume nu și-a sărbătorit cei 110 ani de existență, iar dirijorul Petru Vacarciuc nu și-a aniversat cei 20 de ani de dirijorat neîntrerupt în fruntea roșiorenilor, le propunem s-o facă retroactiv; cu dispensă din partea noastră.

DORIN SĂLĂJAN

La trecutu-ți mare, mare viitor

Istoria noastră, viața noastră

● Ionel Pop continuă povestea Marii Uniri ● Prefață la fotoreportajul numărului viitor ●

„Tricolorul a început să fluture din nou"

(Continuare din nr. trecut)

— Ionel Pop, cum s-a pregătit Marea Adunare de la Alba Iulia?

— După abolirea puterii organelor imperiale, Consiliul Național Central de la Arad a hotărît să se înființeze neîntîrziat Consilii Naționale Române și Gărzi Naționale comunale și județene. Tricolorul românesc, păstrat în taină de români pînă atunci, a început să fluture din nou. De pe front se întorceau ofițeri și soldați încă în uniforme, se alăturau populației civile, se alcătuiau echipe din delegați care mergeau în comune și le vorbeau oamenilor despre unire, organizau consiliile comunale naționale, gărzi naționale, dădeau îndrumări, îndreptau greșeli, pregăteau Marea Adunare convocată la Alba Iulia. În peste 70 de comune au fost înființate Consilii Naționale comunale, gărzi naționale. Blajul avea faima istorică de izvor al conștiinței naționale, al mișcărilor revoluționare. Era firesc, deci, să se îndrepte spre Consiliul din Blaj, din toate părțile Transilvaniei, delegați și scrisori cu informații, cu cereri de lămuriri, cu simple manifestări de bucurie, de însuflețire. Blajul răspundea numaidecît. Curieri ai Consiliului de aici țineau permanent legătura cu Consiliul Central, mai ales cu Sibiul, Clujul și Alba Iulia. Flacăra Revoluției din 1848, de pe Cîmpia Libertății, mocnind în sufletele noastre, s-a aprins din nou.

— În acest timp apărea vreo revistă care să întrețină și să amplifice dorința de unire a românilor din Transilvania cu patria mumă ?

— La Blaj apărea de multă vreme gazeta săptămînală „Unirea". În lunile din toamna anului 1918 a apărut zilnic, într-un tiraj mare, răspîndindu-se în tot Ardealul.

— De cine era condusă ?

— De prof. Alexandru Ciura, autor al mai multor volume de schițe și amintiri, apoi director al Liceului „George Barițiu" din Cluj. Gazeta difuza informații, întreținea flacăra puternică a Unirii, îndemna la ordine.

— Ce se mai întîmpla la Alba Iulia ?

— Consiliul Național din Alba Iulia a cerut celui din Blaj să-i trimită cîțiva oameni potriviți, care să le fie de ajutor la organizarea Adunării și, mai ales, la redactarea unei gazete ocazionale. Așa se face că la 25 noiembrie au plecat la Alba Iulia blăjenii : dr. Alexandru Borza, viitorul profesor universitar de la Cluj ; profesorul și scriitorul Alec Lupeanu-Melin; dr. Ionel Pop ; prof. Zenovie Păclișanu ; Gh. Șerban, Augustin Popa, care au redactat, șase numere la rînd, gazeta ocazională „Alba Iulia". Din redacție a mai făcut parte și avocatul dr. Zaharie Munteanu, de curînd sosit din temnița din Seghedin, unde aștepta executia unei sentințe de condamnare la moarte, acuzat de spionaj pentru România.

— Totuși, jandarmeria vechiului imperiu austro-ungar era încă puternică, era bine înarmată, bine plătită și echipată. Cu toate acestea trebuia înlăturată ; au putut împlini acest fapt gărzile naționale revoluționare ?

— Înființate, la început, în mod mai puțin organizat, gărzile naționale au ajuns în scurt timp să formeze o forță închegată, dirijată în tot Ardealul de Consiliul Național Central din Arad, subordonate consiliilor județene. Ofițerii și soldații întorși de pe front înjgheba-seră unele formațiuni cu caracter militar. Era un început de organizare, dar garda națională din Blaj, de pildă, a fost înființată la 4 noiembrie. Sub presiunea acestor gărzi, a întregii puteri revoluționare românești, jandarmeria imperiului, „cea cu pene de cocoș", se retrăsese în cazărmi, pîndea momentul și prilejul să lovească din nou. Deci, o primă problemă care se punea era lichidarea acestei jandarmerii.

— Cu forța armelor ?

— Cu forța, dar fără vărsare de sînge din partea noastră. La Blaj, aceasta s-a petrecut aproape pe neașteptate : în dimineața zilei de 4 noiembrie s-a prezentat la Blaj, trimis de Consiliul Central Național din Arad, căpitanul Ion Munteanu, cu tricolorul la chipiu, cu altul lat peste piept. A luat cu sine vreo 30 de bărbați de la Seminarul teologic, i-a încolonat, și au pornit spre cazarma jandarmeriei. Căpitanul Munteanu, cu glas înalt, a transmis, în limba română, ordinul Consiliului Național Central Român de la Arad : „Jandarmii să predea imediat armele și munițiile precum și întreg echipamentul. Apoi, în 12 ore să părăsească Blajul, mergînd fiecare în locul său de origine". Jandarmii au rămas uimiți, ofițerul a cerut răgaz să-i informeze pe superiorii săi, de la care să primească ordine. S-a întors după cîteva minute și, galben la față, a comunicat supunerea. Pe la orele 11, mulțimea adunată în fața Catedralei a izbucnit în urale.

— Este emoționant ceea ce povestiți. Ce efective avea Garda Națională din Blaj ?

— Prima formațiune a cuprins 67 ofițeri și 151 soldați. Se stabilise ca „în această gardă pot intra numai foști soldați români din Blaj și din împrejurimi, cu purtare excepțională, treji și conștienți întru îndatoririle lor, supuși întru toate disciplinei stricte militare". Imediat au fost apoi organizate sau reorganizate gărzile naționale sătești. Simțul eliberării de sub dominația crîncenă, elanul revoluționar erau, v-am mai spus, foarte mari, dar, vă repet, n-au dus la acte de răzbunare, nici la distrugeri însemnate. Ei, că au fost luate în stăpînire cîteva moșii, asta a fost, cred, doar un preludiu al reformei agrare de mai tîrziu.

— Ce probleme aveau de rezolvat consiliile naționale ?

— Una dintre marile probleme ale Consiliului Național de la Alba Iulia a fost aprovizionarea populației cu alimente : grîu, mălai, carne, produse lactate, altele, care mai scăpaseră de rechiziționare. Consiliul nu avea altă grijă decît să înfrîneze specula. Cîteva articole de primă necesitate lipseau totuși. Dar prin cele două gări ale Blajului, pe linia principală est-vest treceau încă trenuri cu ultimele prăzi de război furate din România. Cei doi șefi de gară, care lucrau acum pentru revoluție, dibuiau vagoanele în care se găseau asemenea bunuri și manevrau trenurile așa încît bunurile și tezaurele rămîneau la Blaj. Consiliul Național hotăra dacă era vorba de „bunuri ale poporului", adică legitimă captură sau altfel de bunuri. Cîteva vagoane conțineau zahăr, orez, făină, produse care lipseau. Obiectivul principal îl formau însă cisternele cu petrol ce se scurgeau către Budapesta, Viena și Berlin. Multă bătaie de cap a avut Consiliul cu „problema petrolului". Toamna era în toi, iarna bătea în prag, singurul mijloc de iluminat, petrolul, lipsea.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

(va urma)

Un oraș făcut frumos: Rîmnicu Vîlcea

La Rîmnicu Vîlcea într-o după amiază calmă de toamnă am avut impresia că visăm în fața unei vitrine imense (cît peretele unui bloc de locuințe) în aer liber în care erau expuse mere fabuloase de toate culorile, ca smulse dintr-un vitraliu. Piața întreagă din jurul nostru, o piață civică fără importanță comercială, plină de ferestre de blocuri părea că a prins aroma acelor mere coapte și îmbelșugate. Curgea o lumină în Rîmnic ca din cronici, o lumină filtrată printr-un măr curat, aproape cristalin. În lumina aceea tutelată de albul clădirilor din jur, un alb specific zonei, un alb iluminat și sănătos, părea că orașul e clădit înăuntrul unui măr. Pretutindeni mirosea puternic a măr copt, a măr proaspăt, a măr plin de vitamine, a măr care trece peste anotimpuri și care dă luminii soarelui alt înțeles, alt sens.

Este aproape imposibil să recunoști acest oraș după amintirile de altădată. A părut dintotdeauna un oraș înghesuit, cu frumoase case și acareturi elegante ascunse prin grădini cu mere doldorate, cu străzi pietruite și strîmte, cu bănci și societăți de comercianți, cu ateliere, mai degrabă meșteșugărești, și cu pensionari monumentali și patriarhali. Sigur că pe aici au trecut mari fețe domnești și boierești, dacă ar fi să-i amintim doar pe Matei Basarab, pe Mircea cel Bătrîn, pe Vlad Dracul, pe Radu cel Mare, pe Neagoe Basarab, pe Radu de la Afumați, pe Pătrașcu Vodă, pe Mihai Viteazul, pe Constantin Brâncoveanu. Chiar străzile păstrează încă numele celor care i-au populat istoria cu apte demne de a fi pomenite : Calea Traian, Mihai Bravu, strada Radu de la Afumați, strada Radu Negru, strada Frații Buzești, strada Dorobanților, bulevardul Tudor Vladimirescu. De-a lungul și de-a latul acestui oraș și dincolo de hotarele sale s-au consumat evenimente istorice comemorate prin biserici și mănăstiri, prin tipărnițe și școli în care s-a desprins scrisul în limba română din texte slavonești, din psaltiri, ceasloave, evanghelii și tetraevanghelii. Desigur, orașul păstrează încă, în muzeul de istorie și de arheologie, sub vitrine de sticlă, resturile unui trecut care începe pe aceste meleaguri încă în paleolitic și neolitic, în epoca bronzului. Cert este însă că multă vreme Rîmnicu Vîlcea a rămas la marginea istoriei și chiar în timpurile moderne a fost uitat pentru zeci de ani în cronici și în arhive. Rîmnicu Vîlcea este unul dintre orașele țării cu cele mai bogate arhive ! Nu întîmplător printre marile clădiri ale timpului prezent, la Rîmnic a fost înălțat un edificiu monumental arhivelor statului pe fațada căreia edilii intenționează să picteze o mare frescă reprezentînd bătălia de la Posada, indicată după unii autori în împrejurimile Rîmnicului. O frescă în care să se regăsească imagini din Cronicum pictum Vindobonense, istorie a uneia dintre primele bătălii date de români pentru apărarea ființei lor.

Chiar în zilele documentării noastre cineva a ridicat din praf și din moloz cîteva ziare descoperite în timpul demolărilor, pe strada Știrbei Vodă. Printre foile tipărite și catifelate de vreme am descoperit un ziar editat în anul 1929 și care se intitula semnificativ **Vremea nouă.** Într-unul din articolele sale, și anume în editorial, un autor necunoscut exclama : „Vrem să trăim și să dovedim că trăim. Să trăim cu opiniile noastre cinstite. Vrem să stigmatizăm prostia și răutatea omenească, oriunde s-ar afla. Dorim apoi ca toată lumea să facă ochi și urechi ; să vadă fiecare cu propriii lui ochi și să audă fiecare cu urechile proprii. Căci, se pare că multă lume vede și aude cu organe de împrumut". Sigur că un astfel de ziar cu apariție efemeră e demn de o arhivă nu numai modernă și betonată, cu temperatură constantă, ci și de o arhivă sentimentală. La ce putea gîndi gazetarul care a semnat aceste rînduri în anii devitalizați ai unei urbe comerciale și ruralizate în care nu se mai întîmpla de mult nimic ? Ambiția sa era de a-i face pe concetățenii săi să reflecteze cu propriile lor capete și de a-i face să iasă din inerție pentru a reda Rîmnicului strălucirea de altădată. Vorbind despre vîlcenii de altădată același comentator necunoscut spunea : „Noi ne împărțim în două categorii : unii care nu știm nici măcar a scrie sau a citi, plugari cei mai mulți, așezați la țară, în sate, locuind în case de pămînt și de nuiele, mulți îngropați în niște căsuțe la fel cu bordeiele sau așezați pe marginele orașelor și tîrgurilor : dulgheri, zidari, precupeți, exersînd meseriile cele mai groase și mai puțin bănoase, locuind în căscioare înfundate în umezeală și necurățenie. Cealaltă categorie se compune din oameni care știu să scrie și să citească mai mult sau mai puțin și formează în general clasa birocraților, de la cel mai mic pînă la cel mai înalt funcționar". E adevărat că Rîmnicu Vîlcea avea la început de veac cîteva străzi asfaltate (se pare, două) și numai cîteva zone canalizate (puține) și se menținea tradiția fîntînilor cu ciutură. Este incredibil cît de tristă era imaginea acestui oraș, în fond sărac, și cît de dramatică existența sărăcimii care popula cartierele minuscule și mărginașe, prăbușite, în cel mai fericit caz, într-o lampă cu petrol.

Fotografie de PAUL AGARICI

Pentru Rîmnicu Vîlcea saltul la civilizație, după o uitare de cîteva zeci de ani care începe la sfîrșitul secolului trecut și se prelungește dincolo de marea criză mondială dintre 1929—1933, înseamnă o renaștere radicală, o nouă întemeiere de urbe. Pentru că între uriașul Combinat chimic, Uzina de produse sodice, Combinatul de industrializare a lemnului, Întreprinderea minieră etc., și atelierele de la început de secol în care se produceau curele, bice și fringhii, sau tăbăcăriile Hanciu, Lupaș, Simian, cuptorul de industrializarea fructelor și cinci mori acționate de apă, toate consemnate pînă la nivelul anului 1938, este o distanță care smulge Rîmnicu Vîlcea dintr-o îndepărtată istorie și îl proiectează în cel mai acut prezent.

Orașul arată astăzi aproape ca o stațiune balneară, mai ales în perimetrul central. O arhitectură îngrijită, dichisită, clădiri în stil apropiat dar cu elemente care le diferențiază sensibil, cu balcoane încărcate de flori, cu o paletă cromatică fină, cu străzile largi și curate, unele încă în curs de amenajare modernă, complexe sportive ultramoderne, cu hotel (un altul se află în stadiu de proiect), o casă de cultură a științei și tehnicii care amintește de experimentele cele mai reușite ale arhitectonicii secolului douăzeci, cu zone de agrement în plină desfășurare și amenajare etc., fac din Rîmnicu Vîlcea, unul dintre cele mai frumoase orașe din țară. Și toate acestea în condițiile în care la nivelul anului 1954 exista un singur bloc de locuințe format din patru apartamente ! Atît. În mai puțin de treizeci de ani orașul a devenit practic de nerecunoscut. Senzația pe care o trăiești parcurgîndu-l în această toamnă bogată în fructe, cu tarabele pline de roadele grădinilor din împrejurimi e că Rîmnicu Vîlcea este un oraș făcut dintr-un măr, așa cum biserica de alături a fost făcută, acum cîteva sute de ani, „dintr-un lemn". Și mere întîlnești pretutindeni, la fiecare colț de stradă, în fiecare curte, în toate cămările orașului în care trăiesc acum aproape 100 000 locuitori, în vreme ce la nivelul anului 1968 il populau 34 de mii. Închipuiți-vă un oraș în care 100 000 de oameni trec pe străzi în această toamnă miraculoasă cu brațele pline de mere și nu se poate să nu simțiți aroma lor pînă în suflet.

ADRIAN DOHOTARU

Cnorată instanță a moralei

Fiecare om e un om!

● S.O.S. pentru un spital rural ● Complicii nevăzuți ● Sector anexă la buzunarul personal ●

Unii fac promisiuni, alții le încalcă

V-ați aștepta ca un spital, locul în care oamenii vin cu speranța de a trăi, să ajungă, el însuși, pe pragul neființei ? Cam aceasta este situația unui minunat așezămînt de sănătate amplasat într-un cadru minunat de brazi, trandafiri, crizanteme și tot ceea ce cortegiul floral al toamnei poate să închipuie, într-o comună prahoveană, Bălțești, la rîndul ei așternută în pragul dealurilor, undeva pe lîngă Vălenii de Munte, pe un drum care se leagă și cu cele buzoiene dinspre Nehoiul.

Spitalul a avut o istorie agitată începînd din anul 1916, cînd i s-au așezat temeliile, lucrările fiind apoi întrerupte o vreme, reluate mai tîrziu, pentru ca de prin 1938 el să-și capete menirea căreia îi fusese destinat. Viața sa a depins, după cum reiese din datele arătate, de două mari zbuciumări istorice, așezarea geografică a spitalului fiind o explicație a frumoaselor proporții și dimensiuni ce i s-au hărăzit. În prezent, aspectul cel mai important ni se pare a fi un altul : zona comunei a cunoscut (și cunoaște în continuare) o dezvoltare demografică, cifra aproximativă a cetățenilor aparținători trecînd de 25 de mii, dintre care numeroși copii și tineri. Toate aceste argumente, probabil, au conferit spitalului din Bălțești un statut aparte, el funcționînd ca o instituție cu personalitate juridică și fiind bine încadrat cu personal medical, aparatură etc., și bucurîndu-se de încrederea locuitorilor comunei și ai satelor aparținătoare, unele dintre acestea la o depărtare de aproape 30 de km. În ultima vreme, mai precis cam de doi ani, asemeni unei păsări înainte de a fi pusă la fiert, au început să i se scoată „fulgii" spitalului din Bălțești. Mai întîi chirurgia, acum, recent, și spre mihnirea și stupefacția cetățenilor și cea de pediatrie! De la cele 120 de paturi, cîte erau în 1977 (medicină internă 50, chirurgie 25, pediatrie 25, obstetrică fiziologică 20), cu un indice de utilizare major la absolut toate secțiile, s-a ajuns la 140 de paturi în 1978, după dispariția chirurgiei celelalte trei secții rămase primind un spor de paturi, dar cu numai un medic specialist la interne și doi secundari, pe care însă nu-i vedea nimeni deoarece ei își satisfăceau stagiile fie la București fie la Ploiești. Și în acest răstimp, indicii de utilizare au fost buni. Din luna iunie a acestui an, medicul pediatru a fost detașat la Urlați, spitalul din Bălțești dispunînd doar de un internist și un radiolog. În mod bizar, indicii de eficiență sînt raportați la un total de medici superiori celui care există, în realitate. Practic, chirurgia și pediatria au fost desființate. Atragem atenția că imaginea de „ineficiență" este doar aparentă și provine din faptul că raportările se fac la o situație falsă, 60 de paturi fiind dezafectate !

Ce se preconizează?

Trecerea pediatriei la spitalul din Vălenii de Munte, pentru a-i spori eficiența! Asta ni se pare o culme a absurdului : să se obțină un grad de eficacitate mai mare într-un spital în detrimentul altuia. În plus, între Văleni și Bălțești nu există nici un fel de legătură (autobuz sau tren) iar distanța fiind de peste 30 kilometri! E drept că Bălțeștii dispun de o salvare, dar gîndiți-vă (ne adresăm în special Direcției sanitare a județului Prahova) că, plecînd cu un bolnav la Văleni ori la Ploiești, comuna și satele aparținătoare de Bălțești rămîn total descoperite. Dacă un mecanizator și-a zdrobit un deget el va trebui transportat, în loc să primească îngrijirile la chirurgia locală, vreme în care o naștere sau o urgență la un copil nu se mai pot rezolva, lipsind mijlocul de transport necesar.

Sîntem convinși că nu aducem știri noi directorului dr. Mircea Alexandrescu, din Ploiești, deoarece dînsul este și deputatul comunei Bălțești, adică tocmai cel care trebuie să vorbească, să gîndească și să acționeze în interesul celor pe care-i reprezintă. Ceea ce, pînă acum, n-a făcut! În fond, dacă tot se dorește o „subordonare" a spitalului din Bălțești de ce nu se alege Ploieștiul, situat și mai aproape și dispunînd și de mijloace superioare așezămîntului de sănătate din Văleni? După noua formulă, atît urgențele cît și investigațiile paraclinice vor trebui rezolvate numai prin transport la Văleni, Bălțeștii nedispunînd de laborator propriu (asta, da, ar fi fost o idee: să se înființeze un astfel de laborator chiar aici) Reprezentanții puterii locale, primarul Ioan Geamăn și secretarul consiliului popular Gheorghe Năstase, sînt de aceeași părere cu oamenii care ni s-au adresat și care cer ca spitalul lor să rămînă așa cum a fost, adică cu secții de chirurgie și, mai ales, pediatrie. În sprijinul acestei dorințe ei aduc un argument robust: pînă acum, în anul 1983, s-au înregistrat 180 de nașteri! Bineînțeles că cei doi tovarăși au fost cu jalba și la Ploiești unde li s-au dat asigurări că spitalul din Bălțești nu va suferi amputări. Ele s-au produs, totuși, pe tăcute, fără decizii scrise dar... prin măsuri practice. Cineva făcea o socoteală nu lipsită de miez: numai din cheltuielile ce se fac cu plata carburanților consumați pe drumurile Bălțești-Văleni, în cazul în care ar fi economisite, s-ar asigura retribuția întregului personal medical al spitalului local!

Supunem cazul atenției forurilor în drept cu siguranța că lucrurile vor fi așezate în starea firească, aducînd liniștea în căminele și sufletele celor peste 25 de mii de locuitori ai comunei Bălțești.

EMANUEL VALERIU ■

Bunul plac agresiv

Case rînduite într-o geometrie prea corectă, o fișie de asfalt care le desparte, de o îngustime aproape nefirească, pe care greu pot trece în paralel două mașini. Ne aflăm pe strada Anul 1821 din București, o stradă desprinsă parcă din decorul unui platou cinematografic.

Dar nu pentru a vă descrie acest colț al Capitalei am venit aici. Mai mulți cetățeni de pe strada Anul 1821 ne-au solicitat să venim pentru a face publică o situație pe care ei o consideră intolerabilă, pe drept cuvînt, și a cărei poveste a început cu aproximativ doi ani în urmă. Mai precis în momentul în care proprietara imobilului de la numărul 11, Matilda Gafencu, în vîrstă de 90 de ani, a fost internată într-un cămin de bătrîni. De atunci, un om, un singur om, Marin Ciinaru, vecinul Matildei Gafencu, a reușit să tulbure liniștea tuturor.

Iată ce s-a întîmplat. Curînd după internarea bătrînei, soarta imobilului „părăsit" a început să-l preocupe pe Marin Ciinaru. A început să-l preocupe chiar foarte intens. Și nu, să nu vă închipuiți cumva că din grijă față de bunurile Matildei Gafencu. Nu de aceea a spart el lacătul de pe ușă și nu de aceea și-a instalat el aici un nepot. Ci din motive, să le zicem așa, personale. Dar organele de miliție au intervenit și au temperat zelul lui Marin Ciinaru, restabilind lucrurile în ordinea lor normală. Nepotul a plecat iar Marin Ciinaru a scăpat fără o condamnare datorită clemenței rudelor bătrînei, care și-au retras plîngerea.

El și-a dat seama că pentru a putea pătrunde din nou în casă îi trebuia un pretext. Și l-a găsit. A cumpărat o parte din lucrurile Matildei Gafencu, cu acordul uneia din rudele bătrînei, depunînd 3 000 de lei la C.E.C. pe numele acesteia. Această vînzare, despre care în treacăt fie spus Matilda Gafencu nu a aflat nici astăzi, i-a deschis lui Marin Ciinaru din nou ușa imobilului de la numărul 11.

Din acel moment, a început să se simtă acolo ca la el acasă. Și a procedat în consecință. A oferit spre vînzare lucruri care nu-i aparțineau. A ars unele care nu-i erau de trebuință. A organizat, afirmă vecinii, chefuri acolo. Și chiar a oferit camere cu chirie. Da, ați citit bine. Marin Ciinaru a început să ofere camere cu chirie. Iar cînd unii vecini, indignați, i-au cerut socoteală, le-a răspuns cu vorbe grele. Pentru ca să nu mai protesteze împotriva agresivității bunului plac !

Prin casa Matildei Gafencu, ajunsă la cheremul lui Marin Ciinaru și lăsată de el cu ușile deschise, au început să se perinde diverși indivizi, pînă cînd, la 15 septembrie a.c., aici a izbucnit un incendiu care, dacă nu ar fi fost sesizat la timp, ar fi putut cuprinde o mare parte din stradă. Vecinii și rudele Matildei Gafencu îl fac responsabil pe Marin Ciinaru pentru acest fapt, ba au existat voci care pretind că ar fi dat foc intenționat ca să nu se știe ce lucruri au dispărut din casă. Și chiar dacă vinovăția lui în izbucnirea efectivă a incendiului ni se pare greu de stabilit, nu e mai puțin adevărat că datorită lui s-au întrunit condițiile care au permis să se întîmple ceea ce s-a întîmplat.

Dealtfel, isprăvile lui Marin Ciinaru nu se opresc aici, ci continuă și în propria casă. Proprie e un fel de a spune pentru că cele două camere în care locuiește sau ar trebui să locuiască, din imobilul de la numărul 9, pe aceeași stradă Anul 1821, le deține în baza unui contract de închiriere cu ICRAL Cotroceni. Și spunem „ar trebui să locuiască" deoarece Marin Ciinaru stă de fapt la Crevedia Mare în județul Giurgiu unde are o casă proprietate personală. În București vine doar 2—3 zile pe lună pentru a-și ridica pensia și chiria. Da, chiria. Pentru că Marin Ciinaru nu s-a mulțumit să „valorifice" casa Matildei Gafencu. El s-a gîndit că și cele două camere pe care le lăsa neocupate în București puteau fi folosite. Așa că a început să subînchirieze. Astăzi, într-una din aceste camere locuiește, cu familia, un muncitor de la Întreprinderea „Vulcan", Alexandru Irina, căruia Marin Ciinaru i-a cerut o chirie de 250 de lei pe lună. Rentabilă afacere, nu ? Stai la Crevedia Mare și vii la București să-ți încasezi chiria. Și cînd te gîndești că Alexandru Irina n-a putut obține repartiție pentru această cameră, deși a solicitat-o. Drept care s-a văzut nevoit să plătească chiria respectivă nu statului care este proprietarul imobilului, ci unui ins pus pe căpătuială.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

Marieta de la Malovăț

Totul a plecat de la sesizarea unor pensionari C.A.P. din Malovăț, județul Mehedinți....„Noi primim pensie de aproape un an de zile de la C.A.P. — ne scriau ei — pe care ne-o înmîna casiera Marieta Gheață. După ce dînsa a plecat în concediu, casiera care îi ține locul nu ne-a mai dat pensia, pe motiv că nu avem dosar. Noi nu mai înțelegem nimic, așa că vă rugăm pe dumneavoastră"...etc.etc.... Am dat curs sesizării și ne-am interesat, mai întîi la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Mehedinți, dacă cetățenii în cauză figurează în scripte. „Nu, nu figurează cu dosare de pensionare". Și totuși semnatarii scrisorii (șase la număr) afirmau că „de aproape un an" primeau pensie. Misterul-nvăluia pricina. Deci... Ne-am deplasat la Malovăț, însoțiți de un revizor contabil din cadrul Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Mehedinți. Verificînd actele de casă întocmite de Marieta Gheață, nu i-am găsit pe cei șase pensionari pe nici un borderou de plată. În schimb...

Marieta Gheață fusese încadrată în funcția de casieră la C.A.P. Malovăț în anul 1978. N-a trecut mult — doar un an — și tînăra casieră (avea pe atunci douăzeci și cinci de ani) a ținut neapărat să reconfirme proverbul „Cine umblă cu mîinile prin miere..." În anul 1979 au decedat cîțiva pensionari C.A.P. „Prinsă cu alte probleme" (cel puțin așa declară ea), casiera uită (sau se face că uită) să trimită Direcție pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale copiile după certificatele de deces, ca, în baza acestora, să se sisteze plata pensiilor. Și „uită" o lună, „uită" două, pensiile continuau să vină la C.A.P. pe numele celor decedați, iar Marieta Gheață, văzînd că nimeni nu se formalizează, și-a însușit bine, mersi banii, semnînd în fals borderoul de plată. „Amnezia" de la început s-a transformat mai tîrziu în obicei, în metodă. Pensionarii care decedau erau mențiuți...în viață atît cît considera Marieta Gheață că este suficient „să-și facă suma". Apoi, după un timp — luni sau chiar ani — completa o copie a certificatului de deces, îl autentifica „conform cu originalul" (?!), punea o ștampilă, fie a C.A.P., fie a primăriei și expedia actul la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. Mihail Ionașcu moare în 1980, însă „trăiește"... pe borderoul de primire a pensiei pînă în 1983. Elena Rolea își dă obștescul sfîrșit în 1981, dar casiera îi păstrează memoria... pecuniară pînă în 1983. Dănica Pîrvănescu pleacă în lumea celor drepți în 1981, dar continuă să fie „pomenită"... pe borderoul de plată pînă în anul 1983. Și tot așa s-au petrecut lucrurile cu nu mai puțin de șaizeci pensionari decedați, în numele sau, mai degrabă, pe numele cărora Marieta Gheață și-a însușit banii.

Vă veți întreba desigur (și noi ne-am întrebat) cum de a fost posibil acest macabru joc de-a v-ați ascunselea cu nume de oameni, cu dosare de pensionare, cu copii după certificate de deces, cu borderouri de plată semnate fals care apar și dispar, există și nu există ? Contabila șefă a C.A.P. Malovăț, Aneta Gradoe, ne-a declarat cu mîna pe inimă că nu știe nimic. Să lăsăm la o parte declarația scrisă a Marietei Gheață în care afirmă că împărțea banii sustrași cu Aneta Gradoe. Există însă elemente probatorii care atestă clar complicitatea contabilei șefe la delapidare. Astfel, timp de aproape cinci luni contabila șefă a semnat operațiunile de casă, a pus viza controlului preventiv pe borderourile de plată a pensiilor. Și n-a știut nimic ! În lunile aprilie-mai 1983, casiera a fost plecată din unitate. Plata pensiilor a făcut-o contabila șefă. I-au rămas banii celor decedați (n-au venit să-și ia pensia !...), bani pe care și i-a însușit fără să clipească. Nici atunci nu afla de unde provin ? Sărmană inocență!

Și „lanțul slăbiciunilor" nu se oprește aici... Anual, venea un revizor contabil din partea D.P.M.O.S. ca să verifice operațiunile de plată efectuate în anul precedent. Soțul Anetei Gradoe — care este și el contabil de meserie — avea grijă (o grijă deosebită !) ca revizorul" de la județ să se simtă bine, să nu ducă lipsă de nimic. Și astfel, revizia se făcea printre picături... de vin și pe bucățele de ... friptură.

DORU NISTOR ■

P.S. În momentul de față, cazul este în atenția organelor de cercetare penală care, extinzînd verificările, au stabilit că Marieta Gheață a mai contribuit la încă o lipsă de 278 964 lei, bani pe care, e greu de crezut i-a păpat singură.

Funcția nu echivalează cu o feudă

Ajuns în funcția de șef al secției anexă de producție industrială și prestări servicii a C.A.P. Mureșeni, județul Mureș, **Dumitru Costea** a crezut, probabil, că odată instalat acolo își poate permite orice, inclusiv săvîrșirea de abuzuri prin care să realizeze venituri personale suplimentare tot mai substanțiale. Vorba aceea : dacă are în mînă pîinea și cuțitul, de ce să nu taie pentru el cît poftește ?

Și pofta unui individ lacom, lipsit de scrupule **au cunoaște limite.** Dumitru Costea a început a-și pune în aplicare apucăturile meschine prin a pretinde celor care doreau să lucreze în secția anexă o sumă de bani — variabilă, dealtfel — între o mie și trei mii de lei.

„Asta este **un fel de taxă** — explica el cu subînțeles — din care procurăm scule și avansăm unele cheltuieli necontabilizate. Cine nu dă, nu este angajat..."

Și cei interesați, deși nu vedeau rostul unei **astfel de taxă** dădeau, pentru că, în primul rînd, vroiau să-și asigure un loc de muncă în secția respectivă.

Neculae Tîrnăvean, de pildă, a dat 3 000 lei pentru încadrarea fiicei sale Maria.

Augustin Hîrsan a dat 3 000 lei prin intermediul **șefului de** echipă Dumitru Aldea pentru a fi primit și el în **secția anexă,** Iaru Ivășean i-a dat personal, în **două rate,** lui Costea, 1 000 lei, pentru încadrarea soției. Și așa mai departe, circa 20 de persoane au plătit **taxa de angajare** (?!).

Dar pretențiile **șefului** de secție nu **s-au** oprit aici. Pentru asigurarea unor venituri necuvenite, periodice, a cerut fiecărui lucrător din secție și chiar **șefului** de echipă, Dumitru Aldea, să-i predea, lunar, din veniturile realizate, o sumă de bani, variind și aceasta, după criterii imaginare, între 100 și 300 lei.

Cînd oamenii au început să ceară explicații cu privire la aceste încasări nelegale pe care le pretindea **șeful** de secție, mai marele lor a trecut la amenințări : „Cine nu dă, n-are decît să-și caute de lucru în altă parte. Găsesc eu alți lucrători."

„Da, stai, frate, că secția asta n-o fi vreo feudă a lui Costea !" și-au zis atunci cîțiva dintre cei amenințați și au sesizat miliția despre cele ce se petreceau la C.A.P. Mureșeni.

Cercetările au stabilit că în doi ani și ceva Dumitru Costea și-a însușit abuziv de la subalterni peste **70 000 lei,** fapt pentru care i s-a întocmit dosar penal pentru patru infracțiuni de trafic de influență și 181 luări de mită.

Este aproape incredibil că un om care **s-a** bucurat de încrederea conducerii **C.A.P.** și a altor organe locale din comuna Mureșeni, s-a pretat la asemenea meschinării, dar este și regretabil că cei care i-au acordat această încredere nu i-au cunoscut din timp aceste apucături, cu totul străine moralei noastre și în contradicție flagrantă cu legile țării

MIHAI GROZAVU ■

Scrisoare deschisă

Sînt fostul dirijor al corului țărănesc din satul Lapoș, comuna Dărmănești, județul Bacău, despre care revista Flacăra a scris pe bună dreptate că s-a desființat. Conduc acest cor de peste 35 de ani. Am absolvit conservatorul și sînt și profesor de muzică. Corul nostru de țărani s-a remarcat la diferite concursuri organizate pe plan național. Am făcut și cîteva ieșiri în străinătate. Oameni din sat, precum Spiridon Văcaru, Toma Manole, Alexa Gh. Vasile, Mureș Covătaru, Aurel Calimandric, Păun Vrânceanu și mulți alții v-ar putea relata multe aspecte din activitatea bogată a corului.

La un moment dat, conducerea comunei Dărmănești a încercat să mă schimbe cu educatoarea Gosav Maricica, nici astăzi nu știu exact din ce rațiuni. Din această perioadă de cîțiva ani, corul din Lapoș s-a destrămat. După apariția însemnării din revistă, am fost consultat dacă doresc sau nu să-mi reiau activitatea. Folosesc acest prilej pentru a spune deschis și fără vorbe de prisos că doresc acest lucru sigur, numai dacă factorii de drept ne vor sprijini în întreprinderea și activitatea noastră.

COSTEL BODEA, sat Lapoș, comuna Dărmănești, județul Bacău.

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ Apele minerale din orașul Moinești, județul Bacău, sînt de-a dreptul miraculoase ! — exclamă entuziasmat **tehnologul Ilie Georgescu de la I.M.G. București.** „Sufeream de reumatism și aveam dureri îngrozitoare — ne scrie el. La recomandarea unui doctor pensionar, le-am încercat și eu și, după numai 10—15 băi, simțeam cum îmi dispăreau durerile de parcă erau luate cu mîna. Nici nu-mi vine să cred cît de repede m-am putut face bine ; doar cîțiva ani am fost, la rînd. Le-am recomandat unor prieteni și cunoscuți care, urmîndu-mi sfatul, adică ducîndu-se acolo și convingîndu-se, mi-au mulțumit la întoarcere. De aceea, zic, e păcat să se irosească un asemenea izvor de sănătate. Pentru a-l valorifica propun să se înființeze la Moinești, neîntîrziat, o bază de tratament pe măsura calității apelor, să se construiască și un hotel corespunzător.

N. R. : O asemenea propunere a mai fost avansată celor în drept însă, din păcate, încă n-avem dovezi că ea a fost recepționată cu interes. Ce părere au O.J.T. Bacău, Ministerul Sănătății și Ministerul Turismului ?

■ Ca om în vîrstă, cu 42 de ani vechime în producție, eram istovit în ultima vreme de o boală de inimă și de reumatism, cu anchilozarea membrelor inferioare. Îmi luasem adio de la viață însă, fiind trimis, doi ani la rînd, să fac tratament la Sanatoriul din Vatra Dornei, datorită grijii de care m-am bucurat din partea întregului personal sanitar și cu deosebire din partea dr. Eufim Sezonov și asistentei medicale Felicia Popescu, iată-mă din nou pe picioare. Fapt pentru care vă rog insistent să le transmiteți, prin revistă, mulțumirile mele cele mai sincere și toate cele bune. **(Vasile Pascaru, București, str. Alunișului nr. 14).**

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Iași** ne înștiințează că, drept urmare scrisorii adresate revistei Flacăra, petenta Maria Paraschiva Banu, de profesie instalator sanitar, a acceptat în sfîrșit, (după ce a refuzat în serie ofertele ADAS, ILF, Trustul de construcții, ISTC Iași) să muncească la Cooperativa „Constructorul" Iași, unde a fost încadrată pe baza repartiției nr. 929 303.

■ **Consiliul județean al sindicatelor Buzău:** Analizînd problema ridicată în scrisoarea nr. 2508 la conducerea Schelei de foraj Liliești, a rezultat că, o dată cu reorganizarea activității în schelele de foraj și extracție, din martie 1983, s-a impus și redistribuirea personalului muncitor în cadrul brigăzilor. Întrucît n-a mai avut post la secțiile și brigăzile de foraj Berca, petenta Luntraru M. Elena Viorica a fost transferată la atelierul mecanic Liliești, pe același post de mecanic, dar pe rampa Sătuc din Berca, unde își are domiciliul stabil cu părinții, ținîndu-se seama de doleanța ei și de problemele familiale pe care le are.

■ **Locatarii blocului nr. 24 din Baia Mare, bd. Independenței,** în numele cărora semnează **Vasilica Negrilă,** ni se plîng că, în perioada sezonului friguros din anii 1981, 1982 și 1983, pe lunile noiembrie și aprilie, au achitat integral costul apei menajere și încălzirii, deși n-au beneficiat nici de căldură și nici de apă caldă sau rece. La intervenția asociației de locatari, E.G.L. a fost de acord să restituie integral sumele încasate pe nedrept, însă conducerea exploatării de gospodărie locativă nu s-a ținut nici astăzi de cuvînt.

■ **Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor,** ca răspuns la sesizarea Georgetei Rădulescu din Găești, județul Dîmbovița, ne aduce la cunoștință că a luat o serie de măsuri operative pentru îmbunătățirea muncii la Oficiul P.T.T.R. Găești I. Pentru înlăturarea aspectelor negative s-a dispus, printre altele : înregistrarea corespunzătoare a tuturor opririlor tehnice care apar în funcționarea instalațiilor, controlarea de către telegrafiști a activității curierilor telegrafici, crearea unor condiții mai bune de muncă, reorganizarea activității cu arhiva, instaurarea unui climat de înțelegere și colaborare între membrii colectivului.

■ Locuiesc într-un sat necooperativizat și am avut moștenire un teren de 1,6 ha pentru fineață în apropierea casei, dar mi-a fost luat în mod abuziv pe cînd eram în spital cu bărbatul meu. Mi s-a dat în loc, pe un vîrf de deal, un teren lîngă izlaz din care nu se poate scoate nimic, oricît aș munci, oricum l-aș lucra. Vă rog să mă ajutați să-mi recapăt pămîntul meu înapoi, deoarece am opt copii și n-am altcumva cu ce să-i întrețin. **(Lucreția Spaniuc din satul Gemenea, com. Stulpicani, județul Suceava).**

Întrucît scrisoarea nu arată în ce împrejurare și în temeiul cărui interes major i-a fost schimbat femeii terenul, rugăm pe cei în drept să analizeze cu solicitudine rugămintea petentei.

■ **Consiliul popular al sectorului 3,** ca răspuns la scrisoarea mai multor cetățeni din zona Compozitorilor-Ghencea, unde în ultimii ani s-au construit numeroase blocuri noi : Întreaga zonă va fi definitivată în acest trimestru. În prezent se amenajază deja aleile pietonale, iar spațiul verde se va realiza în perioada plantărilor de toamnă-primăvară. Problemele din scrisoare au fost discutate cu comitetul de cetățeni din zonă.

■ Cetățeanul **Dumitru I. Lambă din Poiana de Sus, județul Dîmbovița,** are și el un necaz : cei doi băieți ai lui s-au înscris la Școala de șoferi din Cîmpulung Muscel, fapt pentru care conducerea I.A.V.S. Titu a acceptat și le-a semnat pentru fiecare contract de școlarizare, așa cum se cere într-o atare situație. „După ce au reușit la concursul de admitere și după ce au trecut deja două săptămîni de la deschiderea școlii — ne scrie omul cu amărăciune — sînt chemat la directorul întreprinderii și mi se spune să plătesc pentru fiecare copil cîte 18 000 de lei sau să le caut contracte în altă parte. Oare de ce nu mi-a spus asta de la început ? Ce să fac eu acum, cînd copiii sînt amenințați să fie dați afară din școală ?"

Un contract o dată încheiat, semnat și parafat, trebuie neapărat respectat. E literă de lege. Altfel, e o gravă neregulă, un abuz.

■ **Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale ;** pentru tov. Stîngu Radu din Făgăraș : Copilul dv. este în evidența dispensarului policlinic cu diagnosticul encefalopatie infantilă — hidrocefalie internă — diagnostic precizat de clinica de profil din Tg. Mureș. În urma consultului complex efectuat recent de medici de specialitate, s-a stabilit că hipoacuzia este secundară encefalopatiei și hidrocefaleei interne și copilul urmează tratamentul de întreținere și recuperare posibil.

■ Cumpărîndu-mi un autoturism nou Dacia 1300 din depozitele IDMS București — ne scrie **Ion Fus din Alexandria, str. Proletari nr. 89** —, după numai cîteva luni de funcționare ireproșabilă, m-am pomenit cu acumulatorul complet descărcat. Toate încercările mele de a-l readuce în stare de funcționare au eșuat, bateria suferind de un defect de fabricație. Deși sînt încă în termen de garanție, la bordul autoturismului avînd înregistrați doar 3 300 kilometri parcurși, autoservice-ul din str. Pantelimon refuză să-mi schimbe bateria. Și eu care știam că termenul de garanție e de 12 luni...

Acumulatorul nu intră în termenul acesta de garanție. Asta scrie și pe factura de cumpărare a mașinii...

■ **Direcția județeană de telecomunicații Giurgiu,** privitor la scrisoarea tov. Vilcu Marin care sesizează că la Giurgiu revista Flacăra se vinde la supraprețde către bișnițari, ne răspunde : Începînd cu 1 iulie a.c., chioșcurile prin care se desface presa la vînzare au fost predate, împreună cu personalul respectiv, comerțului de stat, nouă revenindu-ne în continuare doar sarcina aprovizionării. Nu putem clarifica aspectul legat de refuzul factorului poștal de a face abonament, întrucît nu se specifică adresa la care petentul poate fi găsit, însă vă comunicăm că, pe luna iulie, numărul abonamentelor la revista Flacăra a crescut de la 596 la 696, în prezent nefiind restricție la contractarea abonamentelor.

Toate bune, numai că nu ni s-a clarificat încă nimic cum devine cazul cu vînzarea la suprapreț. Cine poate să ne dea o mînă de ajutor în acest sens ?

■ Aflată într-o situație dificilă, mi-am dus spre păstrare toată mobila și lucrurile mele personale în casă la cuscrul meu Nicolae Stanciu din Tărtășești, județul Dîmbovița, a cărui fiică s-a căsătorit cu un nepot de soră crescut de mine de la 2 ani, dar cînd am fost, mai deunăzi, să-mi iau bunurile înapoi, norămea m-a trimis la muncă și mi-a zis că nici nu mă cunoaște. M-au scos pe ușă afară și astăzi n-am nici măcar cu ce mă înveli, n-am nici măcar un pat pe care să-mi odihnesc oasele bătrîne. **(Rarița Ene, pensionară, București, str. Porumbacu nr. 7, bl. 33, ap. 15).**

Dacă nu vă înțelegeți omenește, solicitați sprijinul justiției.

■ La intervenția revistei dv. — fapt pentru care eu vă mulțumesc foarte mult —, soția mea, Rodica, a fost chemată la Oficiul forțelor de muncă și i s-a dat repartiție să lucreze la I.J.T.L., coloana Cîmpina, pe funcția controlor de bilete. Cînd se părea că situația s-a rezolvat, la 1 octombrie 1983, a fost anunțată că i s-a desființat postul și iată că, numai după o lună, a rămas iar fără serviciu, toate intervențiile noastre rămînînd în zadar. **(Adrian Crăciun, Cîmpina, str. V.I. Lenin, nr. 43, bl. 29, ap. 18.)**

Rugăm Oficiul forțelor de muncă Prahova să găsească din nou o rezolvare. Dar definitivă.

■ La scrisoarea cetățenilor Pușchiță Gh. Nicolae și Pușchiță N. Nicolae din Petnic-Iablanița, **Consiliul popular al județului Caraș-Severin** răspunde : Pentru neglijențele constatate în administrarea și gospodărirea terenurilor proprietate de stat vizate s-au stabilit responsabilitățile ce revin atît biroului executiv al Consiliului popular al comunei Iablanița cît și Oficiului de cadastru și organizarea teritoriului și, totodată, s-au făcut propuneri pentru sancționarea celor vinovați de neglijențele constatate, de încălcarea legilor.

■ Necazul pe care-l întîmpină tînăra **Gabriela Carp din Lupeni, str. Tudor Vladimirescu nr. 24, bl. D3, ap. 55,** n-ar fi trebuit demult să-și mai găsească locul la noi. Deși posedă diplomă de bacalaureat și certificat de calificare eliberate de Liceul industrial nr. 1 din localitate în profil mecanic, fata a rămas fără repartizare în producție și, de luni de zile, își caută singură un loc de muncă, dar fără succes. De parcă mașinile Lupeniului n-ar mai avea nevoie de mecanici.

Este rugămintea noastră dar și o datorie pentru D.P.M.O.S. Hunedoara să întindă neîntîrziat o mînă de ajutor.

■ **Procuratura județeană Timiș,** în legătură cu articolul intitulat „Falimentul firmei Mavru" publicat în nr. 34/26 august 1983 al revistei Flacăra : Ioan Mavru, fostul președinte al Cooperativei de consum din comuna Biled, este în atenția Miliției județului Timiș care efectuează cercetări sub aspectul săvîrșirii de către cel în cauză a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor obștești și instigare la fals intelectual. Dosarul este și în atenția acestei procuraturi în vederea soluționării legale și temeinice a cauzei.

■ Învățătorul pensionar **Serghei Tomșa din Năvodari, județul Constanța, str. Constanței nr. 47,** în numele mai multor cetățeni, ne semnalează că responsabilul magazinului nr. 72 din localitate, pe nume Ion Abagiu, nu numai că nu respectă programul raionului de desfacere a produselor de panificație și lactatelor, lăsîndu-i pe oameni să aștepte ore în șir afară, în frig și ploaie, dar mai are și prostul obicei de a nu da restul, sau de a-i înșela de cumpărători la cîntar, de pildă atunci cînd se desface carnea de pasăre. Pe 10 iunie a.c. — zice omul — dintr-un foc mi-a dat mai puțin cu 700 grame și abia acasă mi-am dat seama că încasase în plus 36,50 lei numai de la mine.

Dacă așa stau lucrurile, un astfel de om n-are ce căuta în comerțul socialist !

■ **Întreprinderea de frigidere Găești:** Urmare notei apărute în rubrica „Flacăra la dispoziția dv.", frigiderele petenților Kelemen Francisc din Făget și Birton Iosif din Petroșani au fost operativ reparate de reprezentanțele noastre din Timișoara și Hunedoara prin înlocuirea agregatelor și altor piese defecte, așa cum se confirmă și în copiile proceselor verbale de reparație nr. 56 și 460.

■ Este cel puțin ciudat, dacă nu chiar total aberant, să-i imputi unui om nevinovat o pagubă de cîteva zeci de mii de lei stabilită cu certitudine ca fiind pricinuită prin furt calificat de niște paznici care au violat depozitele ce le aveau în pază. De aceea supunem atenției forurilor în drept, solicitarea făcută nouă prin scrisoare de șeful de depozit **Mihai Gheorghe din Cernatești, județul Buzău,** de a se lămuri pe deplin situația datorată lui Cazan Vasile, lui Măcinic Constantin și lui Stoica Ion care, cu ajutorul unor chei false, s-au strecurat în depozitele O.C.L. „Mărfuri industriale" din Buzău și au furat fără să se teamă de pază: paznicii erau chiar ei.

■ **Inspectoratul general al miliției** răspunde la scrisoarea cetățeanului Vasile Ciobanu din comuna Vlădeni, județul Iași : Se confirmă faptul că, la data de 27 septembrie 1932, Munteanu Ion, fost responsabil al restaurantului din comuna Vlădeni, în urma agresiunii comise împotriva petiționarului, i-a produs acestuia vătămarea gravă a integrității corporale. El a fost condamnat la 3 ani și 6 luni închisoare corecțională, însă a fost grațiat. Încă de la începerea urmăririi penale, Munteanu Ion a fost schimbat din funcție, iar cu prilejul predării gestiunii i s-a găsit o lipsă de 6 000 lei, sumă imputată celor vinovați.

■ **Anca și Sorin Voinea** din Ploiești, **Vasile Bordean** din Petrila, **Alexandru Oprea, Florica Stoenescu, Maria Tăpoi, Paul Bărbulescu** din București ne-au solicitat sprijinul în rezolvarea problemei locative. Scrisorile dumnealor au fost trimise consiliilor populare din localitățile unde domiciliază și muncesc, cu rugămintea de a cerceta cu atenție situația lor locativă și de a decide în spiritul prevederilor legale. Așteptăm răspuns.

■ **Consiliul popular al municipiului Vîlcea,** cu privire la scrisoarea petentului Constantin Burtea din Rîmnicu Vîlcea, str. Venus nr. 7 : Având în vedere că în imobilul situat la adresa de mai sus locuiesc 5 familii, iar terenul aferent acestuia este folosit pentru cultura de legume, secția de arhitectură și sistematizare a Consiliului popular al județului Vîlcea este de acord să se evite de la expropriere suprafața de teren destinată construirii imobilului nr. 15, propus în detaliul de sistematizare, cu excepția a 200 mp necesari amenajării accesului carosabil spre str. Intrarea Dealului.

■ Ing. **Nicolae Drăgulănescu din București, str. Doamna Ghica nr. 6,** este de părere că Peștera Urșilor din Chișcău-Pietroasa, județul Bihor, una dintre cele mai frumoase și interesante din țară și chiar din Europa, descoperită în anul 1975 de către minerul Traian Curta, ar putea fi și mai bine pusă în valoare, dacă cele două cabane turistice din zonă, Padiș și Scărișoara, ar fi mai bine gospodărite. În prezent, aceste unități de categoria a IV-a n-au apă curentă și nici electricitate, dispun de grupuri sanitare necorespunzătoare, sînt inospitaliere și prost întreținute.

Un semnal pentru O.J.T. Bihor.

■ **Comitetul pentru problemele consiliilor populare,** răspunzînd la scrisoarea noastră nr. 2 599, ne informează : În localitatea Ivănești, propusă să devină centru urban, în conformitate cu prevederile schiței de sistema... și ale detaliului de sistematizare pentru zona centrală, aprobate potrivit legii, a fost începută execuția unor blocuri de locuințe care vor contura viitorul centru civic al acestei localități din județul Vaslui. La amplasarea construcțiilor s-a urmărit corectarea aliniamentelor existente în vederea asigurării unui cadru corespunzător pentru piața centrală a noului centru civic.

■ De aproape doi ani se tot tergiversează repararea centralei termice a blocului nostru și o bună perioadă de timp am rămas fără apă caldă și fără căldură, deși de nenumărate ori am solicitat I.C.R.A.L.-ul de sector. Acum se apropie și iarna lui '83, dar tot nu s-au întreprins măsurile ferme pentru repararea și repunerea în funcțiune a centralei. Ba, mai mult, au dispărut fără urmă și materialele (țevăria, butoaiele cu carbid etc. aduse la fața locului și lăsate vraiște sub cerul liber). **(M. Țolea, București, str. Ostașilor nr. 11).**

■ **Centrala industrială siderurgică Galați:** Soțul petentei Apostu Violeta, pe nume Apostu Viorel, a ajuns pe primul loc pe tabelul de priorități al secției hidrosectorial și i s-a repartizat un apartament cu două camere în blocul R 1, microraionul 19.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

■ **Marin Ion** — ...aschia (Teleorman) : Din ce... rise reiese că vă încadrați în ...evederile art. 4 din statut ...c... operatori cu situații deose...ș..., pensionar C.A.P. de gradul ... de invaliditate, și puteți să ... mențineți în continuare lotul în folosință personală ■ **Vasile Horvat** — Hunedoara : Plata drepturilor de transfer se face de către unitatea unde s-a efectuat transferul, dacă sînt îndeplinite prevederile legale ■ **Ion Iliescu** — București : Pentru nerespectarea normelor de conviețuire în comun, cît și pentru neplata în termen a cotelor de întreținere, asociația de locatari, ca persoană juridică, se poate adresa în instanță, solicitînd evacuarea celui în cauză ■ **Victor Bărbulescu** — Tismana (Gorj) : V-au fost corect stabilite atît sporul de vechime, cît și zilele de concediu de odihnă ■ **Veronica Lazăr** — Cluj : Întrucît nu faceți dovada cu documente valabile că ați lucrat permanent pe baza unui contract de muncă și că s-a depus contribuția socială la fondul de asigurări sociale, nu puteți fi înscrisă la pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă ■ **Vasile Popa** — Unirea (Alba) : Nu, dacă au fost depuși în contul I.D.M.S. ■ **Mihaela Popovici** — Babadag. Cei 8 ani de muncă de care amintiți, vor conta numai cînd veți ieși la pensie, celelalte drepturi (ca spor de vechime, număr de zile de concediu) le-ați pierdut ■ **Teodor Donci** — Buteni (Arad) : Despre condițiile legale în care puteți reconstitui vechimea în muncă cu martori, aflați adresîndu-vă la DPMOS — Arad ■ **Gheorghe Druțu** — București : Sumele au fost încasate legal ■ **Dumitru Vulpescu** — Reșița : Încadrarea în grupa de muncă se face de către unitatea în care se muncește ■ **Florea Ceangu** — Slobozia : Nu pot fi înfiați decît minorii. Înfierea între frați nu se poate.

MARGA NEDELEA

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește arte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.**

Sport

Un nou Patzaichin?

COSTICĂ OLARU: „România a avut mereu cei mai buni canoiști din lume, iar dacă azi cinstea asta îmi revine mie, n-am dreptul să mă fac de ris!"

Costică Olaru e un nume foarte nou în sportul românesc. În 1981 nu obținuse decît un loc IV la campionatele naționale de caiac-canoe, iar anul 1982, deși i-a adus titlul național pe distanța de 500 m atît la tineret, cît și la seniori, nu l-a găsit în elita mondială a probei decît pe locul 8 (C.M. de la Belgrad). Anul acesta, Olaru a „explodat" pur și simplu: campion balcanic și național la canoe simplu, atît pe 500, cît și pe 1 000 de metri, cîștigător al Regatelor Szeged, Medelin și Snagov, campion mondial la Tampere, în vară, pe 500 m și al doilea la „mie", în fine, acum cîteva săptămîni, învingător detașat în concursul preolimpic de la Los Angeles, unde a cîștigat din nou ambele probe de viteză ale canoei! În momentul de față, spun specialiștii, Olaru este probabil sportivul român cel mai îndreptățit să spere la una sau chiar două medalii de aur la viitoarele Jocuri Olimpice... Dar cine este în fapt Costică Olaru puțini, foarte puțini știu. De aceea ne-am gîndit să-l cunoaștem mai bine și să-l prezentăm cititorilor noștri. Unde să-l găsim însă?

Secretarul responsabil al federației, profesorul Lăncrănjan, ne spune că „Olaru e în liber", dar că s-ar putea să-l găsim la... Izvorani, undeva lîngă Snagov. La Ciolpani facem la dreapta. Izvoraniul e doar un sat pe malul Snagovului, o sută, două de case risipite pe laturile unui drumeag abia pietruit. Întrebăm primul om ieșit în cale. Da, zice omul, luați-o tot înainte, apoi pe ultima uliță la stînga, mergeți pînă dați de ultima casă pe dreapta, chiar la margine, acolo e casa în care stă Bunea lu' Beju, tractorist de felul său, iar Costică o pețește pe fii-sa. Ce bine ar fi, gîndim, să-l găsim aici, să nu fi făcut drumul degeaba... Nu, n-am greșit, campionul mondial e în grădină, îl aflăm săpînd de zor locul pe care vor fi la iarnă solarul și roșiile, sapă de i-au ieșit bătături în palme, strîngînd desigur prea tare mînerul cazmalei...

— Te căsătorești, Costică?

— Cît de curînd! Așteptăm doar să primim un apartament în Drumul Taberei, probabil chiar luna asta ne luăm...

— Cine-i fata?

— O cheamă Nela, are 18 ani. Eu am 23. Am cunoscut-o tot trecînd prin fața casei cu barca, la antrenament. Vedeți, lacul e aici la o sută de metri. Fata îmi făcea mereu cu mîna și pînă la urmă ne-am împrietenit. Beți puțin vin? E de aici, din vița noastră!

— Mulțumesc. Ce-ar fi să ne povestești totul, de la început: cine ești, cum ai ajuns la barca de canoe, care au fost primii antrenori și așa mai departe. Ești din deltă?

— Nu chiar. Sînt născut aproape de Tulcea, la Somova. Balta noastră e la 100 de metri, lîngă Dunăre. În familie, doar bunicii au fost pescari, tatăl meu e tractorist, ca și viitorul socru. Sigur, mergeam la pescuit cu bunicul cînd eram mic, dar într-o barcă obișnuită. La 16 ani — tîrziu, nu-i așa? — a venit prin școala în care învățam Ana Marinescu, profesoară la Școala sportivă din Tulcea, s-a uitat printre băieți și a selecționat cîțiva, pe care i-a văzut mai îndesați. Eu eram ca și acum, bine făcut, cu mîini și picioare groase, s-a gîndit că aș fi bun la canoe. Vreo doi ani am făcut cu ea, dar nu prea voiam să rămîn, nu-mi plăcea, să fiu sincer: să stau așa, într-un genunchi și să vîslesc numai într-o parte, în pericol să mă răstorn la fiecare mișcare... Într-o finală de juniori, chiar în '76, am venit pe locul IV la canoe simplu, dar mai apoi m-am lăsat complet de sport.

— Cum așa, ce s-a întîmplat?

— Terminasem zece clase și am plecat la Constanța, la Școala profesională de mecanici navali. După o vreme m-am gîndit să mă apuc de lupte, și chiar m-am dus la sala Flămînda, în Tomis, unde am dat de antrenorul Constantin Ofițerescu, cel care i-a scos pe Draica, C. Alexandru, Negrișan și încă alții, o mulțime. Cînd m-a văzut, a zis că abia mă aștepta, fiind „descoperit" la categoria 82 de kilograme! După 3 luni de antrenament am luat locul III la campionatele naționale de juniori! Era în februarie 1979, aveam 19 ani și jumătate, însă curînd m-am hotărît să mă las și de lupte. Mă trîntise Draica de vreo două ori și mi-am zis să nu mai fac sport niciodată... Am terminat școala, mi-am luat diploma, am revenit acasă și, nefăcînd nici un antrenament, ajunsesem de 88—89 de kilograme! În mod normal am 84, la 1,72 m înălțime.

— Începe să ne fie teamă că am greșit omul! Dumneata ești Costică Olaru cu adevărat?

— Da, și mai am! M-am încadrat la Șantierul naval din Tulcea și apoi am început din nou să mă gîndesc la canoe. Mi-am luat legitimația de la Școala sportivă și am plecat singur la București, să încerc la unul dintre cluburile mari. Mai întîi m-am dus la Dinamo, dar nu m-au primit, eram mic și gras și mi s-a spus că sînt destui în secție, așa că m-am dus apoi la Steaua. Acolo m-a văzut colonelul Blăgescu și mi-a zis pe șleau: „bine, să vedem ce-o ieși din tine!". Așa am ajuns la baza Stelei, la Snagov, dar rîdeau băieții de mine, eram butucănos și abia de mă țineam în barcă. Însă m-am ambiționat. Pe lîngă antrenamente, în fiecare zi făceam singur alergări lungi, chiar și duminica, și-l ascultam în toate pe Serghei Filip, antrenorul care a avut cu adevărat încredere în mine. În 1981 am venit pe locul IV la „naționale" și am fost luat în lotul de tineret. În primăvara lui '82 a trebuit să fiu operat de apendicită, dar în vară am cîștigat cursa de 500 m în campionatul seniorilor. Am fost și la Belgrad, la C.M. unde am ieșit pe locul 8. Apoi vine anul 1983...

— De aici se cam știe: campion național, campion balcanic și campion mondial, învingător în concursul preolimpic de la Los Angeles. S-a scris însă puțin despre această întrecere preolimpică. Cum a fost, în fapt, acolo?

— S-a „tras" după-amiaza, cînd de regulă se pornea un vînt îngrozitor, cu valuri care se spărgeau peste bord, direct în barcă. La o mie de metri se fac în jur de 4 minute, eu însă, care am cîștigat, am mers peste 8 minute! Mulți își făceau socoteala doar să ajungă la capăt. La anul, s-a luat hotărîrea, finalele se vor disputa dimineața.

— Participarea a fost la cel mai înalt nivel?

— N-au lipsit decît sovieticii.

— Astea sînt medaliile de la Los Angeles?

— Da. Pe ele scrie, cum vedeți: „L.A 83 — Lake Casitas International Regata Rowing-Canoing". Sînt cele mai mari și cele mai grele pe care le-am văzut vreodată. Ni s-a spus că au 6 grame de aur. Anul viitor, dacă le-aș lua încă o dată, atunci aș fi cu adevărat cineva... Dar nici nu mă gîndesc să le scap!

— Spune-ne, cu cine te antrenezi în momentul de față?

— Cu Gheorghe Simionov. E frate cu Toma, partenerul lui Patzaichin și a fost el însuși un mare sportiv. Lui îi datorez aproape totul! S-a ocupat de mine foarte atent, mi-a făcut pagăi, mi-a aranjat barca pentru mine, mi-a perfecționat mult tehnica. Acum, am o încredere uriașă în el.

— Clădit așa cum ești, ca un tăietor de lemne, forța este mai mult decît evidentă. Spune-ne însă ceva despre tehnică. Aici Patzaichin a fost întotdeauna exponentul flotilei noastre de aur...

— Și eu am furat mult de la Ivan! N-are de unde să știe asta, însă l-am privit mult în timp ce vîslea. Mi-a plăcut mai ales relaxarea lui între două trageri. Știi, dacă stai încordat, în 200 de metri te-ai crispat de tot. Eu am o „mînă grea", așa se spune. Adică la o tragere a mea, adversarul dă vreo două, trei. Dar numai asta nu e suficient, trebuie să ai o lovitură eficace, să simți apa, cum spunem noi...

— E frumos, totuși, sportul canoei, ce zici, Costică?

— E frumos, dar tare greu!

— Vei cîștiga la Los Angeles, Costică Olaru?

— Trebuie! I-am spus Nelei de pe acum c-o să o las cam singură la anul, fiindcă abia acum trebuie să demonstrez că sînt cel mai bun din toți. România a avut mereu cei mai buni canoiști din lume, iar dacă s-a întîmplat ca lucrul acesta, cinstea aceasta, să-mi revină azi mie, n-am dreptul să mă fac de ris!

— Ce faci acum?

— Mă pregătesc să plec acasă, la părinți, împreună cu Nela și cu viitorii mei socri. Peste o săptămînă sînt însă înapoi și mă apuc din nou de treabă. Apropo, ne puteți duce pînă la București?

— Cu plăcere.

DUMITRU GRAUR

Despre românul Costică Olaru, ziarul „Los Angeles Times" din 25 septembrie scrie că: „...și-a surclasat adversarii în probele de canoe simplu pe 500 și 1 000 de metri desfășurate pe Lake Casitas". Îi dorim să repete performanța și anul viitor!

La închiderea ediției

Două eșecuri

Miercuri seară, reprezentativa noastră de fotbal a pierdut lamentabil în fața Țării Galilor: 0-5. Ea a înregistrat astfel cel mai slab rezultat de cînd Mircea Lucescu se află la conducerea tehnică a echipei naționale, acest eșec trebuind să însemne un serios semnal de alarmă în perspectiva partidelor oficiale din C.E. cu Cipru și Cehoslovacia. Umilința care ne-a fost servită la Wrexham putea fi evitată, fie și în lumina simplului adevăr că n-am fi avut de ce să ne antrenăm în nordul Europei, cînd urmează să jucăm în sudul continentului!? Dar asta n-ar fi totul. Înfrîngerea de miercuri seara demonstrează o dată în plus că fotbal în afara unor echipe de club puternice nu există!

Scoaterea din priză a jucătorilor craioveni, prin tot felul de nedreptăți și abuzuri, și-a pus pecetea asupra evoluției de la Wrexham, pe care zadarnic și cu argumente puerile a încercat s-o justifice crainicul radioului.

Ziua nefastă a fotbalului nostru nu s-a limitat, din păcate, la corecția galeză. Continuîndu-și „seria neagră" (nu demult, 1—4 cu Cehoslovacia, la Iași), selecționata de tineret a fost învinsă la Slatina, 0—1, de formația similară a Italiei. Am și uitat de cînd „cadeții" antrenați de Drăguțin și Pantea n-au mai cîștigat un meci!! Vom reveni.

FAIR PLAY

Gesturi apiaudate

Deva, campionatele naționale feminine de gimnastică ediția 1983. Disputa pentru primul loc în clasamentul individual compus, care aducea titlul de campioană absolută a României, era foarte strînsă. Conta fiecare zecime de punct. Lupta se dădea între două foarte tinere gimnaste, două foarte bune prietene, Lavinia Agache și Ecaterina Szabo. Cu cîteva zile înainte, Lavinia fusese greu încercată de o mare pierdere în familie. A găsit totuși puterea de a se prezenta la startul campionatelor. Bravo Lavinia!

Spectatorii își puneau întrebarea: cine va cîștiga, Lavinia sau Cati? Numai ele, „adversarele", nu se gîndeau la rivalitate, nu erau dominate de ideea victoriei asupra celeilalte. Lavinia ștergea barele paralele pentru exercițiul lui Cati, iar Cati făcea același lucru cînd se pregătea Lavinia. În timpul evoluțiilor uneia dintre ele, pe cine vedeai cu pumnii strînși, iar la sfîrșitul exercițiilor cine se bucura mai mult de reușita celeilalte? Ați ghicit.

Acești doi „fluturași" ai gimnasticii noastre feminine au arătat mai mult decît colegialitate, camaraderie, prietenie. Fetițele acestea suple, grațioase, nu au citit probabil prea multe despre fair-play. Ele nu fac nimic „de ochii lumii". Asemenea gesturi de cele mai multe ori sînt știute de foarte puțini. Modul lor de a gîndi și a se comporta își are originea în educația primită. Succesul „cu orice preț" le este străin.

Respectul sincer pentru munca celui de lîngă tine nu este un act gratuit, el ilustrează concepția ta despre tine ca om și despre valoarea muncii tale. Apreciezi valoarea altora pentru că știi ce înseamnă din însăși munca ta. Antrenorul emerit Dumitru Popescu-Colibași (tata Pik), un tezaur inestimabil de înțelepciune, afirma: „La noi, fair-play-ul nu s-a moștenit de pe terenurile de sport ca în alte țări mai avansate, el ne-a venit genetic de la strămoșii care s-au luptat cinstit cu sabia, cu coasa sau cu condeiul pentru libertatea și dreptul noastre, adesea chiar cu sacrificiul vieții lor. Acum putem și noi să-l întronăm în tineret pe terenurile de sport, avînd însă grijă de a-l plasa totdeauna în fața performanței".

Sînt două feluri de a trăi și două feluri de a face sport: ferm, cinstit, generos sau șovăielnic, egoist, meschin. Pe stadion numai cel care luptă corect, prietenește, numai acela poate fi numit cu adevărat sportiv. Lavinia Agache și Ecaterina Szabo sînt asemenea SPORTIVE. Candidatura lor la „Premiul Fair Play 1983" oferit de revista Flacăra se impune.

Duminica viitoare încep la Budapesta campionatele mondiale. Puțini sînt aceia dintre iubitorii de sport cărora nu le place gimnastica. Grație, echilibru, frumusețe, suplețe, îndeminare — totul se include în acest sport. Numai că ceea ce nouă, spectatorilor, ni se pare așa de frumos, necesită o muncă uriașă. Lavinia, Cati și coechipierele lor știu că există o singură cale spre podiumul de premiere: Munca. Sîntem convinși că ele se vor dărui din nou pînă la ultima picătură de energie, cu gîndul la noi, cu gîndul la țară. E un gînd care poate da unor adolescente tării de a învinge, încrederea în propriile forțe. Vom fi alături, cu gîndul, de fetele noastre dragi care se străduiesc să ne alunge nostalgia Nadiei. Dacă este adevărat că succesul are la bază 10 la sută inspirație și 90 la sută transpirație, atunci sîntem optimiști.

CRISTIAN ȚOPESCU

P.S. Duminică, pe stadionul Steaua, premierea portarului Vasile Iordache în ziua împlinirii a 33 de ani a fost un moment scurt dar emoționant, stimulativ pentru tinerii fotbaliști care-l admiră pe acest jucător elegant, suplu, inteligent, echilibrat. Vasile Iordache ar merita un trofeu al sportivității pentru întreaga sa carieră, pentru forța de caracter și munca înverșunată care l-au ajutat să nu cedeze, să nu se lase doborît de necazuri, să învingă toate obstacolele, revenind în echipa sa și în lotul național.

Inscripție pe poarta unor federații:

„Toți își cer partea succeselor, iar înfrîngerile se trec numai pe seama altora" *(Tacitus, 55 – 120 e. n.)*

Sport

• Succes echipei Dinamo! • Balaci reaccidentat • Mateianu nu e la Iași •

Legenda încearcă să reintre în realitate

Dobrin vrea să mai joace

La Pitești, venit cu toată încărcătura de tristețe după un meci pierdut aiurea pe un stadion bucureștean, Dobrin mi s-a adresat cu o rugăminte, formulată cu timiditatea celui care nu s-a simțit bine decît pe gazon: „N-am decît 14 jucători, Radu e pe la Slatina, Ralea e pe la Galați".

— Cred că dacă a reușit la facultate, ar fi normal să-i dați drumul...

— ... Și n-am cu cine juca!

— De ce nu joci?

— N-am voie. Nu m-am retras, aș vrea să mai joc, scrie dumneata să mi se dea voie să mai joc. Mi-a spus Lucescu că va încerca să obțină pentru noi dreptul să mai jucăm. Scrie dumneata!...

Scriu. Notez aici că de la 15 ani și pînă la 36 Dobrin a slujit neîntrerupt fotbalul românesc. A fost cel mai bun. A devenit o legendă. Acum, pentru că echipa lui, clubul lui, colectivitatea în care trăiește au nevoie de el, Dobrin mi-a zis că s-a pregătit și ar putea să mai joace. Douăzeci de ani i s-a spus că e terminat. Încă de cînd s-a născut i s-a spus că e terminat. În fiecare săptămînă au cîntat cucuvelele pentru el: „Lăsați-l în pace că săptămîna viitoare nu se va mai putea mișca în teren!" Și s-a mișcat. Și mai vrea să se miște. Legenda vrea să reintre în realitate. Nu știu ce lege ar putea fi invocată pentru a-l opri pe Dobrin să joace. În fond, dacă el ca antrenor e profesionist, ca jucător e amator și asta e plăcerea lui: să joace fotbal! De ce să-i luăm omului o plăcere, de ce să ne luăm noua o plăcere? Cel mai mare fotbalist român al tuturor timpurilor e încă viu și încă tînăr. Dacă Petschovschi, Ozon, Constantin, Bîndea sau Dobay ar vrea să joace nu cred că i-ar putea opri cineva. Acesta, Dobrin, e lîngă noi și mai poate juca. Numai și jumătate de oră în fiecare meci el ar putea fi punctul de atracție pentru cele mai noi generații care ar vedea legenda reînviind și fotbalul artist supraviețuind.

Dobrin trebuie să joace dacă el mai vrea să joace. Măcar acest drept și l-a cîștigat în cele două decenii și ceva în care și-a impus legenda.

ADRIAN PAUNESCU ■

ȘAH cu Margareta Mureșan

După Balcaniadă (I)

Mai multe semne de întrebare

Balcaniada, competiție a prieteniei și întrecerii sportive a popoarelor din Balcani, și-a desfășurat între 2—7 octombrie în stațiunea Băile Herculane cea de-a XV-a ediție a campionatelor de șah. Cele cinci țări participante, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, Turcia și România, au înscris în concurs 63 jucători componenți ai echipelor masculine (la șase table și o rezervă), feminine (o senioară și o junioară) și de juniori (la patru table). Conform coeficientului ELO mediu, favorite porneau formația masculină a Iugoslaviei : 2 465 (formată din 4 mari maeștri și 3 maeștri internaționali), formația feminină a României : 2 128 (formată dintr-o mare maestră și o maestră FIDE) și echipa de juniori a Iugoslaviei.

Lupta pentru locul întîi a fost deschisă celor trei echipe ce își dispută dintotdeauna supremația șahistă din Balcani : Iugoslavia, România, Bulgaria, formațiile Turciei și Greciei străduindu-se să smulgă jumătăți de punct prețioase pentru configurația clasamentului. Echipa României avea un plus de șansă prin experiența numeroaselor participări internaționale și prin palmaresul jucătorilor noștri, în timp ce toate celelalte competitoare urmăreau mulți jucători foarte tineri, unii pentru prima oară la Balcaniada de șah.

Reprezentativa noastră masculină (1. Șubă, 2. Gheorghiu, 3. Ghindă, 4. Foișor, 5. Stoica, 6. C. Ionescu, rezervă Pavlov) a debutat învingînd cu un scor categoric echipa Turciei, 6—0, rezultat ce, pe bună dreptate, ne dădea speranțe pentru cîștigarea unuia dintre primele două locuri. Echipa Iugoslaviei (1. Nikolić, 2. Matulović, 3. Djurić, 4. Cebalo, 5. Marijanović, 6. Abramović, rezervă Cvitan) întrecea echipa Greciei cu scorul de 4,5—1,5. Surpriza rundei o constituie înfrîngerea marelui maestru iugoslav Marijanović de către maestrul internațional grec Makropoulos. Echipa de juniori a României (1. Bărbulescu, 2. A. Ardeleanu, 3. Matei, 4. Cosma) cîștiga la limită în fața Turciei : 2,5—1,5, favoritul formației noastre, Bărbulescu, fiind depășit într-o luptă plină de oscilații a valorii sportive de către Ătalik. Echipa de juniori a Iugoslaviei (1. Miljanić, 2. Kozul, 3. Vratanović, 4. Gicev) cîștigă în fața Greciei cu scorul de 3,5—0,5.

Echipa feminină a României, nu în cea mai bună formație (1. Polihroniade, 2. Olărașu), începe competiția cu o înfrîngere în întîlnirea cu Iugoslavia: 0,5—1,5. Marea maestră internațională E. Polihroniade cu piesele albe cedează în fața tinerei maestre internaționale M. Petrović în Apărarea Ufimțev.

În același timp, Bulgaria, cu două jucătoare foarte tinere (1. Voiska, 2. Vitanova), surclasează echipa Greciei : 2—0.

Runda a II-a a programat întîlnirea cu mare miză, la fel ca totdeauna, dintre echipele masculine ale României și Bulgariei. Lupta la primele mese a fost strînsă, Șubă remizînd cu Inkiov, iar Gheorghiu cu Velikov, Ghindă cîștigă la Krum Gheorghiev, în timp ce campionul nostru Foișor joacă neinspirat și pierde în fața lui Kiril Gheorghiev. Stoica pierde și el la Tașkov, iar partida Lalev — Ionescu se încheie remiză. Scorul întîlnirii este neașteptat : 3,5—2,5 pentru Bulgaria, echipa României avînd mereu victorii asupra șahiștilor din Bulgaria (chiar și la Olimpiadă !). Echipa Turciei (1. Süer, 2. Karadg, 3. Bilyap, 4. Pamuk, 5. Erkonk, 6. Gulgener) smulge o jumătate de punct echipei Iugoslaviei: 0,5—5,5. În turneul juniorilor se consemnează rezultatele : Turcia — Iugoslavia 0,5—3,5 și Bulgaria — România doar 2—2, pe mese echipa română obținînd : Trifonov — Bărbulescu 0—1, Kolev — A. Ardeleanu 1—0, Molov — Matei și Balinov — Cosma remize.

Echipa feminină a Bulgariei învinge categoric — în mod surprinzător — pe jucătoarele iugoslave: Petrović — Voiska 0—1, Vitanova — Puljek 1—0. Același scor, 2—0, înregistrează și formația României învingînd vulnerabila echipă a Greciei.

În ziua desfășurării celei de-a treia runde au avut loc în saloanele Hotelului „Diana" din Băile Herculane lucrările Conferinței balcanice, condusă de către vicepreședintele Federației române de șah, dr. Ilie Cristescu, directorul stațiunii. Delegațiile prezente au pus în discuție, prin reprezentanții lor, probleme privind organizarea viitoarelor competiții ale Balcaniadelor, Olimpiadelor, propunînd noi forme de întrecere și modificări ale regulamentului internațional. Federația de șah a Greciei a cerut sprijin tehnic din partea țărilor balcanice în eventualitatea acceptării de către Congresul FIDE de la Manila a propunerii elene de-a organiza în Insula Creta cea de-a XXVI-a ediție a Olimpiadei de șah în 1984. Delegații iugoslavi au ridicat problema interpretării regulamentului FIDE, cerînd clarificarea de comun acord pentru șahul balcanic a punctelor așa-zis neclare. Reprezentanții federației din Turcia au invitat jucătorii din Balcani la turneul internațional de la Izmir solicitînd participarea unor jucători cu palmares internațional în scopul promovării șahului în Turcia. În timp ce în Danemarca, la Alborg, zilele acestea se desfășoară cea de-a VI-a ediție a campionatelor pe echipe militare din NATO, începînd cu anul acesta în Balcani se va desfășura TURNEUL PRIETENIEI ȘI AL PĂCII. La propunerea Federației de șah elene, noul turneu va cuprinde concursuri internaționale feminine și masculine. Balcaniada de șah în cea de a XVI-a ediție va avea ca gazdă Iugoslavia, unde se va juca într-o nouă componență a echipelor feminine : două senioare și o junioară, întrucît raportul dintre echipele masculine și cele feminine nu reflectă situația valorică actuală a forței șahiste.

MARGARETA MUREȘAN ■

Primele clarificări

S-au scurs 7 etape din divizia A și clasamentul adevărului arată după cum urmează :

1. Sportul studențesc (1)	+7	+13
2. Dinamo (2)	+4	+ 9
3. F. C. Olt (4—5)	+3	+ 3
4. Politehnica Iași (7)	+2	+ 2
5. Steaua (3)	+1	+11
6. F. C. Bihor (4—5)	+1	+ 3
7. Jiul (6)	+1	0
8. Sport club Bacău (10)	+1	— 7
9. A.S.A. Tîrgu Mureș (8)	0	— 1
10. Chimia Rîmnicu Vîlcea (11)	0	— 3
Universitatea Craiova (9)	—1	+ 3
12. F. C. Arges (16)	—2	— 2
13. Corvinul (17)	—2	— 4
14. F. C. Baia Mare (12)	—2	— 7
15—16. Rapid (13—14)	—3	— 3
C. S. Tîrgoviște (13—14)	—3	— 3
17. Dunărea C.S.U. Galați (15)	—3	— 4
18. Petrolul (18)	—4	—10

(în paranteză, locul ocupat în clasamentul la zi ; pe coloana din dreapta, situația golaverajului)

E limpede că între cele două ierarhii (insistăm asupra clasamentului adevărului, calculat pe baza diferenței dintre punctele pierdute acasă și cele cîștigate în deplasare, deoarece el exprimă mai fidel șansele competitoarelor) există multe apropieri. 3 echipe (Sportul, Dinamo și Petrolul) ocupînd aceleași poziții. Cea mai dezavantajată de clasamentul la zi ni se pare a fi formația lui Dobrin (locul 16), dar nu-i mai puțin adevărat că situarea ei pe locul 12 la „adevăr" se datorează mai degrabă golaverajului, F. C. Argeș avînd aceeași soartă (—2) cu Baia Mare, ocupanta locului 14. Firește, comparînd, se pot face tot felul de speculații, dar vă lăsăm dumneavoastră, stimați cititori, această plăcere.

Cu 7 puncte luate din deplasare (victorii Oradea, Ploiești și Steaua, meci egal la Hunedoara), Sportul s-a detașat în fruntea ambelor clasamente, depunîndu-și o serioasă candidatură la titlu. Venirea lui Coraș și a lui Hagi a întărit garnitura din „Regie" și i-a dat, mai ales prin Coraș, un plus de incisivitate. Din păcate, starea de indisciplină a jucătorilor antrenați de Voica și Ardeleanu (3 cartonașe galbene și duminică) trebuie să dea mai mult de gîndit. Oricum, realistă, solidă, echipa studenților a rămas singura neînvinsă. Dinamo clacînd, duminică, la Slatina. A pierdut însă, fără ca asta să fie neapărat o scuză, în fața unei grupări (F. C. Olt) bătăioase și energice, care nu prea face concesii vizitatorilor. Se simte, în fotbalul avîntat și pragmatic al formației din Scornicești mîna fermă a antrenorului Halagian. Băieții lui știu ce joacă și joacă ce știu, ei înscriindu-se de pe acum în lupta pentru fotoliile de orchestră ale campionatului. În ceea ce-i privește pe dinamoviști, înfrîngerea de duminică, privită (cum altfel ?) în perspectiva dublei manșe cu Hamburger, în C.C.E., a avut darul să-i îngrijoreze. Cu atît mai mult cu cît, deși la +4 (două puncte luate Rapidului), Dinamo n-a părut prea în apele sale în acest început de sezon. În cele 3 deplasări de pînă acum, ca să ilustrăm, atacul din Ștefan cel Mare n-a izbutit să marcheze nici un gol ! ? Sigur, îndeobște în acest compartiment Nicușor și Dinu au probleme (Iamandi e accidentat, Orac a fost, Nemțeanu încă nu se încadrează etc.), dar nutrim speranța că împotriva lui Hamburger, campionii noștri își vor strînge rîndurile, obținînd victoria la București și, de ce nu ?, calificarea. Chiar dacă, după calculul hîrtiei, formația vest-germană poate părea favorită, Dinamo și-a luat toate măsurile pentru a pregăti meciul de miercuri cît mai bine. A găsit (cum era și firesc) înțelegere la federație și la Craiova, partida de mîine din campionat, cu Universitatea la București, fiind amînată. Așa cum am spus pe cînd Craiova juca în Cupa U.E.F.A., spunem și azi : interesele de reprezentare ale fotbalului nostru trebuie să primeze dincolo de rivalitățile (pînă la un punct frumoase) existente între un club sau altul. Sîntem alături de Dinamo și-i dorim, din tot sufletul, mult succes !

Surpriza ultimei etape a furnizat-o, fără discuție, Politehnica Iași, învingătoare la Craiova. E drept, în fața unei Universități cu efectivul înjumătățit (Lung, Negrilă, Ungureanu, Tilihoi și Cîrțu suspendați), dar acest amănunt nu scade prea mult din meritele ieșenilor. Cu profesorul Constantin Bordeianu la timonă (infirmăm pe această cale zvonul după care Mateianu, demis de la Petrolul, ar lucra cu jucătorii Politehnicii), ajutat de mereu tînărul Simionaș, echipa din Dealul Copoului se arată în progres. Sînt semne că ea a depășit momentul greu al plecării cîtorva titulari (Romilă, Nemțeanu, Oprea, Soare), cumpănindu-se din mers și adunînd, pînă acum, 4 puncte din deplasare. La Craiova, după cum se cunoaște, a reintrat Balaci, dar reapariția lui va fi fost meteorică. Abia scăpat dintr-un necaz, accidentul la genunchiul stîng, Balaci a dat în altul : el a suferit o puternică lovitură la glezna dreaptă, suportînd (din nou) rigorile ghipsului ! Numai că, la Universitatea, Balaci nu-i decît una din probleme. Se vorbește, tot mai insistent, despre o remaniere a conducerii tehnice, far numele cel mai des pomenit e cel al fostului selecționer Ștefan Covaci.

Steaua pare să fi trecut cu bine „accidentul" din meciul cu Sportul, cînd a cedat, în calitate de gazdă, două puncte foarte prețioase. Duminică, ea a surclasat o echipă incomodă (dar lipsită, și ea, de cîțiva titulari), 4—0 cu Sport club Bacău. Noi am avut, și n-am făcut un secret din asta, rezerve față de politica Stelei de a tot schimba lotul de la un campionat la altul și chiar în cursul aceluiași campionat ! O scuză putea fi invocată : dorința de performanță. Ei bine, această intenție pare să se transforme tot mai mult în realitate, procesul de omogenizare (și maturizare) al formației din „Ghencea" urmînd un curs ascendent. Dacă Steaua va redeveni, în cel mai scurt timp, ceea ce a fost, una din animatoarele campionatului nostru, se cade să ne bucurăm, un astfel de fenomen slujind, prin efectele lui pozitive, interesele fotbalului românesc.

În josul clasamentului, două dintre noile promovate, Rapid în deplasare (la Petroșani) și Dunărea Galați acasă (în fața lui Boloni), s-au arătat, duminică, la înălțimea primei divizii. Ele parcă au auzit încurajarea, prietenul la nevoie se cunoaște, rostită în această pagină. Dunărea trecîndu-și în cont cea dintîi victorie. Am mai spus-o și o repetăm : vor fi pierdut ele cîteva bătălii (acel —3 e concludent), dar încă n-au pierdut războiul ! Campionatul nu-i o cursă de sprint ci un maraton, multe se mai pot întîmpla și lupta se va da, cinstit, bărbătește, pînă în minutul 90 al meciului cu numărul 34 ! Această judecată rămîne valabilă și pentru Petrolul care, chiar dacă se va fi pripit renunțînd la Mateianu (promovînd un tînăr de ispravă, pe Oprișan), nu și-a spus încă ultimul cuvînt. După cum nici F. C. Arges (apropo, de ce nu i se permite lui Dobrin să mai joace ? !), de multe ori egală (și chiar, după pauză, superioară) liderului, nu trebuie să se împace cu actuala poziție, sub nivelul tradiției fotbalului pitestean și, totodată, al valorii lotului.

Primele clarificări s-au produs (între locul 1 și 18 s-a creat, după numai 7 etape, o diferență de 11 puncte !?), dar campionatul se joacă ! Cu bucuriile și necazurile lui.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Tot felul

„Omul crede un strop, se îndoieşte o mare“ (Mihai Eminescu)

● Un oaspete danez despre Eforie Nord ● Poftiţi la Melody Bar! ● 25 de ani de medicină nucleară ●

O interesantă şi utilă iniţiativă a Agenţiei de Turism Intern din Bucureşti, (strada Luterană nr. 4, şef de agenţie Lucian Preda) se materializează în toamna aceasta. În colaborare cu specialişti ai Plafar, se organizează excursii pentru grupuri de elevi în zonele în care se pot culege plante medicinale. Pe lîngă acest obiectiv, programul excursiilor mai prevede vizitarea unor monumente istorice şi culturale. Elevii au astfel ocazia să-şi onoreze obligaţiile privind predarea unei cantităţi de plante medicinale, o parte din costul excursiilor fiind totodată recuperat prin sumele achitate de Plafar. Culese în locurile potrivite, în perioada optimă şi sub îndrumarea specialiştilor şi a profesorilor de botanică, plantele au calităţile cerute. Pînă astăzi, 2 000 de elevi au participat la astfel de acţiuni turistice, care vor continua pînă la sfîrşitul lui noiembrie şi vor fi reluate în primăvară. Dată fiind importanţa economică a acestor excursii, caracterul lor obştesc, patriotic, este necesar ca ministerul de resort şi inspectoratele şcolare să le permanentizeze şi să le asigure un program continuu în toate zilele săptămînii, nu numai duminica. S-ar evita cazurile ciudate în care părinţii cumpără de la Plafar plante medicinale, pe care apoi elevii le predau la şcoală. **(Oprea Georgescu).**

★

● De obicei se spune că acel ce sapă groapa altuia face muncă voluntară. Dar cei de la Întreprinderea de gospodărie a oraşului Tîrgu Mureş n-o sapă, ci o astupă. Groapa a rămas de la fosta fabrică de cărămidă şi, după ce în apropierea ei au fost construite cîteva blocuri, a început generoasa operaţiune de astupare a ei. Drept pentru care toate gunoaiele oraşului sînt aduse aici şi îngropate sau arse. Cei care au închiriat ori şi-au cumpărat locuinţe în cartierul Tudor III de pe strada Agricultorilor pot protesta că le-au fost introduşi în dotare şi şoarecii pe care nu i-au recepţionat la instalare. Mai mult, ei pot cere aducerea unei instalaţii speciale pentru fum şi ceaţă precum şi a măştilor de gaze. În cazul în care municipalitatea va adopta această formulă, locatarii solicită şi mîncare pentru şoarecii care părăsesc groapa. ● La sesizarea mai multor cetăţeni din Haţeg cum că mai multe cursuri de apă ce străbat oraşele Haţeg, Călan şi Hunedoara sînt poluate prin deversări nepermise de reziduuri, primăria haţegană a avut curiozitatea să verifice cele sesizate şi a avut corectitudinea de a spune clar că acesta este adevărul. Unităţile vinovate, între care şi Complexul de creştere a viţelelor şi vitelor din Haţeg, au fost rugate să respecte legile şi natura. Sinistră delicateţe faţă de autorii poluării ! ● O ladă se face din lemn. Dacă o cîntăreşti la început, are 6 kilograme. După cîţiva ani, în care lemnul s-a uscat, ea cîntăreşte 4 kilograme şi jumătate. Aşa se întîmplă şi cu lăzile de mere în care I.L.F. Alba ridică producţia fermei de la Benic. În acest fel, anul trecut producătorii au fost înşelaţi cu 92 000 de lei. Anul acesta n-au mai vrut să se lase furaţi. Rezultatul : zeci de tone de mere le-au fost lăsate în cîmp de către cei supăraţi că nu erau lăsaţi să fure. ● Aflat în stare de pulbere, **Petru Vlad** din Orşova a intrat pe înserate în restaurantul „Dierna“ unde a provocat un uragan : a spart sticle, a zdrobit pahare, a făcut ţăndări farfuriile pe care a putut pune mîna. A împărţit insulte din belşug pentru personalul din restaurant şi hotel. Pînă la urmă, cu sprijinul unui albastru intens, cerul Diernei s-a înseninat ● Nicolae Safar, şef de transporturi în Gara C.F.R. Tîrgovişte-Nord, ajutat de Lazăr Militaru, şef de manevră, şi de mecanicul Vasile Chiru au furat un sac cu grîu dintr-un vagon. De cînd au fost prinşi numără boabele şi nu se înţeleg asupra rezultatului. ● A apărut **„Ţesutul fără suveică“** la Editura Tehnică, sub semnătura lui **Liviu Călin** (128 de pagini, numai 8 lei). ● În concursul căminelor studenţeşti (autogospodărire şi activităţi culturale) pe anul universitar 1982—1983, organizat sub egida A.S.C., s-au comunicat cîştigătorii. Locul întîi pe ţară l-a ocupat — pentru prima dată — **Complexul de cămine al Institutului Politehnic Bucureşti** ● A început pescuitul sturionilor la Sfîntu Gheorghe — delta. Cînd coopereazăşi morunul, şi nisetrul şi cega, carmacanii prind chiar două tone pe zi. Cînd nu, ba. ● De la 1 octombrie s-a introdus autotaxarea şi pe liniile de troleibuze din Sibiu. Norocul lor că au puţine. Bucureştenii, care au destule, au introdus şi autodirijarea. Aşa se face că troleibuzul 90 circulă uneori la intervale de peste 30 de minute, ca în după amiaza zilei de luni, 10 octombrie. ● Marţi, 11 octombrie a.c., ne-a vizitat la redacţie Leif Kristensen din Danemarca (în imagine). Nu-l cunoşteam. nu ne cunoştea, dar omul a ţinut să-şi exprime prin intermediul revistei noastre gratitudinea faţă de ospitalitatea românească. Ne-a adus în acest sens o scrisoare, din care spicuim : „Vin pentru a şaptea oară în Romania. Mă simt foarte legat de ţara dumneavoastră unde am întîlnit oameni deosebit de ospitalieri. Hotelul DELFINUL din staţiunea Eforie Nord este pentru mine o mică patrie în care mă reîntorc de fiecare dată cu drag. Procedurile din Sanatoriul Balnear Eforie Nord au contribuit mult la ameliorarea sănătăţii mele. Doresc să mulţumesc pe această cale conducerii Centralei O.N.T. — Litoral pentru condiţiile de odihnă şi tratament oferite.“

● Zilele de la 25 la 31 octombrie a.c. vor alcătui SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI. În cadrul Casei de Economii şi Consemnaţiuni a început deja să funcţioneze un Centru de calcul, de la care se aşteaptă reducerea timpului de servire a cetăţenilor, ba chiar şi o reducer a formularisticii. Era şi cazul, ce(c) e drept ! ● Pe podul Gusteriţei din Sibiu se circulă foarte greu dimineaţa din cauza căruţelor. Evident, căruţaşii acuză maşinile. Propunem arbitrarea din elicopter. Şi dirijarea, desigur. ● Luni, 10 ocotmbrie a.c., s-a redeschis restaurantul „Havana“ din Bucureşti, aparţinînd I.A.P.L. Segarcea.

★

Gemenii Adrian şi Alexandru Gerea au împlinit 2 ani şi cinci luni (s-au născut în 11 mai 1931), trăiesc în sînul naturii (la bunici) şi manifestă o precoce ambiţie de a întrece performanţa tăticului lor care a cîntat în Cenaclu abia după armată.

Rubrică realizată de Dorin GHEORGHINESCU ■

Se împlinesc, în această toamnă, 25 de ani de la înfiinţarea celui dintîi laborator autorizat de izotopi radioactivi din România, actul de naştere al medicinei nucleare în ţara noastră. Pe parcurs, s-a acumulat o cantitate impresionantă de informaţii, s-a dobîndit o experienţă bogată (azi, funcţionează peste 50 de unităţi de medicină nucleară), această ramură mai nouă a medicinei fiind pusă în slujba sănătăţii oamenilor, înlesnind investigaţii de laborator şi clinice mai profunde, mai exacte.

Marcînd aniversarea, Editura Medicală a tipărit, zilele trecute, primul tratat de specialitate din literatura noastră medicală. Rod al unei ample colaborări, coordonat de unul din animatorii domeniului, dr. Tiberiu Pop, şeful unităţii de medicină nucleară şi ultrasunete de la Spitalul „Panduri“ din Bucureşti, tratatul intitulat „Medicină nucleară. Diagnostic şi tratament“ numără peste 900 de pagini şi reprezintă, fără îndoială, un remarcabil eveniment editorial. **(Ovidiu Ioaniţoaia).**

Decisă să instaureze o nouă calitate în activitatea reprezentativei sale unităţi care este barul Melody, conducerea C.H.R. Ambasador a luat măsura cea mai inspirată : a apelat la omul potrivit; Viorel Păunescu. Competenţa şi pasiunea cunoscutului organizator şi conducător al unor asemenea unităţi, în Capitală şi pe litoral, puse la lucru în subsolul comercial al blocului Patria, promit relansarea la cote superioare a divertismentului nocturn bucureştean. Refăcut şi amenajat, conform unor criterii estetice şi economice de pregnantă modernitate, fapt ce a condus şi la mărirea semnificativă a capacităţii — barul Melody îşi va întîmpina în curînd clienţii cu spectacolul „Super Star ’83“, considerat unanim ca marele succes al litoralului în ultimul sezon estival. O firmă căzută de-o bună bucată de vreme în anonimat revine pe frontispiciul comercial de înaltă clasă al Capitalei noastre ca vedetă sigură.

Cronica şoselei

Şase vieţi salvate de un erou anonim

Au plecat pe la 2 noaptea de pe litoral, făcîndu-şi planul să ajungă pe la amiază în oraşul din nordul ţării. I-au alungat timpul rece, vîntul, atmosfera de toamnă. „Mai bine mergem undeva la munte, să ne delectăm în decorul pădurilor colorate“.

În faţă rulează Dacia portocalie, iar în spate, cam la 800 de metri, cea roşie.

Pilotul din avangardă urmăreşte prin oglinda retrovizoare lumina celor patru faruri ale maşinii conduse de cumnatul său. Rar întîlnesc cîte un autocamion care circulă în sens contrar.

„Hai să facem o pauză, au trecut două ore de la plecare. Ne mai dezmorţim un pic. Nu mai văd nici luminile maşinii lui Sandu. S-or fi oprit şi ei“. Trec 10, 20 de minute şi farurile autoturismului din spate întîrzie să apară. „Să fi intervenit vreo pană ? Nu cred, maşina a fost bine revizuită la plecare. Pe feţele pilotului George şi a soţiei sale Liliana apar semne de îngrijorare“. „Să ne întoarcem spre ei, George“. „Bineînţeles“.

Urmează o porţiune în linie dreaptă care oferă posibilitatea observării, de la distanţă relativ mare, a unui grup de persoane ce staţionează undeva, în imediata apropiere a şoselei. Acum se disting mai bine oamenii, care fac cerc în jurul unei maşini accidentate. „Nu cumva sînt ei, George ? Hai mai repede!“ Bărbatul nu răspunde nimic. Accelerează şi în cîteva secunde sînt în dreptul locului cu pricina. George şi Liliana coboară repede. Recunosc maşina rudelor lor apropiate, transformată acum într-un morman de tablă îndoită în toate felurile. Autoturismul, care a intrat în plin cu partea din faţă într-un copac, are motorul secţionat în două şi împins puternic înapoi peste fotoliul din faţă care face acum corp comun cu bancheta din spate. Plafonul, presat mult în jos, reduce înălţimea maşinii parcă la jumătate, dar curios nici un geam lateral nu s-a spart. Cei din jur caută să facă ceva pentru a scoate din maşină ocupanţii. „Cîţi or fi oare ?“ întreabă cineva.

Printre hohote de plîns, Liliana reuşeşte să îngîne „Sora mea, cu soţul la volan, o verişoară de 20 ani şi 4 copii, cel mai mic de 3 şi cel mai mare de 7 ani. Să facem ceva să-i scoatem, oameni buni“. „Ascultaţi-mă pe mine, sînt şofer bătrîn. Fără scule nu putem face nimic. Toate uşile îs blocate din cauza îndoiturilor. Prin faţă nu se poate pătrunde, cu toate că parbrizu-i spart. Vedeţi doar, plafonul a ajuns pe capotă, iar ca un făcut, locul unde a fost luneta din spate, spartă în urma coliziunii, astupat de celălalt pom“. Din maşină se aud gemete şi un plîns uşor de copil.

E groaznic să asişti neputincios la suferinţa unor oameni din care viaţa se poate scurge cu fiecare secundă ce trece.

La cîţiva metri de autoturismul distrus, se opreşte o maşină, din care coboară doi bărbaţi. Se îndreaptă cu paşi siguri, hotăriţi spre epavă. O examinează repede, apoi unul dintre ei se precipită spre Dacia albă cu care au venit. Oamenii nu observă la început ce poartă în mîini bărbatul înalt, care a umblat în portbagaj. Abia cînd uriaşul începe să lucreze, secundat de tovarăşul său de drum, văd că e vorba de un fel de cleşte lung şi greu. Omul mînuieşte cu pricepere instrumentul lui miraculos.

A încetat parcă orice răsuflare. Oamenii privesc cu calm şi admiraţie rapiditatea cu care cleştele uriaş sfîrtecă tabla îndoită, scoţînd treptat la iveală interiorul maşinii.

„Nu vă îngrămădiţi peste maşină. Oamenii aceştia şi aşa nu au aer“. Curioşii, se retrag privind respectuos spre neaşteptatul salvator. Sînt scoşi mai întîi cei patru copii. Între timp, a sosit şi o ambulanţă. Unuia dintre băieţi, cam de 5 ani, aflat în starea cea mai gravă, i se face respiraţie artificială. „A suferit un şoc puternic dar se pare că o să-l salvăm“, zice o asistentă. Cu toate că-s bine înveliţi în pături, ceilalţi trei copii, fără vătămări serioase, scîncesc şi tremură. De emoţie, de teamă. Uriaşul continuă să lucreze cu ajutorul colegului său şi al lui George. Dificultăţile cresc cînd se ajunge spre partea din faţă a epavei. Instrumentul uriaşului nu numai că taie, dar şi desface, aşa ca pînă la urmă, într-un timp record, sînt scoşi din maşină toţi ocupanţii. „Păcat că una dintre femei s-a prăpădit. Tare aş fi vrut să-i scot pe toţi vii din maşină“. „V-aţi distrus un costum, tovarăşe, v-aţi zgîriat pe mîini, iar faţa vă e transpirată şi plină de ulei“. „Vă vom cumpăra altul, să n-aveţi grijă“, îl asigură George pe salvator. „Asta să fie paguba. Bine c-am reuşit să-i scoatem la timp din maşină“. „Cum mă cheamă şi unde lucrez ? Dar ce importanţă are asta? Vă doresc sănătate, să vă faceţi bine cît mai curînd şi sfătuiţi-vă cumnatul să nu mai plece la drum, cu noaptea-n cap. Cu somnul nu-i de joacă. Uriaşul şi ajutorul său îşi iau sculele, le introduc în portbagaj şi pun maşina în mişcare. Slăvită fii tu mamă care ai născut şi crescut un asemenea băiat, tu, societate socialistă care educi astfel de oameni minunaţi.

VICTOR BEDA ■

Pămîntul se învîrteşte în jurul acestei idei:

Să fie pace în lume!

Univers

● La Madrid o mare demonstraţie Pentru o Europă denuclearizată ● În Austria — în pregătire marşul naţional al păcii ● În ţara noastră, noi mitinguri ale păcii la Întreprinderea minieră „Sălaj" din Sărmăşag, la C.A.P. Cuza Vodă şi în alte locuri ●

Spectacolul informaţiei

Ofensiva video

Întîlnirea mea cu Akihabara, Lipscanii capitalei nipone, s-a produs într-o împrejurare neconvenabilă mie, dar asta nu scade cu nimic dimensiunea impresiei lăsate. Mergeam la o instituţie guvernamentală, aveam cu mine casetofonul şi aparatul de fotografiat, îmi lipsea caseta purtătoare de baterii. Poţi ploniţa în cartierul cu pricina fără să ştii, fără să vrei, fără să ai treabă. La mine era cite ceva din toate dar treabă aveam. În postura clientului altfel calci prăvăliile şi eşti luat la ochi de vînzător. Mulţi şi-or fi pus speranţe în mine, pe unul singur l-am fericit, depozitarul de piese de schimb pentru firma „Sony".

Drumul acolo mi-a folosit în multe feluri dar mai ales ca să înţeleg ce este cu videocasetele pentru acasă.

Există o organizaţie specializată care ne numeşte „Japan Videotape Association". Ea ne asigură că în prima jumătate a acestui an vînzările de videocasete înregistrate prealabil totalizează circa 40 milioane dolari. Cifră poate fi considerată mare sau mică, dacă ne uităm la ea aşa cum este. Spune mai mult dacă vom completa precizînd că nivelul reprezintă 90 la sută din cît se cumpărase anul precedent, care la rîndu-i dublase nivelul atins în anul de dinainte. În 1980, suma încasată la capitolul videocasete însemna cu puţin peste 11 milioane. Prognoza pentru anul în curs bate către 82 milioane dolari.

Cumpărături de acest fel vorbesc mult mai pe larg decît pare la prima vedere. Nu-şi procură nimeni pompă de bicicletă dacă nu are bicicleta. Interesul pentru videocasete se naşte pe terenul proprietarilor de videoseturi. La sfîrşitul anului trecut, funcţionau în Japonia 5,6 milioane de magnetoscoape de casă tip VCR. Pentru finele anului în curs se estimează o cifră de 9—9,1 milioane.

Şi ce se află pe videocasetele atît de căutate şi tot mai febril aşteptate la domiciliu? Pentru a şti încotro s-o apuce, realizatorii pun în mişcare sondajele. „Majoritatea doritorilor de programe la domiciliu sînt tineri sub 25 de ani, contînd pe banii lor dar mai cu seamă pe ai tăticilor. Pe lista preferinţelor, în vîrf de tot — ce altceva? — filmele, muzica, evenimentele sportive; 44,2 la sută din cei chestionaţi au declarat că dacă în Japonia s-ar introduce televiziunea prin cablu, ar dori să vadă mai multe filme şi, în continuare, muzică.

Compania „Toei Video", de exemplu, preconizează ca vînzările de casete să depăşească în acest an de 2,5 ori nivelul din 1982. Cererile cele mai numeroase au vizat filmul despre Beatles...

Ofensiva video va fi în stare să reducă — mult, puţin, deocamdată nu asta contează — din disponibilităţile pentru paşnicul televizor de acasă, şi el tot mai frămîntat în a-şi modifica în bine dimensiunea, capacitatea recepţiei coeficientul de persuasiune? Faptul că emisiuni atractioase îşi fac loc în programe pînă la ore tîrzii, încălcindu-se înţelegerile privind economisirea energiei, că din filme încep să fie alungate, pe cît posibil, enervantele întreruperi pentru reclame comerciale, pare a spune cite ceva.

NEAGU UDROIU ■

Cărţi româneşti

în Biblioteca Păcii

O lucrare fundamentală

În colecţia de documente „Relaţii internaţionale", iniţiată de Editura politică, a apărut recent primul volum, dintr-o lucrare proiectată în două tomuri, cu titlul **„Noua ordine internaţională"** reprezentînd o culegere de texte întocmită de Nicolae Ecobescu şi Ioan Voicu.

Cele 57 de documente inserate în volum vor contribui, fără îndoială, la o mai exactă şi mai aprofundată cunoaştere a speranţelor vii ale întregii umanităţi într-un mîine mai bun şi mai luminos, pe măsura demnităţii omului.

Studierea atentă a acestor documente va permite cunoaşterea generală şi nuanţată a gîndirii politico-diplomatice, generoase şi polivalente, a ţărilor în curs de dezvoltare pe tema modalităţilor practice de edificare a unei lumi mai bune prin structurile sale şi mai drepte prin finalităţile urmărite.

Prin conţinutul său întregul volum pune în lumină faptul că actuala ordine economică internaţională se află în contradicţie directă cu evoluţia relaţiilor politice şi economice din lumea contemporană. Ţările în curs de dezvoltare alcătuiesc o forţă considerabilă a cărei influenţă se face simţită în toate domeniile de activitate internaţională. Pe bună dreptate, în mai multe documente, se subliniază că această evoluţie ireversibilă a raportului de forţe în lume reclamă o participare activă, deplină şi echitabilă a ţărilor în curs de dezvoltare la formularea şi aplicarea tuturor deciziilor care interesează comunitatea internaţională.

Printre documentele inserate în volum cititorii vor regăsi cu interes rezoluţia intitulată semnificativ **„Pentru o lume mai dreaptă"** adoptată prin consens de Conferinţa mondială a populaţiei, care a avut loc la Bucureşti în perioada 19—30 august 1974. Umanismul care caracterizează acţiunea politico-diplomatică a statului român pe planul raporturilor internaţionale îşi găseşte o strălucită reflectare în documentul amintit, iniţiat de România şi adoptat în consens de marele for mondial de la Bucureşti.

În rezoluţie se porneşte de la teza esenţială că „omul constituie suprema valoare a lumii, iar populaţia tezaurul cel mai de preţ al fiecărei ţări", proclamîndu-se solemn hotărîrea de a se acţiona pentru făurirea unei lumi mai juste — întemeiată pe principiile deplinei egalităţi în drepturi, pe respectul independenţei şi suveranităţii internaţionale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, nefolosirea forţei şi ameninţării cu forţa, dreptul fiecărui popor de a se dezvolta liber, corespunzător năzuinţelor sale.

Firește, în aceste sumare însemnări nu putem reda întreaga bogăţie de idei, multitudinea şi varietatea subiectelor abordate de documente cuprinse în volumul **„Noua ordine internaţională"**. Se cuvin însă subliniate eforturile celor doi alcătuitori ai culegerii — Nicolae Ecobescu şi Ioan Voicu — care au înlesnit prin această lucrare cunoaşterea directă şi aprofundată a unui corp vast şi variat de documente, care conturează o concepţie globală şi substanţiază orientările acţiunii ţărilor în curs de dezvoltare consacrate statornicirii unei noi ordini mondiale. O scurtă, dar pătrunzătoare prefaţă semnată de cei doi autori înlesneşte introducerea în problematica atît de vastă a documentelor cuprinse în antologie. „Este un truism — se spune în prefaţă — a afirma că s-a făcut prea puţin pentru atingerea obiectivelor noii ordini internaţionale. Este chiar banal să se mai reamintească absenţa voinţei politice autentice a statelor mari, puternic industrializate, de a se angaja cu adevărat în procesul istoric de lichidare a subdezvoltării. Adîncirea decalajelor dintre «bogaţi» şi «săraci» stă ca o mărturie dramatică în calea oricărui optimism disproporţionat. O dovedeşte însăşi lupta dusă în cadrul O.N.U. şi în afara sa pentru deblocarea impasului în care continuă să se afle declanşarea negocierilor globale în problemele economice mondiale; o atestă înseşi pertractările şi tergiversările care inhibă acţiunea şi paralizează progresul". Dezbaterile care au loc în prezent în cadrul lucrărilor celei de-a XXXVIII sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., vin să confirme justeţea unor asemenea aprecieri.

În aşteptarea volumului al doilea al culegerii, care sperăm că va apărea curînd în librării, salutăm iniţiativa Editurii politice (redactor Ionel Cloşcă) de a pune la îndemîna cititorilor o lucrare importantă consacrată restructurării ansamblului relaţiilor internaţionale contemporane.

DAN SILVESTRU ■

Roza vînturilor

William Carlos Williams (S.U.A.)

Fata

Cu sînii mari
sub sveterul albastru

descoperită
traversează strada

citind ziarul,
rămîne locului, se învîrte

şi priveşte
în jos

de parcă-ar fi zărit
un bănuţ pe asfalt

Preludiu de iarnă

Fluturele sub streaşină
cu aripi asemenea
scoarţei de copac
o linişte simetrică —

dragostea-i un lucru ciudat
cu aripi moi de catifea
neclintită sub streaşină
atunci cînd frunzele cad

Primăvară

O firele mele cărunte!
Sunteţi cu adevărat ca florile prunilor.

Tînăra gospodină

La zece dimineaţa tînăra gospodină
se agită-n capot apărată
de pereţii din lemn în casa bărbatului ei.
Eu unul singur în maşina mea.

Apoi apare iarăşi la trotuar
să cheme negustorul de peşte,
negustorul de gheaţă,
timidă, fără sutien, îşi netezeşte
părul desfăcut pe care-l asemui
cu-o frunză desprinsă.

Silenţioasele roţi ale maşinii mele
alunecă stîrnind scrîşnet de frunze uscate.
Dau din cap, zîmbesc şi trec mai departe.

În româneşte de
PETRE STOICA ■

Lumea se amuză

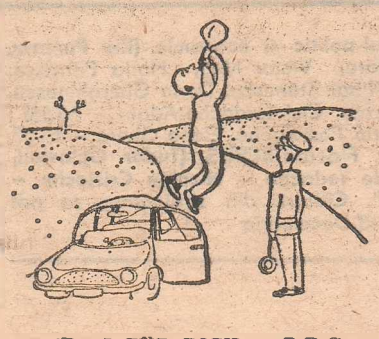

(După FÜR DICH — R.D.G.)

Ce limbă se vorbeşte în Elveţia?

Şeful departamentului militar al Consiliului Federal — guvernul Elveţiei — Georges-André Chevalla, venea cu regularitate la şedinţele consiliului de miniştri, asculta toate luările de cuvînt ale colegilor săi şi... nu înţelegea nimic. Pentru că aceşti colegi vorbeau în diferite dialecte, iar Chevalla nu cunoştea decît limba literară — germana. În cele din urmă ministrul apărării s-a înscris la cursurile de „variantă contemporană elveţiană" a limbii germane, la Universitatea din Frieburg. Cauza unor astfel de întîmplări, scrie „Frankfurter Rundschau", este faptul că în prezent în Elveţia limba literară, germana, rămîne tot mai mult în planul secund, în favoarea dialectelor. Limba germană este folosită în prezent numai ca mijloc de comunicare cu exteriorul, cu cetăţenii străini. Chiar şi la radio şi televiziune, cu excepţia buletinelor de ştiri de seara, se foloseşte dialectul. Preşedintele „Uniunii de apărare a limbii literare germane" găseşte această situaţie intolerabilă. „Lexicul dialectului elveţian a îmbătrînit aşa de tare, spune el, încît multora le vine din ce în ce mai greu să citească literatura de specialitate şi beletristica contemporană. Nu puţini sînt aceia care nu sînt în stare să citească cele mai simple texte scrise în limba germană normală. Iar oamenii noştri de afaceri, întîlnindu-se cu colegii lor germani sau austrieci, le cer acestora să vorbească foarte rar". Totuşi, dialectele au destui apărători. Printre ei, şi cunoscutul scriitor Friedrich Dürrenmatt, care a declarat: „Limba mea maternă este limba elveţiană, iar aşa numita limbă literară germană o găsesc nenaturală".

Tino Rossi — semănătorul de vise

Nimeni nu a fost mai adulat, mai imitat decît Tino Rossi. Nimeni nu a fost sărbătorit ca el, mai idolatrizat şi mai invidiat. Şi aceasta timp de o jumătate de secol. Să amintim o cifră ce spune mult: dacă se pun unul peste altul discurile vîndute cu cîntecele sale se obţine o cifră echivalentă cu de 40 000 de ori înălţimea Turnului Eiffel...

Era numit „băiatul din strada Fesh", stradă foarte cunoscută din Ajaccio (Corsica), localitatea în care s-a născut în 1907. Tatăl său era croitor, dar aceasta nu l-a împiedicat să descopere că fiul său avea o voce deosebită. Iată ce declara Tino Rossi într-unul din ultimele sale interviuri: „Cînd eram copil, părinţii mă luau în braţe şi eu cîntam melodii corsicane. Era lume multă la noi în casă. Eram nouă copii, unul a murit foarte mic. Părinţii mei trebuiau să muncească din greu ca să ne crească".

Ce l-a făcut oare pe Tino Rossi atît de celebru şi mai ales atît de popular? Incontestabil că în primul rînd vocea sa de aur sau „de velur" cum a mai fost caracterizată, şi marele său talent ca interpret. În 1937, realizatorul peliculei „Neapole sub sărutul focului" filmase chipurile unor femei ce-l ascultau pe Tino Rossi, cîntînd cu vocea sa caldă şi puţin voalată celebra arie „Catari, Catari". O demonstraţie formidabilă: o succesiune de planuri cu chipuri înmărmurite în extaz, cu ochii plini de lacrima emoţiei. Totul părea că sugerează: timpule, opreşte-te din zbor! Vraja marelui interpret crea o atmosferă voluptoasă, de încredere în viaţă, de optimism. Marele Tino mergea, fără îndoială, pe căile misterioase ale profunzimilor sensibilităţii omeneşti, atingînd cu gingăşie corzile delicate ale sentimentului şi mai puţin gravele instrumente ale raţiunii. Odată aprinsă lumina, însă, şi lăsată cortina, auditorul era surprins, poate chiar puţin stînjenit că a fost atras atît de departe pe o cale ce duce spre sentimentalism. Dar cîtă căldură umană în mesajul lui Tino şi cît de simple mijloacele cu care îşi cucerea publicul!

Fiecare epocă produce cîntăreţul ei „vrăjitor". Azi, Julio Iglesias este cel ce umple sălile, ba chiar stadioanele, un produs pur latin adaptat la normele marketingului societăţii occidentale. Ieri făceau acest lucru Luis Mariano, Georges Guetary ş.a. Specific lui Tino Rossi este faptul că a reuşit să reziste timp de o jumătate de secol, fără a-şi pierde nimic din aura sa magică. „Am trăit o aventură extraordinară. De fapt, nu mi-am dat seama întotdeauna de acest lucru. Este îngrozitor cît de multe titluri am putut înregistra. Am avut şansa de a vinde la fel de bine cîntecele mele de debut ca şi cele care au urmat. Aceasta a fost forţa mea. Mi-am iubit întotdeauna meseria. Am căutat să cînt cît de bine am putut. Este datoria noastră a tuturor". Cîntecele lui Tino Rossi — „cîntece-carte poştală" cum au fost ele denumite — formează un album ce trebuie răsfoit mai mult cu memoria inimii decît cu cea a urechii. Tino Rossi a afirmat perenitatea unui stil de spectacol ce părea căzut în desuetudine. Şi aşa a devenit un semănător de vise...

În 1982 apărea în concertul său de adio pe aceeaşi scenă unde debutase, Casino de Paris. A fost prilejul unei rememorări sentimentale pe care Tino Rossi însuşi a sintetizat-o în titlul ultimului său disc: „50 de ani de dragoste". O dragoste a publicului care n-a încetat să-l însoţească pe drumul succesului şi care şi după moartea sa, survenită cu puţin timp în urmă, va continua să-l urmeze pe drumurile memoriei sentimentale.

ROMEO NADAŞAN ■

Istoria noastră, viața noastră

„Fireasca unire cu patria mumă ne-a fost cel mai scump ideal“

● „Românii nu vor să domnească peste alte popoare, dar nici nu vor mai tolera ca un alt popor să stăpînească asupra lui“ ●

„Împărăția habsburgică a intrat, se vede, în anul morții. După agitațiile cehilor și polonilor, vine acum mișcarea ardelenilor. O telegramă ne aduce vestea că între românii din Transilvania e fierbere. În codrii românești bate vînt de vreme rea pentru dușmani. Suferințele milenare ale ardelenilor stau să-și dea mîna cu durerile polonilor și cehilor. Mînia celor trei popoare e gata să se închege în aceeași mare răzvrătită“. Așa scria în ianuarie 1918 Nicolae Beldiceanu. În octombrie 1918 statul austro-ungar, sub presiunea mișcărilor de eliberare națională și a înfrîngerilor de pe front, se prăbușea. Ultima încercare de salvare e făcută de împăratul Carol, la 17 octombrie. El promitea transformarea imperiului într-un stat federativ. Încercarea nu reușește. Prăbușirea Austro-Ungariei începea din interior. Cei patru ani de război aduseseră populației foamete, mizerie, oboseală, descurajare. Pretutindeni muncitorii intră în grevă și cer autorităților încetarea măcelului inutil. Rechizițiile de război, obligațiile față de stat, abuzurile administrației locale creează vii nemulțumiri în rîndul milioanelor de țărani. Armata se descompune. Soldații și marinarii refuză să mai asculte de ordinele superiorilor. Se dezertează în masă. Gările sînt pline de militari care așteaptă primul tren să plece spre localitățile lor : cehi, slovaci, români, ucrainieni, unguri, austrieci. „Armata austro-ungară e acum un organism inert, agitat de tendințe contrarii, lipsită de suflet. Ea tîrăște greu jugul unui război pe care o parte din soldați nu-l mai poate înțelege, iar altă parte îl repudiază. [...] Ofensiva italiană din 24 octombrie întîlnește o armată care nu mai are patrie“, scria istoricul Constantin Kiriței escu.

Nu vrem să mai muncim pentru baronii și grofii unguri

În ținuturile românești aflate sub stăpînirea Ungariei lupta pentru autodeterminare națională atinge punctul culminant. Organizațiile socialiste sînt în fruntea demonstrațiilor antirăzboinice și a grevelor muncitorești. La Timișoara, în ziua de 6 octombrie, mulțimea, stăpînă pe stradă, dărîmă statuile unor generali austrieci. Patru zile mai tîrziu, la Arad, „mare manifestație demonstrativă“ în fața primăriei. Muncitorii cer îmbunătățirea aprovizionării cu alimente, ajutoare pentru șomeri și reprimirea lucrătoarelor concediate de la fabrica de textile. „De acum înainte vrem fapte și nu făgăduieli“ — răspund muncitorii promisiunilor demagogice ale autorităților. La Timișoara, la 27 octombrie, de pe soclul statuii prințului Eugeniu de Savoia oratorii îndeamnă miile de oameni adunați în piața orașului să forțeze constituirea unui guvern democratic în care să intre reprezentanți ai muncitorilor și ai naționalităților ; două zile mai tîrziu, demonstranții poartă cu ei o spînzurătoare pe care atîrnă, în mod simbolic, chipul contelui Tisza Istvan. Minerii din Petroșani, Zlatna și Cozla declară grevă generală. Feroviarii din Cluj deleagă pe Gheorghe Rusu, secretarul organizației social-democrate, să ceară prefectului încetarea abuzurilor săvîrșite cu ocazia distribuirii alimentelor, hainelor și încălțămintei pentru muncitori. La Budapesta, la întrunirea celor 500 de muncitori români care lucrau la întreprinderea „Csepel“ socialistul Tiron Albani, în numele partidului muncitorilor români cere deschis dreptul la autodeterminare : „Noi pretindem ca, împreună cu toate națiunile Ungariei, și românii să aibă drept de liberă dispunere asupra sorții lor, adică ei singuri să hotărască forma de stat în care să trăiască în viitor“. Un apel al Comitetului Central social-democrat român publicat în „Adevărul“ din 8 octombrie arăta : „E datoria sfîntă a noastră ca-n aceste vremuri să ne înălțăm sufletul și să ne împuternicim armele de luptă“.

La sate, țăranii cer tot mai insistent reforma agrară și unirea cu țara, singura cale a izbăvirii ei din situația critică în care se aflau. Împreună cu soldații dezertați de pe front ei atacă depozitele alimentare ale armatei, conacele grofilor, ard documentele din localurile primăriilor și ale notariatelor în care erau trecute obligațiile lor față de stat, se opun cu forța măsurilor abuzive ale organelor administrative. „De multe ori am spus și spunem și astăzi că fără recunoașterea în întregime a principiului naționalităților nu ne închipuim o pace statornică în Europa noastră bătrînă“, scria Emil Isac la 13 octombrie 1918. Vasile Goldiș declara, la rîndul său : „românii nu vor să domnească peste alte popoare, dar nici nu vor mai tolera ca un alt popor să stăpînească asupra lui“.

Alături de ardeleni se află întreaga suflare românească. Dincoace de Carpați se fac intense pregătiri pentru a doua mobilizare a armatei române. Românii ardeleni emigrați în afara Austro-Ungariei nu mai recunosc deloc monarhia bicefală. Comitetul național al românilor emigrați convoacă la 21 octombrie 1918 o adunare în Moldova. Dr. G. Boiulescu, I. Nistor și O. Ghibu sînt sufletul organizării ei. Cel dintîi declara în numele Comitetului că românii ardeleni și bucovineni se consideră desprinși pentru totdeauna de cătușele care i-au ținut veacuri de-a rîndul ferecați de o împărăție fără suflet și începînd din acea zi ei se socotesc cetățeni ai României Mari. Apoi citește o declarație : „...Cerem să fim liberați din jugul Monarhiei austro-ungare și sîntem hotăriți să luptăm, prin toate mijloacele și pe toate căile, ca întreg neamul românesc să fie constituit într-un singur stat național și liber, sub domnia Dinastiei române [...] Soarta românilor din Austro-Ungaria s-a hotărît prin războiul regatului român și prin voința liberă a întregului popor românesc și o va consimți congresul de pace generală la care vor lua parte și reprezentanții oficiali ai României eliberatoare...“ Saint-Aulaire, ambasadorul Franței, prezent la Adunare declara : „...Rasa română își are și ea conștiința destinului său. E veche, e plină de vitalități, e hotărîtă [...] Toți românii au înțeles că **a sosit ora să se unească într-o singură națiune**“. Cu aceleași cuvinte calde salută „România unită“ ministrul S.U.A., Wopicka, și el de față la Adunare. Și cei doi reprezentanți ai celor două mari puteri aliate o făceau înaintea unei recunoașteri oficiale a statelor lor, înaintea chiar înfăptuirii de facto a unirii. La Paris, Consiliul național „se preocupă să intre în relații cu Transilvania, unde agitația populară începe să se manifeste și unde domnul Goga și domnul părinte Lucaciu ar avea mijloacele de a o intensifica“. Consiliul cere sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Franței, pentru a facilita reintoarcerea celor doi în Transilvania.

La Washington, Liga Națională Română din America, „alarmată de soarta conaționalilor din Transilvania“, face următoarea declarație : „Liga Națională Română din America, avînd în vedere eforturile reînnoite ale ungurilor de a falsifica istoria și adevărul, încît să poată continua — chiar și după prăbușirea, acum inevitabilă, a dualismului austro-ungar — să oprime pe românii, slovacii și sîrbii din Ungaria , protestează cu toată energia împotriva acestor încercări de a înșela buna-credință a democrațiilor din lume. Ea atrage, de asemenea, atenția poporului american asupra cinismului manifestat de cercurile conducătoare maghiare care au propus să trimită ca delgat la viitoarea Conferință de pace pe contele Apponyi, cel mai feroce tiran al naționalităților subjugate din Ungaria și faimosul autor al legii ce-i poartă numele pe baza căreia au fost închise 2 975 școli românești“. La Iași, Senatul Universității, întrunit la 22 octombrie, comunică studenților ardeleni că Universitatea urmărește organizarea unei ample întruniri. La 26 octombrie profesorul Mezincescu propune ca „solemnității deschiderii cursurilor universitare să i se dea un caracter deosebit, potrivit marelui eveniment istoric, care e pe cale de înfăptuire“.

Spre o singură națiune

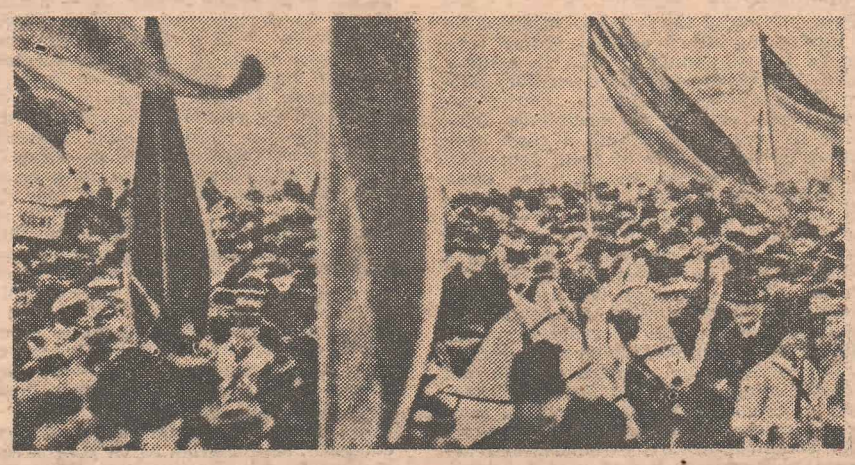

Dreptul la deplină viață națională

Forțele sociale și politice din Transilvania și Banat aderă la principiul unității de acțiune, premisă fundamentală a realizării statului național unitar. La începutul lunii octombrie Comitetul Central al Partidului Social-Democrat Român inițiază primele contacte cu Comitetul Executiv al Partidului Național Român. „Prima întîlnire are loc la hotelul „Vadászkürt“ din Budapesta. Ambele partide se pronunță pentru colaborare în cadrul unui Consiliu comun. La 12 octombrie, Comitetul Executiv al P.N.R. se întrunește la Oradea în casa lui Aurel Lazăr de pe Criș. După lungi discuții se ia hotărîrea elaborării unei declarații de principii care să fie citită în parlamentul de la Budapesta. Redactarea declarației a fost încredințată lui Vasile Goldiș, „omul condeiului, stilizatorul impecabil de comunicate, cugetătorul politic de mare talent“ cum îl caracteriza Ioan Clopoțel. Declarația afirmă dreptul la autodeterminare al românilor din Ungaria și necesitatea convocării unei adunări naționale care să desemneze reprezentanții națiunii române la Congresul păcii. **„Națiunea română din Ungaria și Ardeal dorește să facă acum uz de acest drept (dreptul la autodeterminare n.n.) și reclamă în consecință și pentru ea dreptul ca, liberă de orice înrîurire străină, să hotărască singură așezarea ei printre națiunile libere, precum și stabilirea legăturii de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere. Organul național al națiunii române din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui parlament și acestui guvern să se considere ca reprezentante ale națiunii române, ca să poată reprezenta la congresul general de pace interesele națiunii române din Ungaria și Ardeal —, căci apărarea intereselor ei, națiunea română o poate încredința numai unor factori desemnați de propria lor adunare națională. [...] Toate deciziunile și acordurile, care s-ar lua și s-ar face fără aprobarea acestor organe, le declarăm ca nule și fără valoare, care nu leagă întru nimic națiunea română. Națiunea română care trăiește în monarhia austro-ungară așteaptă și cere — după multe suferinți de veacuri — afirmarea și valorificarea drepturilor ei nestrămutate și inalienabile, la deplina viață națională“.**

18 octombrie 1918. Exact în ziua în care Austro-Ungaria primea răspuns negativ din partea Antantei cu privire la condițiile de armistițiu, iar István Tisza recunoștea parlamentul de la Budapesta, deputatul român, Al. Vaida, expunea **Declarația** de autodeterminare națională, după ce de trei ori fusese aminat de președintele Camerei ungare. Începea prin a arăta că principiul lui Wilson care revendică egalitatea în drepturi pentru toate națiunile a triumfat. În continuare, cu toate întreruperile provocate de deputații naționaliști unguri, se dă citire declarației de mai sus. Szilagyi Lajos — vede în ea drept o „provocare“ ; Richter János — „fraze goale“ ; Kun Béla — „cuvîntare antinațională“ ; B. Iosif Szterenyi — „calomnie ordinară“. Deputatul român face un amplu rechizitoriu la politica de oprimare națională, acuză măsurile drastice de maghiarizare forțată ale contelui István Tisza. Amintește de întemnițări și internări în lagăre, de desființarea unui mare număr de școli românești, de îngrădirea libertăților cetățenești : „Afirmațiunilor cum că în această țară națiunile nemaghiare și pînă acum au fost într-o stare fericită și că e foarte mică deosebirea între concepția lui Wilson și stările din Ungaria, trebuie să răspund că mă mir de cutezanța d-lui ministru-president de-a afirma așa ceva aici, în parlament, în fața țării, în fața lumii“. „E de-a dreptul cinic“, îl completa alt deputat român, St. Cicio-Pop. După ce afirmă încă o dată dreptul românilor de a-și fi luat soarta în propriile mîini, deputatul român conchide : „Să știți că nu persoana mea neinsemnată, ci națiunea română întregită a vorbit prin mine, și că în aceste clipe istorice, fiecare român simte la fel cu mine și inima fiecărui român e pătrunsă de aceleași sentimente, dorințe și speranțe, cărora eu le-am dat expresie“.

29 octombrie 1918. Are loc o nouă întîlnire a fruntașilor socialiști și a celor ai P.N.R. Socialiștii Ion Flueraș și Ion Mihuț propun formarea unui Consiliu Național al Românilor, pe baza principiului parității între cele două partide. Consiliul urma să preia conducerea teritoriilor locuite de români. Propunerea este acceptată. La 30 octombrie, la Budapesta, se înființează Consiliul Național Central Român din șase social-democrați (Tiron Albani, Ion Flueraș, Enea Grapini, Iosif Jumanca, Iosif Renoiu și Baziliu Surdu) și șase reprezentanți ai P.N.R. (Vasile Goldiș, Aurel Lazăr, Teodor Mihali, Ștefan Cicio Pop, Al. Vaida și Aurel Vlad). Iată cum descrie evenimentul Ioan Flueraș: „Consiliul Național Român s-a constituit din inițiativa noastră (a socialiștilor — n.n.). Eu fusesem delegat împreună cu Ion Mihuț să fac legătura cu naționalii români. M-am întrunit cu ei în cafeneaua „Cornul vînătorilor“ din Budapesta. Erau prezenți dintre ei V. Goldiș, Cicio Pop, Aurel Vlad, Teodor Mihali și mi se pare, și Vaida. Au primit propunerea noastră cu mare satisfacție și a doua zi Consiliul Național Român a fost constituit pe baza principiului reprezentării și apărării drepturilor poporului român la autodeterminare și garantarea libertăților claselor sociale“.

Prima declarație a consiliului : „Românii din Ungaria și Transilvania și-au constituit Consiliul Național Român ca unicul for care reprezintă voința poporului român și se bazează pe libera hotărîre asigurată de curentul vremii și de voința popoarelor libere“.

C. BOTORAN
I. BULEI
I. CALAFETEANU

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: secția reportaj, social-politic și economic **(Ilie Purcaru,** Dumitru Constantinescu, Cornel Nistorescu — 26 00, Ion D. Goia — 25 66) ; secția cultură-învățămînt **(George Arion,** Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu — 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori **(Răzvan Bărbulescu,** Marga Nedelea, Emanuel Valeriu — 25 42, Dorin Sălăjan, Mihai Stănescu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban — 21 30) ; audiențe — 25 58 ; sector știință-istorie **(N. Grigore Mărășanu,** Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Cici Iordache-Adam — 25 66) ; secția urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto **(Ovidiu Ioanițoaia,** Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Margareta Mureșan — 21 28, Sorin Postolache, Elena Ghera — 14 53, Dan Bîrlădeanu, Constantin Dragomir, Dumitru Graur, Radu G. Țeposu — 21 23, Mircea Popp — 25 69, 20 72, Vasile Minecan — 25 28) ; Flacăra-REBUS **(Tudor Octavian,** secretar responsabil de redacție, Alexandru Păsărin, Adrian Mitu, Maria Bogdan, Victor Rădulescu — 20 36) ; secretar responsabil de redacție — **Nicolae Cristache** — 21 43 ; redactor șef adjunct — **Nicolae Arsenie** — 21 24 ; redactor șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136—137, telex 1 1226, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505